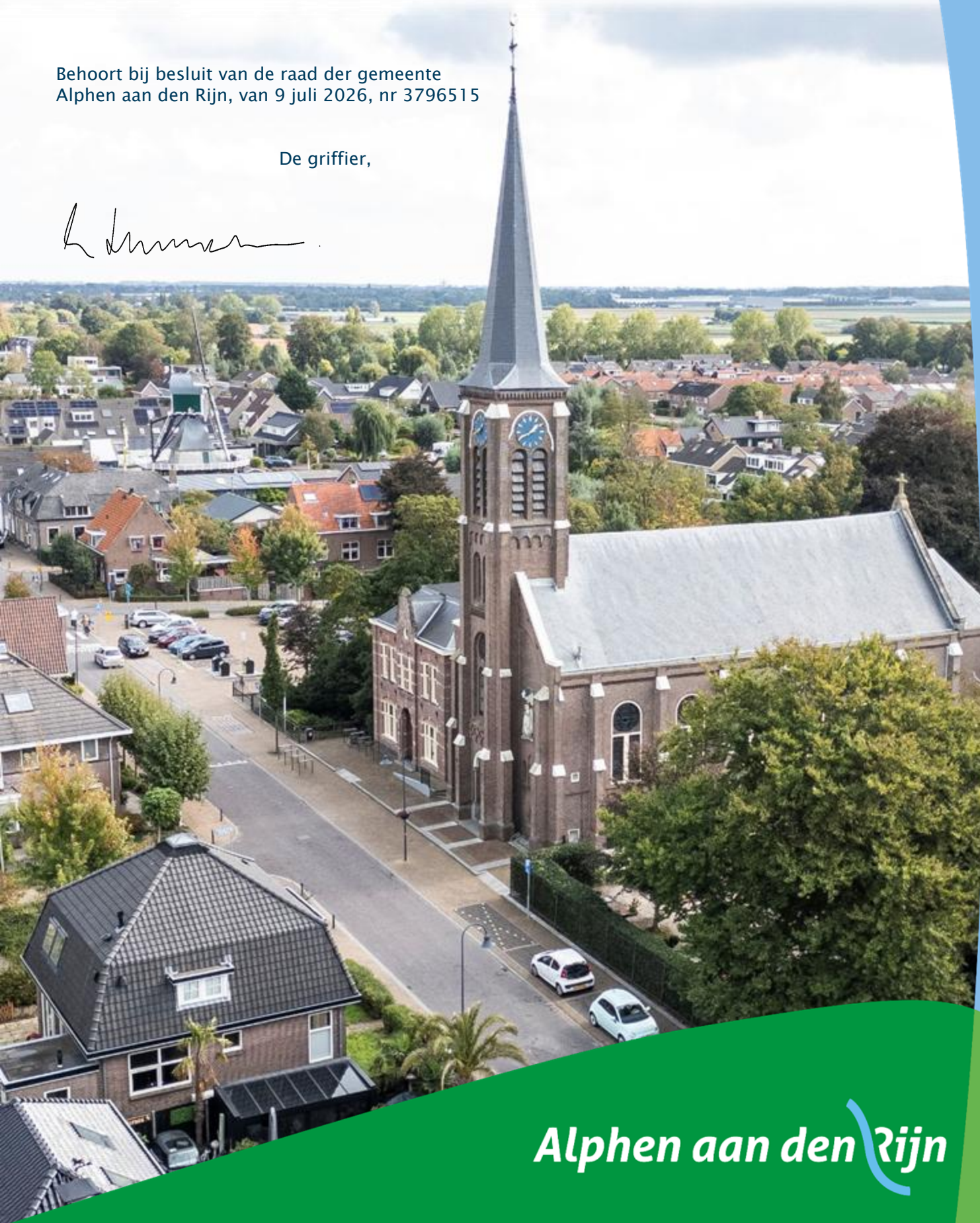

Voorjaarsnota 2026

Behoort bij besluit van de raad der gemeente
Alphen aan den Rijn, van 9 juli 2026, nr 3796515

De griffier,

Alphen aan den Rijn

Inhoud

Leeswijzer	3
1 Bestuurlijke inleiding en leeswijzer	4
2 Financiële samenvatting	7
3. Programmaverantwoording	11
3.1 Programma 1 Bestuur en democratie	11
3.1.1 Doel: Met en voor inwoners en partners	11
3.1.2 Wat mag het kosten?	17
3.2 Programma 2 Wonen	19
3.2.1 Doel: Bouwen om te wonen	19
3.2.2 Doel: Bereikbaar en bereisbaar	21
3.2.3 Wat mag het kosten?	28
3.3 Programma 3 Duurzaam	31
3.3.1 Doel: Groen doen we samen	31
3.3.2 Wat mag het kosten?	39
3.4 Programma 4 Samenleving	41
3.4.1 Doel: De basis op orde	42
3.4.2 Doel: Vitale wijken	48
3.4.3 Doel: Positieve gezondheid	54
3.4.4 Wat mag het kosten?	67
3.5 Programma 5 Economie	71
3.5.1 Doel: Economisch vitale gemeente	71
3.5.2 Wat mag het kosten?	78
3.6 Programma 6 Betaalbaarheid	80
3.6.1 Doel: Betaalbaarheid	80
3.6.2 Wat mag het kosten?	83
Bijlage 1 Grote projecten	88
Bijlage 2 Projecten Openbare Ruimte	94
Bijlage 3 Financiering	101
Bijlage 4 Kredieten	103
Bijlage 5 Reservemutaties	104
Bijlage 6 Overzicht bijgestelde begroting tot en met VJN per taakveld	105
Bijlage 7 Begrotingswijziging	107
Bijlage 8 Lijst met afkortingen	109
Colofon	111

Leeswijzer

In de Voorjaarsnota 2026 rapporteren we over de doelen en ambities van de Begroting 2026. We richten ons op de afwijkingen, risico's en beheersmaatregelen. Projecten die volgens plan verlopen zijn zichtbaar gemaakt maar niet verder toegelicht. Beleidsindicatoren komen aan bod in de Jaarstukken.

Om de Voorjaarsnota handzaam te houden, rapporteren we volgens de onderstaande kleurcodes over de stand van zaken. Deze codering van de doelen, met bijbehorende toelichting en beheersmaatregelen, is terug te vinden in de zes programma's.

	Op het betreffende beleidsterrein liggen we op koers zoals bedoeld in de begroting 2026.
	Op het betreffende beleidsterrein liggen we nu niet helemaal op koers, maar met bijsturing kunnen we aan het eind van het jaar zijn waar we willen zijn. We zien een paar risico's en treffen de volgende beheersmaatregelen.
	Op het betreffende beleidsterrein is de verwachting dat we, ongeacht hoe we ook bijsturen, het gewenste effect dit jaar niet meer zullen halen.

Weergave van bedragen

De bedragen in de Voorjaarsnota 2026 zijn voor de leesbaarheid afgerond op € 1.000 en weergegeven in hele euro's. Bij het optellen van de bedragen kunnen afrondingsverschillen ontstaan. De duiding van de cijfers in de financiële tabellen ten opzichte van de begroting:

Bedrag – : negatief resultaat (verlies) ⇔ meer uitgaven of minder inkomsten

Bedrag + : positief resultaat (winst) ⇔ minder uitgaven of méér inkomsten

Afrondingsverschillen

Bedragen zijn afgerond op duizenden euro's of op 0,1 miljoen. Daardoor wijken totalen in tabellen en zinnen soms af van de som van de afzonderlijke bedragen. Dit is geen rekenfout.

Begroting in één oogopslag na Voorjaarsnota

Met de begroting in één oogopslag wordt op hoofdlijnen inzicht gegeven in de financiële positie van Gemeente Alphen aan den Rijn. Daarnaast wordt een beeld gegeven van de belangrijkste inkomsten en uitgaven.

Begrotingswijzigingen

BWN	OMSCHRIJVING_BWN	I/S	LASTEN		BATEN	
			EXP	RES	EXP	RES

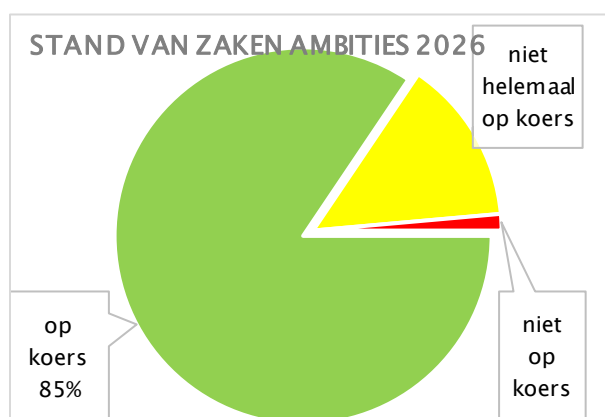
In de kolom I/S staat of een bijstelling incidenteel of structureel is. De kolommen Lasten en Baten geven aan of het bedrag een exploitatiebudget of een reservemutatie betreft.

Elke bijstelling van een lasten- en batenraming wordt gedekt door een even grote bijstelling van een andere last, baat of reservemutatie. Het saldo is altijd neutraal.

1 Bestuurlijke inleiding

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2026 van Gemeente Alphen aan den Rijn. In dit document kijken we terug op de ontwikkelingen in de eerste vier maanden van dit jaar.

Met de gemeenteraadsverkiezingen net achter ons, is 2026 een overgangsjaar. We blikken terug op de ambities uit het coalitieakkoord 2022–2026 van het college.

Ondanks de bezuinigingsmaatregelen die we in 2025 hebben vastgesteld en die doorlopen zijn in 2026, bereikten we mooie resultaten. Van de doelstellingen voor 2026 ligt 85% volledig op koers. Bij 14% is nog enige bijsturing nodig, maar ook deze doelen blijven binnen bereik. Slechts 1% loopt achter. We zijn op de goede weg om de doelstellingen uit het oude coalitieakkoord te realiseren volgens plan.

Dienstverlening

In de afgelopen jaren werkten we steeds aan verbetering van onze dienstverlening. Dit doen we in lijn met het jaarlijkse uitvoeringsprogramma voor onze visie op dienstverlening. In 2026 werken we aan de vervanging van de website en het klantcontactregistratiesysteem. Dit doen we zo veel mogelijk in lijn met de Nationale digitaliseringsstrategie. We onderzoeken hierbij de mogelijkheden van AI voor dienstverlening.

Ook vindt een verdere uitbreiding plaats van de E-diensten voor producten van burgerzaken. We verwachten in 2026 het hoogtepunt van de reisdocumentenpiek te bereiken. Inwoners zijn per brief uitgenodigd om het reisdocument al eerder in het voorseizoen aan te vragen. Daarmee bevorderen we de spreiding en voorkomen we lange wachttijden voor de zomervakanties.

Verkiezingen

In het voorjaar organiseerden we met succes de gemeenteraadsverkiezingen. Ook dit jaar hebben we meegedaan aan het experiment met het nieuwe stembiljet.

Wonen

In 2026 werken we aan het omgevingsplan voor de Gnephoek, het eerste grote omgevingsplan in Nederland. In het voorjaar heeft het college een principebesluit genomen. Eind april wordt het collegebesluit genomen en geven we het ontwerp- omgevingsplan vrij. In het najaar leggen we het omgevingsplan samen met de milieueffectenrapportage ter besluitvorming voor aan de raad.

In april 2026 is de koop- en realisatieovereenkomst voor de herontwikkeling van Nieuwe Sloot getekend. Daarmee kunnen we in 2026 het plan uitwerken en voorzien we in de woningbehoefte in de kern van Alphen aan den Rijn. In dit plan is er ruime aandacht voor duurzame en toekomstbestendige woningbouw.

Openbare ruimte

We zijn gestart met de uitvoering van het concept van “ontwikkeland beheren”. Met beheer en onderhoud dragen we daarmee expliciet bij aan de ruimtelijke opgaven en ambities. Deze wordt gekenmerkt door een betere onderlinge afstemming (integraliteit) en in meer levensverlengend onderhoud. De jaren 2026 en 2027 benutten we om de nieuwe werkwijze vorm te geven in de beheerplannen. Ook verwerken we deze in de strategische programmering van de opgaven in de buitenruimte. Denk aan bijvoorbeeld het ophogen van een wijk en het direct aanleggen, vernieuwen of verleggen van leidingen, kabels en riolering.

Duurzaam

De duurzaamheidslening via Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) is een groot succes, waardoor het plafondbudget al is bereikt. Dit betekent dat we een tijdelijke stop inzetten. Het gaat hier om een revolverend fonds. Door tussentijdse aflossingen komt er nieuw budget voor duurzaamheidsleningen beschikbaar. Omdat we merken dat de vraag groot is, kijken we naar andere mogelijkheden van uitbreiding van deze lening.

Het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie en biodiversiteit is in 2026 vastgesteld. Als uitwerking van dit programma en van de Agenda Groene leefomgeving is een lokaal hitteplan opgesteld. Deze leggen we in Q2 voor ter vaststelling door de raad.

Samenleving

In 2025 is de sociale visie vastgesteld. Hierin stellen we de volgende drie opgaven centraal: bestaanszekerheid, kansengelijkheid en gezond leven in een gezonde leefomgeving.

Bestaanszekerheid

Landelijk zijn afspraken gemaakt over het basisniveau van dienstverlening bij schulden. In 2026 werken we de afspraken uit en volgen we de uitwerking. Als we nog niet aan het basisniveau voldoen, passen we dit aan in onze dienstverlening. In 2026 start een tweede groep jongeren in een kwetsbare positie bij Het Bouwdepot in de Rijnstreek. Samen met lokale en regionale bedrijven helpen we meer inwoners in een kwetsbare situatie aan werk.

Kansengelijkheid

De hervormingsagenda jeugd heeft als doel het jeugdhulpstelsel kwalitatief te verbeteren en financieel houdbaar te maken. In 2025 bleek dat de uitvoering van jeugdzorg onvoldoende van de grond was gekomen. Dit leidde tot verscherpt toezicht op het overgangsconstruct Jeugdhulplooptdoor en aanwijzingen van de Jeugdautoriteit. Om te kunnen voldoen aan gestelde aanwijzingen, zijn we in 2025 gestart met een verbeterprogramma Grip op Jeugdhulp. We lossen de knelpunten in de toegang op, verbeteren het data-eigenaarschap, archiefbeheer en de continuïteit van de zorg. In 2026 treffen we voorbereidingen, zodat we per 1 januari 2027 kunnen toetreden tot de (hoog) specialistische jeugdhulp in de regio Holland Rijnland. Hiermee kunnen we voldoen aan de wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg.

Gezond leven in een gezonde leefomgeving

In 2026 werken we aan een nieuwe lokale organisatie. We brengen de taken van Thermen II en Alphen Vitaal samen. Zo ontstaat een sterke verbinding tussen maatschappelijke opgaven en verschillende stakeholders in de gemeente Alphen aan den Rijn. Ook werken we aan een

voorstel voor uitwerking van een programma van eisen en ruimtestaat voor een nieuw dan wel gerenoveerd zwembad, eventueel aangevuld met vitaliteitsvoorzieningen.

Vluchtelingenopvang

In 2026 blijven we ons inzetten voor voldoende opvangplekken en voor opvang die duurzaam geschikt is voor de Oekraïense ontheemden. Met 154 nieuwe opvangplekken in twee nieuwe opvanglocaties in het vooruitzicht is er rust en continuïteit gecreëerd.

We zetten in op integratie van bewoners van het AZC in de Alphense samenleving en stimuleren de sociale cohesie.

Economie

We werken aan de voorbereidingen voor het vaststellen van het bestemmingsplan voor Hoorn – West. Daarna start de uitgifte van bedrijfskavels. Het project STROOM raakt in een stroomversnelling. Verschillende projecten helpen ondernemers om transities mogelijk te maken. Om binnen de wettelijk vastgelegde termijnen te kunnen blijven, zetten we extra capaciteit in op het bouwen van het 150kV station in relatie tot de toekomst van de Barrepolder. Verder werken we de motie “vernieuwing dorpscentra” uit en ronden we het winkeltijdenonderzoek af. Op basis hiervan vindt in het najaar besluitvorming plaats.

Betaalbaarheid

In 2026 geven we uitvoering aan de motie Programmabegroting 2027 en verder. Voor de verkiezingen hebben we samen met leden van de raad en met de auditcommissie invulling gegeven aan de Verkenning voor een nieuwe opzet van de beleidsbegroting. In 2026 werken we verder aan mogelijke kaderstelling voor een solide financiële positie. Ook geven we vorm aan strategisch financieel meerjarenbeleid. Beide sporen leiden tot een begroting en meerjarig financieel inzicht, dat de raad beter in staat stelt om inhoudelijke keuzes te maken.

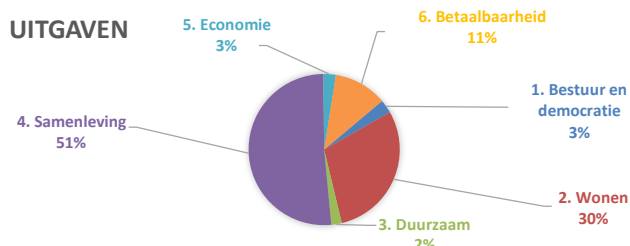
2 Financiële samenvatting

Begroting in één oogopslag

Na Voorjaarsnota 2026 Gemeente Alphen aan den Rijn

UITGAVEN

Welke inkomsten krijgen we?

15%		
€	OZB	42.366
€	Afvalstoffenheffing	15.562
€	Rioolheffing	17.214
€	Vergunningen en leges	6.445
€	Parkeerbelastingen	2.697
€	Grafrechten	1.502
€	Parkeer inkomsten	2.183
€	Overige belastingen	-
€	Van het Rijk	257.761
€	Van inwoners	87.970
€	Overige inkomsten	127.237
€	Overige inkomst	248.649

Inkomsten:
€ 594.379

Welke uitgaven gaan we doen?	
Bestuur	€ 11.520
Bestuurszaken	€ 5.477
Burgerzaken	€ 6.043
Bedrijfsvoering	€ 57.066
Openbare orde en veiligheid	€ 12.784
Ruimtelijke ontwikk. en volkshuisvest.	€ 51.490
Ruimtelijke ordening en grondexploitatie	€ 36.851
Wonen en bouwen	€ 14.639
Fysieke leefomgeving	€ 60.238
Verkeer en wegen	€ 40.808
Parkeren	€ 3.895
Openbaar vervoer	€ 225
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	€ 4.561
Groen	€ 10.748
Milieu en volksgezondheid	€ 58.452
Volksgezondheid	€ 7.006
Riolering	€ 15.557
Afval	€ 13.954
Milieubeheer	€ 20.162
Begraven	€ 1.775
Sociaal domein	€ 213.261
Samenkracht en burgerparticipatie	€ 29.286
Participatie en integratie	€ 28.927
Bijstandsverlening	€ 50.974
Wet Maatschappelijke Ondersteuning	€ 44.392
Jeugdwet	€ 59.683
Onderwijs	€ 27.912
Openbaar onderwijs	€ 1.460
Onderwijshuisvesting	€ 19.034
Onderwijsbeleid en LL-zaken	€ 7.418
Sport, cultuur en recreatie	€ 26.994
Sport	€ 13.960
Cultuur en media	€ 13.034
Economie	€ 18.584
Economische ontwikkeling	€ 16.379
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	€ 303
Economische promotie	€ 1.902
Financiering en algemene dekkingsmidd.	€ 5.111
OZB	€ 2.427
Overige baten en lasten en Treasury	€ 2.684
Mutaties reserves	€ 65.886

Uitgaven:
€ 609.300

Prognose resultaat 2026	€ -14.921	N
waarvan structureel:	€ -9.859	N
waarvan incidenteel:	€ -5.062	N

N=Nadeel

V=Voordeel

Bedragen x € 1.000

Ontwikkeling 2026 na verwerking Voorjaarsnota

Begroting 2026	Primitieve begroting		Begrotingswijziging		VJN (begroting na wijziging)	
Programmaverantwoording	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Exploitatie						
1 Bestuur en democratie	13.067	2.657	823	57	13.890	2.714
2 Wonen	133.190	83.535	18.046	6.858	151.237	90.393
3 Duurzaam	6.411	0	14.857	5.454	21.269	5.454
4 Samenleving	249.264	58.881	23.863	10.658	273.127	69.539
5 Economie	8.628	6.489	13.266	11.469	21.894	17.958
6 Betaalbaarheid	65.889	316.551	-3.890	2.645	61.999	319.196
Totaal exploitatie	476.450	468.114	66.965	37.141	543.414	505.255
Reservemutatie						
1 Bestuur en democratie	0	0	0	230	0	230
2 Wonen	7.433	2.284	498	10.108	7.931	12.392
3 Duurzaam	0	0	170	5.902	170	5.902
4 Samenleving	3.870	3.593	867	12.550	4.737	16.143
5 Economie	2.247	550	0	1.619	2.247	2.169
6 Betaalbaarheid	50.361	50.569	438	1.720	50.800	52.288
Totaal reservemutatie	63.911	56.996	1.974	32.128	65.886	89.124
Totaal programma's	540.361	525.110	68.939	69.269	609.300	594.379
Resultaat		-15.251		330		-14.921

Bedragen x € 1.000 Saldo: + = voordeel; - = nadeel

Resumé

Na de verwerking van alle wijzigingen tot en met de Voorjaarsnota 2026 verbetert het begrotingssaldo met € 0,3 miljoen ten opzichte van de begroting. De lasten stijgen met € 68,9 miljoen naar € 609,3 miljoen (inclusief reserves). De baten stijgen met € 69,3 miljoen naar € 594,4 miljoen. Een toelichting op de individuele mutaties staat per begrotingsprogramma in het volgende hoofdstuk.

Voorjaarsnota 2026

Inleiding

De Voorjaarsnota 2026 is het eerste algemene bijstellingsmoment van de begroting 2026. Met dit besluit stelt de raad de voorgestelde wijzigingen vast. Het betreft bijstellingen van de primitieve begroting, zoals vastgesteld in de Programmabegroting 2026. Deze bijstellingen zijn gebaseerd op eerdere college- of raadsbesluiten en recente ontwikkelingen.

Ontwikkeling begrotingsresultaat 2026

De ontwikkeling van het begrotingsresultaat 2026 na de mutaties in deze Voorjaarsnota 2026 is in voorgaande overzicht weergegeven.

Toelichting ontwikkeling begrotingsresultaat

Primitieve begroting 2026

In november 2025 stelde de raad de Programmabegroting 2026 vast. Het structurele begrotingssaldo bedroeg € 10,4 miljoen nadelig, het incidentele saldo € 4,9 miljoen nadelig. Het totale begrotingsresultaat kwam uit op € 15,3 miljoen nadelig.

Mutaties zelfstandige raadsbesluiten

Na de vaststelling van de begroting 2026 zijn er diverse zelfstandige raadsbesluiten genomen. Deze raadsbesluiten zijn verwerkt met een totale bijstelling van het begrotingssaldo van –€1,1 miljoen (nadeelig) tot gevolg.

Mutaties Voorjaarsnota 2026

De verwerking van de mutaties in deze Voorjaarsnota 2026 laten per saldo een bijstelling van het begrotingsresultaat 2026 van € 1,4 miljoen (voordelig) zien. Hieronder een overzicht van de totale saldomutaties tot en met de Voorjaarsnota 2026:

BWN	Omschrijving BWN	Wijziging lasten	Wijziging baten	Wijziging per saldo
Raadsbesluiten met saldo mutatie (per saldo > € 0)				
1	Najaarsnota 2025	10.924	9.867	-1.058
2	Z3709354 Aanleg riolering Noordeinde Aarlanderveen	500	500	0
3	Z3755126 Haalbaarheidsstudie bedrijventerrein Prinsenschouw	125	125	0
4	Z3752363 Investeringskrediet zero-emissiezone ¹	0	0	0
Totaal raadsbesluiten met saldo mutatie		11.549	10.492	-1.058
Voorjaarsnota met saldo mutatie (per saldo > € 0)				
250	Septembercirculaire 2025 (voor jaarschijf 2026)	4.290	4.123	-167
251	Stelpost CAO vrijval	-2.430	0	2.430
252	Actualiseren inkomsten team Burgerzaken	0	57	57
253	OHV Programma 2026	970	970	0
254	Aanpassing dividend Alliander en BNG_2025	438	354	-84
255	Invlechting BVO in CR	-1.166	-2.014	-849
Totaal Voorjaarsnota met saldo mutatie		2.102	3.490	1.387
Totaal saldo mutatie		13.652	13.982	330

Bedragen x € 1.000 Saldo: + = voordeel; – = nadeel

Begrotingswijzigingen tot en met Voorjaarsnota

Beleids-/ Programma verantwoording	Primitieve begroting		Raadsbesluit		VJN Neutraal		VJN Saldo		Begroting na wijziging	
	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten
1 Bestuur en demokra.	13.067	2.657	0	0	520	0	303	57	13.890	2.714
2 Wonen	133.190	83.535	19	19	17.661	6.839	367	0	151.237	90.393
3 Duurzaam	6.411	0	20	0	11.000	5.454	3.837	0	21.269	5.454
4 Samenleving	249.264	58.881	7.268	-376	14.852	11.035	1.743	0	273.127	69.539
5 Economie	8.628	6.489	125	0	13.141	11.469	0	0	21.894	17.958
6 Betaalbaarheid	65.889	316.551	2.651	0	-1.955	182	-4.586	2.463	61.999	319.196
Exploitatiebudgetten	476.450	468.114	10.083	-358	55.218	34.979	1.664	2.520	543.414	505.255
1 Bestuur en demokra.	0	0	0	0	0	230	0	0	0	230
2 Wonen	7.433	2.284	500	500	-2	9.608	0	0	7.931	12.392
3 Duurzaam	0	0	170	190	0	5.712	0	0	170	5.902

¹ Het investeringskrediet bedraagt € 300.000. Dit bedrag is niet opgenomen in de tabel, omdat deze tabel uitsluitend exploitatie- en reservebedragen weergeeft.

	Primitieve begroting		Raadsbesluit		VJN Neutraal		VJN Saldo		Begroting na wijziging	
Beleids-/ Programma verantwoording	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten
4 Samenleving	3.870	3.593	796	8.441	71	3.139	0	970	4.737	16.143
5 Economie	2.247	550	0	125	0	1.494	0	0	2.247	2.169
6 Betaalbaarheid	50.361	50.569	0	1.593	0	126	438	0	50.800	52.288
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	63.911	56.996	1.466	10.849	69	20.309	438	970	65.886	89.124
Begroting 2026	540.361	525.110	11.549	10.492	55.287	55.287	2.102	3.490	609.300	594.379
Begrotingssaldo 2026		-15.251		-1.058		0		1.387		-14.921
Ontwikkeling begrotingsresultaat na Voorjaarsnota 2026									330	

Bedragen x € 1.000. Saldo: + = voordeel; - = nadeel

Ontwikkeling structureel begrotingssaldo 2026

Een belangrijke graadmeter voor de gezondheid van onze financiële positie is de ontwikkeling van het structurele begrotingssaldo. Dit laat zien in hoeverre structurele lasten gedekt worden met structurele baten. De provinciale toezichthouder toets expliciet op de ontwikkeling van deze maatstaf.

De ontwikkeling van het structurele begrotingssaldo 2026 tot en met de mutaties in de Voorjaarsnota 2026 is hieronder weergegeven:

	Primitief		Raadsbesluit		VJN Neutraal		VJN Saldo		Begroting na VJN	
Structurele begrotingssaldo	2026 lasten	2026 baten	2026 lasten	2026 baten	2026 lasten	2026 baten	2026 lasten	2026 baten	2026 lasten	2026 baten
Exploitatie	476.450	468.114	10.083	-358	55.218	34.979	1.664	2.520	543.414	505.255
Reservemutaties	63.911	56.996	1.466	10.849	69	20.309	438	970	65.886	89.124
Totaal raming begroting 2026	540.361	525.110	11.549	10.492	55.287	55.287	2.102	3.490	609.300	594.379
Begrotingssaldo 2026		-15.251		-1.058		0		1.387		-14.921
Waarvan inc. lasten en baten		-4.872		-190		0		0		-5.062
Structurele begrotingssaldo 2026		-10.379		-868		0		1.387		-9.859

Bedragen x € 1.000 Saldo: + = voordeel; - = nadeel

Structureel

Bij de primitieve begroting bedroeg het structurele begrotingssaldo € 10,4 miljoen nadelig. Na verwerking van de zelfstandige raadsbesluiten verslechterde dit saldo met € 0,9 miljoen. De structurele bijstelling in deze Voorjaarsnota bedraagt per saldo € 1,4 miljoen voordelig. Na verwerking van alle mutaties uit de Voorjaarsnota 2026 komt het totale structurele begrotingssaldo voor 2026 uit op € 9,9 miljoen nadelig.

Incidenteel

Het incidentele saldo bedroeg bij de primitieve begroting 2026 € 4,9 miljoen nadelig. Na verwerking van de zelfstandige raadsbesluiten verslechterde dit saldo met € 0,2 miljoen. De mutaties in deze Voorjaarsnota hebben geen effect op het incidentele saldo. Na verwerking van alle mutaties uit de Voorjaarsnota 2026 komt het totale incidentele begrotingssaldo voor 2026 uit op € 5,1 miljoen nadelig.

3 Programmaverantwoording

3.1 Programma 1 Bestuur en democratie

Het programma 1 Bestuur en democratie bestaat uit het volgende doel met de thema's:

PGM	DOELEN	THEMA'S
1	Met en voor inwoners en partners	Dienstverlenend
		Participerend
		Gebiedsgericht

Voor het college uitvoeringsprogramma voor programma 1 Bestuur en democratie wordt verwezen naar het Uitvoeringsprogramma 2022 – 2026 – Gemeente Alphen aan den Rijn (Samen bouwen aan een duurzame en vitale gemeente).

3.1.1 Doel: Met en voor inwoners en partners

We investeren in het samen bouwen aan duurzame relaties, omdat we met elkaar richting willen geven en keuzes moeten maken voor de toekomst. In die samenwerking willen we een betrouwbare overheid en partner zijn.

Thema: Dienstverlenend

Wat willen we bereiken?

1. Aansluiten op de vraag en behoefte van inwoners, ondernemers en organisaties;
2. Duidelijke taal schrijven in al onze uitingen;
3. Faciliteren van de gemeentelijke dienstverlening door digitalisering;
4. Zorgdragen voor een toekomstgerichte, wendbare organisatie*.

**Wendbare organisatie is voortaan in de paragraaf Bedrijfsvoering gerapporteerd.*

Aanvullende speerpunten

Voor 2026 zijn er geen aanvullende speerpunten die van toepassing zijn voor de begroting 2026.

Samenvatting ontwikkelingen

Visie gemeentelijke dienstverlening

De Visie op gemeentelijke dienstverlening 2024–2028 heeft een jaarlijks uitvoeringsprogramma. Speerpunten van verbetering van de dienstverlening voor 2026 zijn gericht op de samenwerking in de organisatie en de digitale dienstverlening. Concrete trajecten zijn de vervanging van de website en het klantcontactregistratiesysteem, zoveel mogelijk in lijn met de Nationale Digitaliseringsstrategie. De website vervanging willen we realiseren in de lange termijnstrategie om Omnichannel te kunnen werken zodat informatie op alle kanalen op elkaar aansluit. Hierbij harmoniseren we ook de 100+ websites die de gemeente in de afgelopen jaren heeft opgezet waarbij we nu het risico lopen van misinformatie omdat AI-zoekmachines ook niet actuele informatie vinden. We onderzoeken de mogelijkheden van AI voor dienstverlening.

Telefonieplatform

Het nieuwe telefonieplatform, waarmee wij bellen via Microsoft Teams, is geïmplementeerd. De mogelijkheden van dit platform worden de komende periode verder benut om de bereikbaarheid te verbeteren. Het telefonieplatform kent helaas nog opstartproblemen aan de kant van de leverancier, waardoor het nog niet volledig operationeel is.

Verkiezingen

Voor de meerkosten aan het deelnemen aan het experiment met het nieuwe stembiljet, ontvangt de gemeente een vergoeding van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Die vergoeding vervalt bij de landelijke invoering van het kleinere stembiljet.

E-dienstverlening Burgerzaken

Met de start van de implementatie van de E-diensten van Centric in 2025 is een aantal digitale burgerzakenproducten verder verbeterd en dat breidt zich in 2026 uit. We verwachten in 2026 het hoogtepunt van de reisdocumentenpiek te bereiken. Inwoners zijn per brief uitgenodigd om het reisdocument al eerder in het voorseizoen aan te vragen. Daarmee bevorderen we de spreiding en voorkomen we lange wachttijden voor de zomervakanties.

Reisdocumenten

2026 is het hoogtepunt van de reisdocumentenpiek, die naar verwachting vijf jaar duurt. Om spreiding van het aanvraagmoment te bevorderen, worden inwoners per brief uitgenodigd om het reisdocument eerder aan te vragen om lange wachttijden in de piekmaanden in aanloop naar de zomervakantie te voorkomen.

Communicatie

We blijven aandacht geven aan heldere publiekscommunicatie volgens de vastgestelde communicatiestrategie, zoals coaching en trainingen duidelijke taal, schrijfwijzers en het herschrijven van standaardbrieven. De nadruk ligt hierbij op het helder uitdragen wat wij leveren en waar en op welke onderwerpen wij inwoners en ondernemers kunnen ondersteunen.

Toekomstgerichte wendbare organisatie

Meer informatie hierover in de paragraaf bedrijfsvoering.

Waarom kunnen we zien dat we het bereikt hebben?

Er zijn geen landelijke indicatoren voor dit onderdeel. Voor de door de raad vastgestelde effect- en resultaatindicatoren wordt verwezen naar de bijlage indicatoren.

Stand van zaken wat we daarvoor willen doen in 2026

Hieronder zijn de afwijkingen in de uitvoering voor het thema dienstverlening toegelicht:

Inspanningen thema dienstverlening	Stand
Informatie op alle communicatiekanalen sluit op elkaar aan	😊
Klantervaringsonderzoeken uitvoeren	😊
Afspraken over oplossings- en klantgerichte houding met onze opdrachtnemers	😊
Continueren aanpak Duidelijke taal in alle communicatie-uitingen. Periodiek wordt gemeten hoe inwoners en bedrijfsleven de communicatie-uitingen ervaren	😊

Inspanningen thema dienstverlening	Stand
Digitale individuele dienstverlening uitbreiden (website, e-formulieren, klantportal, videobellen)	😊
E-participatietool 'Open stad' actief doorontwikkelen voor versterken lokale democratie via de gebruikers community	😊

Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties

Risico's	Actueel
Vanwege de reisdocumentenpiek zijn inwoners opgeroepen eerder, in het voorseizoen, aan te vragen. Hier is goed gehoor aan gegeven waardoor op dit moment de legesinkomsten hoger zijn dan geraamd. Omdat mensen eerder komen, is nog niet in te schatten wat dit voor de rest van het jaar betekent.	Ja

Relevante beleidsnota's

Geen relevante beleidsnota's uit 2026 bij dit onderdeel.

Thema: Participerend

Wat willen we bereiken

1. Uitvoering geven aan het participatiekader 'Iedereen aan zet';
2. Versterken van de lokale democratie;
3. Bouwen aan een sterke, gezonde en toekomstbestendige samenwerking met de maatschappelijke en regionale partners.

Aanvullende speerpunten

In het raadsbesluit Aanpak Uitvoeringsprogramma Coalitieakkoord Zichtbaar en dichtbij zijn de volgende speerpunten binnen Programma 1 opgenomen:

- Netwerksamenwerking: uitvoeren van een scan van de financiële mogelijkheden en maatschappelijke effecten bij regionale investeringsportefeuille;
- Digitalisering/participatie: digitale tools voor participatie ontwikkelen.

Samenvatting ontwikkelingen

Implementatie participatiekader

Vanwege beperkte financiële middelen en beschikbare capaciteit, mede door de krapte op de arbeidsmarkt, maken we bewuste keuzes in wat we oppakken en in welk tempo. De komende periode richten we ons op activiteiten die de meeste meerwaarde opleveren. We zetten organisatiebreed Factor C-sessies voort en vullen deze aan met Factor C-trainingen, zodat medewerkers niet alleen kennismaken met de werkwijze, maar deze ook praktisch kunnen toepassen in hun dagelijks werk. Daarnaast werken we verder aan het doorontwikkelen van de toolbox participatie, zodat medewerkers beschikken over concrete en toegankelijke hulpmiddelen om inwoners goed te betrekken. Ook onderzoeken we de mogelijkheden om Open Stad te integreren in de gemeentelijke website, met als doel participatie laagdrempeliger te maken en de interactie met inwoners te vergroten.

Waaraan kunnen we zien dat we het bereikt hebben?

Er zijn geen landelijke indicatoren voor dit onderdeel. Voor de door de raad vastgestelde effect- en resultaatindicatoren wordt verwezen naar de bijlage indicatoren.

Stand van zaken wat we daarvoor willen doen in 2026

Hieronder zijn de afwijkingen in de uitvoering voor het thema participierend toegelicht:

Inspanningen thema participierend	Stand
Uitvoeren participatiekader 'Iedereen aan zet'	
Trainen bestuurders en medewerkers in participatie	
Kinder-, jeugd- en jongerenparticipatie (versterkt) voortzetten	
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>Vanwege beperkte financiële middelen en beschikbare capaciteit, mede door de krapte op de arbeidsmarkt, maken we bewuste keuzes in wat we oppakken en in welk tempo.</i>	
Instrumenten voor het stimuleren van initiatieven van inwoners verder ontwikkelen als uitdaagrecht, startlening en uitvoeringsbudget/ leefbaarheidsbudgetten.	n.v.t.
Evalueren en verbeteren van de bijeenkomsten met dorps overleggen.	n.v.t.
<i>De inspanning is afgerond en verwijderd in de NJN uit het overzicht.</i>	
Versterken van de samenwerking met Kaag en Braassem, Nieuwkoop (Rijnstreek), Holland Rijnland, provincie en Rijk, maar ook in G-40 en VNG verband zal Alphen aan den Rijn zich nadrukkelijker laten zien en horen	
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>Door langdurig uitval op het gebied van regiozaken en public affairs is de inzet in de achterliggende tijd, gericht geweest op het ondersteunen op de meest essentiële samenwerkingsverbanden. Daarmee was geen inzet voorhanden om ook verder te versterken in die netwerken. Gedurende de periode van herstel van de capaciteit ligt de inzet nu op het stabiliseren en consolideren op het huidige niveau van ondersteuning op regiozaken en public affairs.</i>	
Risico's beleidsvoorbereiding en/of -uitvoering en partnerorganisaties: <i>De positie van Alphen aan den Rijn in de netwerken kan onder druk komen te staan door minder zichtbaarheid en inzet in deze netwerken dan gewenst. Dit kan de belangen van de gemeente Alphen aan den Rijn in de regionale verbanden negatief beïnvloeden.</i>	
Beheersmaatregel: <i>Door continuering van tijdelijke capaciteit kan de positie van Alphen aan den Rijn in de netwerken op het basisniveau gewaarborgd worden. Ondertussen wordt geworven voor een noodzakelijke extra adviseur Public Affairs. Daarmee blijft de positie van Alphen aan den Rijn gewaarborgd en kunnen de belangen worden gewaarborgd. Ook vanuit de afdelingen vindt extra inzet plaats op bijv. de projecten van de Regionale Investeringsagenda. Ook hier is extra inzet voorzien om de belangen van Alphen aan den Rijn te borgen.</i>	
Inzet op Public Affairs en versterken van het 'merk Alphen aan den Rijn' ('meer leidend, minder volgend')	
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>Mede door de hierboven genoemde reden is de uitwerken van een plan van aanpak om het 'merk Alphen aan den Rijn' sterker op de kaart te zetten tijdelijk 'on hold' gezet. Momenteel wordt dit weer opgepakt. Voor het fysiek domein is een ruimtelijke economische koers in voorbereiding en voor het sociaal domein een nieuwe visie. Daarmee kan een geïntegreerde en helder profiel worden vastgesteld. Ook kunnen daaruit de kernlobbydossiers worden geformuleerd en alsnog het plan van aanpak worden opgezet en uitgevoerd.</i>	

Inspanningen thema participierend	Stand
Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties: <i>De positie van Alphen aan den Rijn in de netwerken kan onder druk komen te staan door minder zichtbaarheid en inzet in deze netwerken dan gewenst. Dit kan de belangen van de gemeente Alphen aan den Rijn in de regionale verbanden negatief beïnvloeden.</i>	
Beheersmaatregel: <i>Op dit moment ligt de aandacht op stabiliseren en consolideren. Inmiddels is een nieuw stappenplan gemaakt hoe op strategisch, tactisch en operationeel niveau public affairs conform de oorspronkelijke doelstelling sterker vorm kan worden gegeven.</i>	
Versterken van de positionering in het Groene Hart en onze netwerksamenwerking met Gouda en Woerden	
Bijdragen aan en participeren in de investeringsagenda NOVI Groene Hart	
Vergroten van de mogelijkheden om subsidies of cofinanciering te verkrijgen via samenwerkingen	
Meer lokale kennis en netwerk benutten en uitwisseling stimuleren voor samenwerking bij beleid en uitvoering, inclusief met name uitvoeringspartner Rijnvicus	

Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties

Geen relevante risico's bij dit onderdeel.

Relevante beleidsnota's

Geen relevante beleidsnota's bij dit onderdeel.

Thema: Gebiedsgericht

Wat willen we bereiken

1. De politiek meer zichtbaar en dichtbij: college en raad komt naar wijk of dorp toe;
2. Gebiedsgericht werken organisatie breed ontwikkelen.

Samenvatting ontwikkelingen

Gebiedsagenda en –cyclus

Gebiedsgericht werken kan alleen goed functioneren als het onderdeel is van de manier waarop de hele organisatie samenwerkt. De afgelopen jaren hebben we gezien dat eerdere vormen, zoals gebiedsagenda's en de gebiedscyclus, niet goed aansloten op het dagelijkse werk. Ze boden waardevolle inzichten, maar waren niet stevig genoeg ingebed in processen, teams en besluitvorming.

Daarom zetten we in 2026 stappen om onze interne werkwijze te verbeteren. We kijken hoe signalen, kansen en vragen uit buurten en dorpen beter kunnen doorstromen naar beleid en uitvoering. Ook professionaliseren we de manier waarop we bestuurlijke gesprekken met georganiseerde inwoners voeren. Deze gesprekken willen we duidelijker voorbereiden, beter begeleiden en eenduidig terugkoppelen, zodat college en raad zichtbaar en betrouwbaar aanwezig kunnen zijn in buurten en dorpen.

Daarnaast begeleiden we initiatieven van inwoners en organisaties beter. We zorgen voor duidelijke routes, snellere afstemming en meer voorspelbaarheid. We bouwen voort op bestaande relaties met inwoners en partners, zonder een vaste of nieuwe methode op te leggen.

We gaan stap voor stap naar een werkwijze die meer samenhang en rust geeft. Dit vraagt tijd, afstemming en duidelijkheid over rollen en verantwoordelijkheden. Het is een ontwikkeling, waar we tussentijds steeds evalueren en bijsturen waar nodig.

Communicatie

We blijven werken aan begrijpelijke en tijdige communicatie met inwoners en partners. We leggen beter uit wat er speelt en wat inwoners kunnen verwachten. Digitale middelen helpen daarbij, maar persoonlijk contact blijft belangrijk.

Multifunctionele accommodaties

Zie programma 4 Samenleving, herijking dorps- en buurthuizen.

Waarom kunnen we zien dat we het bereikt hebben?

Er zijn geen landelijke indicatoren voor dit onderdeel. Voor de door de raad vastgestelde effect- en resultaatindicatoren wordt verwezen naar de bijlage indicatoren.

Stand van zaken wat we daarvoor willen doen in 2026

Hieronder zijn de afwijkingen in de uitvoering voor het thema gebiedsgericht toegelicht:

Inspanningen thema gebiedsgericht	Stand
Verder ontwikkelen van de juiste instrumenten voor de integrale afstemming rond initiatieven van inwoners en externe partners, zoals gebiedsprofielen en – programma's via gebiedstafels als coördinatiemechanisme	😊
Faciliteren van optimaal gebruik van de dorps- en buurthuizen inclusief multifunctionele accommodaties (MFA's) door inwoners, organisaties en samenwerkingspartners. <i>De inspanning is overgeheveld naar programma 4, thema Gelijke kansen voor iedereen.</i>	n.v.t.
Gebiedsgericht uitwerken van de gemeentelijke Omgevingsvisie	😊
We hebben in de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in goede onderlinge samenwerking met de besturen van dorps- en wijkraden. Dit zetten we door	😊

Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties

Risico's	Actueel
Voor de doorontwikkeling van de gebiedscyclus is een nauwe samenwerking met de partnerorganisaties noodzakelijk. Door netwerk gestuurd te werken, betrekken we partnerorganisaties ook in 2026 bij de invulling van de gebiedscyclus	Nee

Relevante beleidsnota's

Geen relevante beleidsnota's bij dit onderdeel.

3.1.2 Wat mag het kosten?

Ontwikkelingen baten en lasten

De ontwikkeling van de lasten en baten van programma 1 Bestuur en democratie na mutaties in deze Voorjaarsnota 2026 is hieronder weergegeven:

Beleids-/ Programma verantwoording	Primitieve begroting		Raadsbesluit		VJN Neutraal		VJN Saldo		Begroting 2026	
	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten
1 Bestuur en democratie	13.067	2.657	0	0	520	0	303	57	13.890	2.714
Totaal exploitatie	13.067	2.657	0	0	520	0	303	57	13.890	2.714
1 Bestuur en democratie	0	0	0	0	0	230	0	0	0	230
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	230	0	0	0	230
Totaal programma 1 Bestuur en democratie	13.067	2.657	0	0	520	230	303	57	13.890	2.944

Bedragen x € 1.000. Saldo: + = voordeel; - = nadeel

Door de bijstellingen in deze Voorjaarsnota stijgen de geraamde lasten (exclusief mutaties reserves) van programma 1 met € 0,8 miljoen tot een totaal van € 13,9 miljoen. De geraamde baten (exclusief mutaties reserves) stijgen met € 0,1 miljoen tot een totaal van € 2,7 miljoen.

Wijzigingen met effect op het begrotingssaldo

De individuele mutaties in de Voorjaarsnota met effect op het begrotingssaldo worden hieronder weergegeven en toegelicht:

BWN	OMSCHRIJVING_BWN	I/S	LASTEN		BATEN	
			EXP	RES	EXP	RES
252	Actualiseren inkomsten team burgerzaken	I			57	
<i>In deze begrotingswijziging worden niet geraamde inkomsten opgenomen in de gemeentebegroting en worden de leges herschikt. Uit de herschikking blijkt dat er een bedrag van 57.000 meer inkomsten verwachten in 2026.</i>						
255	Invlechting BVO in CR	I	303			
<i>Op 28 november 2024 is door de Raad van Alphen aan den Rijn ingestemd met de opheffing van de Gemeenschappelijke Regeling BVO Rijn en Braassem per 31 december 2025 en invoering van de centrumregeling (CR) met Kaag en Braassem per 1 januari 2026. Deze begrotingswijziging ziet op de financiële consequenties die voortvloeien uit dit besluit.</i>						
Totaal wijzigingen met effect op het saldo			303		57	

Bedragen x € 1.000. Saldo: + = voordeel; - = nadeel

Wijzigingen zonder effect op het begrotingssaldo

De individuele mutaties in de Voorjaarsnota zonder effect op het begrotingssaldo (neutrale wijzigingen) worden hieronder weergegeven en toegelicht:

BWN	OMSCHRIJVING_BWN	I/S	LASTEN		BATEN	
			EXP	RES	EXP	RES
100&103 &105	Actualisatie salarissen	S	291			
<i>Actualisatie van de salariskosten.</i>						
107	PJ0367-Gebiedsgericht Werken W&K	I	150			150

BWN	OMSCHRIJVING_BWN	I/S	LASTEN		BATEN	
			EXP	RES	EXP	RES
In deze begrotingswijziging wordt het projectbudget Gebiedsgericht Werken (Najaarsnota 2025) verwerkt.						
110	Budget eerder vervangen mdw. W&K	S	25			
In deze begrotingswijziging wordt eenmalig, uit materiële budgetten, dekking geregeld voor het eerder werven van een medewerker voor werkoverdracht van een vertrekkende werknemer.						
125	Overboeking rest mjr.expl.budget uit 2025	I	80			80
In deze begrotingswijziging wordt het restant van het projectbudget Gebiedsgericht Werken vanuit 2025 opgevoerd in 2026 (via reserve Veiligheid).						
150	Herverdeling salarisbegroting Economie	S	-26			
Betreft herschikking van de salarisbegroting van team Economie. Deze stonden na de reorganisatie nog niet helemaal op de juiste plek wat hier wordt rechtgezet.						
Totaal wijzigingen zonder effect op het saldo			520	0	0	230

Bedragen x € 1.000. Saldo: + = voordeel; - = nadeel

3.2 Programma 2 Wonen

Het programma 2 Wonen bestaat uit de volgende doelen met de thema's:

PGM	DOELEN	THEMA'S
2	Bouwen en wonen	Woningaanbod
	Bereikbaar en bereisbaar	Mobiliteit
		Afval en grondstoffen
		Beheer openbare ruimte

Voor het college uitvoeringsprogramma voor programma 2 Wonen wordt verwezen naar het [Uitvoeringsprogramma_2022-2026](#) Gemeente Alphen aan den Rijn (Samen bouwen aan een duurzame en vitale gemeente).

3.2.1 Doel: Bouwen om te wonen

Wat willen we bereiken?

1. Uitbreiden van het woningaanbod voor iedereen met een goede spreiding van de kwetsbare groepen, op basis van de draagkracht van de wijk of het dorp;
2. Vergroten van een gevarieerd, duurzaam en betaalbaar woningaanbod in elke kern, dat aansluit op de ambities klimaatadaptatie, natuur inclusief, energieneutraal en circulair;
3. Positioneren de positie van Alphen aan den Rijn als knooppunt en benutten de kracht van onze gemeente als een aantrekkelijke regio waar wonen, werken en voorzieningen elkaar versterken. De woningbouw wordt daarbij gerealiseerd in samenhang met belangrijke uitdagingen op het gebied van klimaat, energie, bodem, water, mobiliteit en economie;
4. Een betrouwbare en flexibele programmering van projecten;
5. Het realiseren van maatregelen binnen de te starten projecten, die daadwerkelijk bijdragen aan de verschillende thema's in de omgevingsvisie.

Aanvullende speerpunten

In het raadsbesluit Aanpak Uitvoeringsprogramma Coalitieakkoord Zichtbaar en dichtbij zijn in de kaderstelling voor 2026 de volgende speerpunten binnen Programma 2 opgenomen:

- Regionale Omgevingsagenda en Regionale investeringsagenda: Uitvoering regionale omgevings-agenda, waaronder stedelijke as Katwijk-Leiden-Alphen aan den Rijn en programma Landschap. Vertaling in Regionale investeringsagenda

Samenvatting ontwikkelingen

Om de woningproductie op stoom te houden, zetten we in op diverse regelingen van het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, zoals de Startbouwimpuls en een traject om processen te versnellen. De minister heeft zich positief uitgelaten over de realisatie van 5.500 woningen in de Gnephoeck en de bestuursovereenkomst is inmiddels ondertekend. Er wordt gezocht naar mogelijkheden om bij te dragen in het tekort op de grondexploitatie.

Regionaal is de versterking van de stedelijke as Katwijk-Leiden-Alphen aan den Rijn in zowel de Regionale Omgevingsagenda als in de Regionale investeringsagenda opgenomen als speerpunt.

Om meer samenhang aan te brengen tussen diverse ruimtelijke projecten vertalen we de gemeentelijke omgevingsvisie in concrete gebiedsstrategieën, waarmee we ruimtelijke projecten prioriteren.

Waaraan kunnen we zien dat we het bereikt hebben?

Er zijn geen landelijke indicatoren voor dit onderdeel. Voor de door de raad vastgestelde effect- en resultaatindicatoren wordt verwezen naar de bijlage indicatoren.

Stand van zaken wat we daarvoor willen doen in 2026

Hieronder zijn de afwijkingen in de uitvoering voor het thema dienstverlening toegelicht:

Inspanningen thema Woningaanbod	Stand
Extra inzet voor: starters en herstarters	😊
Extra inzet voor: huishoudens met een middeninkomen en inwoners met vitale beroepen	😊
Extra inzet voor: senioren (geclusterd wonen)	😊
Extra inzet voor: spoedzoekers: bijzondere groepen, arbeidsmigranten, statushouder	😊
Extra inzet voor: inwoners die dak- of thuisloos zijn geraakt en inwoners met ernstige psychische beperkingen	😊
Ondersteuning en maatwerk bieden bij initiatieven vanuit de samenleving: voortzetten ruimte-voor-ruimte-regeling	😊
Ondersteuning en maatwerk bieden bij initiatieven vanuit de samenleving: ruimte bieden aan initiatieven voor alternatieve woonvormen, zoals inwoners die in groepsverband willen wonen en het beheer in eigen hand willen nemen	😊
Ondersteuning en maatwerk bieden bij initiatieven vanuit de samenleving: mogelijk maken van kleinschalige dubbelfuncties van wonen en bedrijvigheid	😊
Ondersteuning en maatwerk bieden bij initiatieven vanuit de samenleving: mogelijkheden Omgevingswet gebruiken om initiatieven integraler en sneller te laten realiseren via beleidsregels (omgevingsplan), digitalisering en processenontwikkeling	😊
Ondersteuning en maatwerk bieden bij transformaties van monumentale gebouwen naar woningen, toevoegen van woningen ter ondersteuning van de exploitatie bij restauratie van gemeentelijke- en rijksmonumenten	😊
Woningen toewijzen aan inwoners met een lokale binding en werkwijze woningtoewijzing zichtbaar maken	😊
Betaalbare koopwoningen toewijzen als er sprake is van maatschappelijke, economische of lokale binding met voorrang voor vitale beroepen	😊
Bouwen van 7.500 – 10.000 woningen tot 2030	😊
Organiseren 'Dag van de stad' waarbij de gebiedsontwikkelingen in de gemeente worden toegelicht	😊
Realiseren en stimuleren van tijdelijke huisvesting in leegstaande etages/panden, boven winkels of bij bedrijven en op braakliggende terreinen	😊
Actueel overzicht van woningbouwlocaties op de gemeentelijke website bijhouden	😊

Inspanningen thema Woningaanbod	Stand
Vertaling Regionale Omgevingsagenda met verstedelijkingsopgaven in (regionale) strategie en uitvoeringsprogramma (versterken as Katwijk–Leiden–Alphen aan den Rijn)	
Uitvoeren intensiveringsvisie door bij nieuwbouw gelijktijdig te bouwen en het openbaar gebied groener te maken	

Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties

Geen relevante risico's bij dit onderdeel.

Relevante beleidsnota's

Geen relevante beleidsnota's bij dit onderdeel.

3.2.2 Doel: Bereikbaar en bereisbaar

Wat willen we bereiken

1. Bevorderen duurzame en slimme mobiliteit, met meer ruimte voor langzaam verkeer en ov (schoner, slimmer, anders);
2. Verbeteren van de multimodale bereikbaarheid binnen en tussen kernen en met de regio;
3. Vergroten van de verkeersveiligheid.

Aanvullende speerpunten

In het raadsbesluit Aanpak Uitvoeringsprogramma Coalitieakkoord Zichtbaar en dichtbij zijn de volgende speerpunten binnen Programma 2 opgenomen:

- Uitwerking Programma Fietshart: de positionering van Alphen aan den Rijn als fietsgemeente (Fietshart) met een marketingcampagne, inrichten participatie en fysieke maatregelen.

Thema: Beheer openbare ruimte

Binnen het beheer en onderhoud van de openbare ruimte verbinden we de ambities uit de omgevingsvisie, de ontwikkelingen en opgaven waar de openbare ruimte voor staat en het beheer en onderhoud met elkaar. Het kader is vastgelegd in de Beheervisie Openbare Ruimte 2025–2030. Deze Beheervisie beschrijft hoe we werken vanuit het concept van 'Ontwikkeland Beheren', waarbij we met beheer en onderhoud expliciet bijdragen aan de ruimtelijke opgaven en ambities. Onderdeel hiervan is ook een aanpassing van de beheerstrategie. Deze wordt gekenmerkt door een betere onderlinge afstemming (integraliteit) van onderhoud van de kapitaalgoederen en het vaker toepassen van levensverlengende ingrepen, zodat de verwachte levensduur van de openbare ruimte wordt verlengd.

Deze nieuwe manier van werken draagt bij aan de doelstellingen in de omgevingsvisie en is kosteneffectief. De implementatie van de beheervisie kost tijd. Er wordt een transitieperiode (2025–2027) benut om de nieuwe werkwijze vorm te geven, onder meer door het opstellen van een Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) en het integraal, strategisch programmeren van ruimtelijke opgaven in de openbare ruimte ('ruimtelijk programmeren'), in samenwerking met Gebiedsontwikkeling en andere betrokken partijen in de openbare ruimte. We geven uitvoering aan de ontwikkelpunten in de Agenda Groene Leefomgeving 2025–2030, met als doel om bomen, parken, struiken, bloemen en perken duurzaam te beheren en te

versterken. Met de uitvoering van het Gemeentelijk Watertaken Programma 2025–2028 zetten we in op duurzaam beheer van riolering en het watersysteem.

Reconstructieprojecten openbare ruimte

Op jaarbasis werken we gemiddeld aan 60 á 80 projecten in de openbare ruimte in verschillende fasen, variërend van initiatief tot uitvoering. Een overzicht van alle lopende en toekomstige reconstructie projecten is opgenomen in het overzicht hieronder. In de voor- en najaarsnota van de planning & control cyclus wordt de gemeenteraad periodiek geïnformeerd over de stand van zaken van de lopende projecten en worden de grootste afwijkingen of risico's toegelicht.

Algemene risico's

Er zijn een aantal algemene risico's die een bedreiging vormen voor het realiseren van de gehele omvang van het projectenprogramma. De krapte op de arbeidsmarkt en de hoge inflatie leiden tot prijsstijgingen voor diensten en van grondstoffen. De huidige prijsstijgingen worden met name veroorzaakt door de krapte op de arbeidsmarkt, die leidt tot hogere kosten voor arbeid. Daarnaast zorgt de krapte op de arbeidsmarkt voor een lage capaciteit en volle planning bij partijen waarmee wij samenwerken in projecten (nutspartijen, ingenieursdiensten en leveranciers). De verwachting is dat deze omstandigheden langer zullen aanhouden en van invloed zullen zijn op kosten en planningen van projecten.

Met name de nutspartijen zijn een grote oorzaak van vertragingen in lopende projecten. Daarnaast spelen er in de projecten Nieuwstraat, Galerij en Julianaplein en omgeving onzekerheden of problemen rondom funderingen van panden, die gevolgen hebben voor de planning van onze reconstructieprojecten. Ook begint de capaciteit van ingenieursdiensten voor de reconstructieprojecten steeds meer een knelpunt te vormen in het realiseren van het reconstructieprogramma.

Wat willen we bereiken?

Met de nieuwe beheerstrategie wordt de verwachte gemiddelde levensduur van verhardingen (wegen en pleinen) verlengd, wat een kostenbesparing op de lange termijn oplevert. Door de onderhouds-opgave voor de kapitaalgoederen te koppelen aan doelstellingen in de omgevingsvisie kunnen we met beheer beter bijdragen aan ruimtelijke ambities voor duurzaamheid, vergroening, klimaat, gezondheid en inclusie. Met een verbeterd afwegingskader voor ingrepen in de openbare ruimte ('ruimtelijk programmeren') zorgen we dat opgaven vroegtijdig in beeld zijn en we de juiste combinaties en oplossingen maken. Er is een beter inzicht in de uitvoeringsopgave in de buitenruimte.

De eerste ervaringen met de nieuwe werkwijze worden inmiddels in de praktijk opgedaan. In 2026 zetten we de werkwijze voort en blijven we de aanpak verder ontwikkelen. Het transitiebudget dat hiervoor beschikbaar is wordt doelmatig ingezet om het hoogste resultaat te bereiken.

Aanvullende speerpunten

Het kost tijd om in te groeien in de nieuwe manier van werken, onder andere omdat de beheerritmes van de kapitaalgoederen op elkaar moeten worden afgestemd. Er wordt geïnvesteerd in het op orde krijgen van de beheerdata, waaronder een goed actueel beeld van de kwaliteit van de kapitaalgoederen. Ook wordt ingezet op sterkere samenwerking tussen de

assetbeheerders en tussen beheer en Gebiedsontwikkeling. Door de grote invloed van bodemdaling op het verouderingsproces van de openbare ruimte, werken we aan een beter inzicht in bodemdaling en slimmere oplossingen om hiermee om te gaan.

Samenvatting ontwikkelingen

Programma Fietshart

Door gebrek aan capaciteit wordt het aanpakken van (nieuwe) fietsknelpunten en uitvoeren van fietsprojecten tijdelijk uitgesteld. De verwachting is dat medio 2026 er weer voldoende capaciteit is om de uitvoering uit van het Programma Fietshart, waar de fietsparkeerstrategie onderdeel van is, verder op te pakken.

In verband met beperkte capaciteit zal actualisatie van de handreiking duurzame mobiliteit (HDM) in 2026/2027 plaatsvinden. De richtlijnen uit de HDM worden opgenomen in de Mobiliteitsvisie 2050.

Er is onvoldoende budget voor het opstellen van het verkeercirculatieplan als onlosmakelijk onderdeel van de mobiliteitsvisie. Budget voor het opstellen hiervan wordt opgevoerd in de Kadernota 2027.

Overige projecten

Met de provincie Rijk en ProRail worden dit jaar plannings- en financieringsafspraken gemaakt over de realisatie van het programma Leiden-Utrecht beter bereikbaar (LUBB).

Het provinciale inpassingsplan (PIP) voor de N207 Zuid is op 28 januari 2026 door Provinciale Staten vastgesteld. Onze bestemmingsplannen 'Verkeersmaatregelen HWD' en 'Schoolplein Groene Hart' zijn in maart 2026 door het college vastgesteld en leggen wij ter vaststelling voor aan de raad. In de nieuwe raming voor de maatregelen dreigde er een financieel tekort. Dit tekort wordt opgevangen door de investeringen over zes jaar te spreiden in het meerjareninvesteringsplan Wonen en Infrastructuur (MIPWI).

De provincie heeft tot op heden nog geen stappen gezet in het vervolg van ontwerp en ruimtelijke procedure rotonde N209-Benthuizen.

Ontwikkelingen beheer openbare ruimte

In 2026 wordt verder ingezet op het op orde brengen van de beheerdata van de kapitaalgoederen. Op basis van het completere kwaliteitsbeeld wordt een onderhoudsbehoefte voor elk van de 11 beheerdomeinen vastgesteld. Deze worden gecombineerd in een integrale onderhoudsbehoefte voor de openbare ruimte.

Nadere toelichting op de voortgang van onderhoudsprojecten is weergegeven in Bijlage 2: Projecten Openbare Ruimte

Stand van zaken wat we daarvoor willen doen in 2026

Hieronder zijn de afwijkingen in de uitvoering voor het thema participierend toegelicht:

Inspanningen thema mobiliteit	Stand
Uitvoeren en implementeren van de Handreiking Duurzame mobiliteit	☹️
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>In verband met beperkte capaciteit zal actualisatie van de HDM in 2026/2027 plaatsvinden.</i>	
Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties: <i>Geen risico. De richtlijnen in de HDM zijn nauwelijks verouderd en worden nu ook gebruikt.</i>	
Beheersmaatregel: <i>De richtlijnen worden opgenomen in de mobiliteitsvisie 2050, zodat ze breder geborgd zijn.</i>	
Positioneren van de gemeente als aantrekkelijke fietsgemeente door het uitvoeren van het Programma Fietshart en het uitvoeren van de campagne Fietshart Alphen 2030	☹️
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>de beperkte capaciteit heeft invloed op het aanpakken van fietsknelpunten en het uitvoeren van fietsprojecten.</i>	
Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties: <i>Voornamelijk betrekking op nieuwe projecten.</i>	
Beheersmaatregel: <i>naar verwachting is er medio 2026 weer voldoende capaciteit om uitvoering te geven aan het programma Fietshart.</i>	
Vervangen VRI's door intelligente verkeersregelininstallaties (iVRI's) met als uitgangspunt meer voorrang voor Inspanningen fietsers en openbaar vervoer	😊
Uitvoering geven aan de fietsparkeerstrategie	☹️
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>de beperkte capaciteit heeft invloed op het aanpakken van fietsknelpunten en het uitvoeren van fietsprojecten.</i>	
Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties: <i>Voornamelijk betrekking op nieuwe projecten.</i>	
Beheersmaatregel: <i>naar verwachting is er medio 2026 weer voldoende capaciteit om uitvoering te geven aan het programma Fietshart.</i>	
Faciliteren van laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer. Deelname aan de concessie van Gemeente Rotterdam en het stimuleren van snellaadinfrastructuur	😊
Vorbereiden implementatie zero-emissie-stadslogistiek	😊
Actualiseren Mobiliteitsvisie (2050) ter vervanging van de Structuurvisie Verkeer en Vervoer (2013)	☹️
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>er is onvoldoende budget voor het uitwerken van het verkeerscirculatieplan.</i>	
Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties: <i>het verkeerscirculatieplan is een noodzakelijke en afrondende fase in het proces om noodzakelijke aanpassingen in het verkeersnetwerk te kunnen voorzien en te kunnen plannen op basis van de kaders die in de mobiliteitsvisie worden opgesteld.</i>	
Beheersmaatregel: <i>opgevoerd in de kadernota 2027.</i>	
Onderzoek haalbaarheid Buurtbusinitiatief: faciliteren in het tot uitvoering brengen van de buurtbus in Hazerswoude-Dorp	😊

Inspanningen thema mobiliteit	Stand
Blijven inzetten via lobby en regio op betere bus- en treinverbindingen tussen de kernen en de regio, mede door de aanleg en aanpassing van bushaltes voor de concessie van Qbuzz	😊
Planvoorbereiding, ontwerp en conditionerende onderzoeken station Hazerswoude-Rijndijk als regionale Openbaar Vervoer (OV)-hub en als onderdeel van Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV)-net Leiden-Utrecht	😊
Opzetten lobby voor versnellen ov-verbinding Alphen-Uithoorn via Nieuwkoop	😊
Realiseren fietsverbindingen naar omliggende steden door middel van doorfietsroutes. Doorfietsroute Alphen-Leiden en Alphen-Gouda worden gefaseerd uitgevoerd	😊
Verminderen intern autoverkeer door betere ontsluiting van wijken en bieden van alternatieven	😊
Onderzoek naar de meerwaarde van lokale en regionale P&R en hubs in combinatie met deelmobiliteit	😊
Realiseren oplossing voor verkeersproblematiek in Hazerswoude-Dorp (N209)	😞
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>de twee bestemmingsplannen voor de maatregelen Hazerswoude-Dorp zijn in maart 2026 in het college vastgesteld. Het college stelt voor de hogere financiële claim op de investeringen voor de infrastructurele maatregelen in het MIPWI te borgen en geen beroep te doen op de Kadernota 2027.</i>	
Risico's beleidsvoorbereiding en/of -uitvoering en partnerorganisaties: <i>niet kunnen voldoen aan de uitvoering van de gemaakte afspraken met de provincie over de infrastructurele maatregelen in Hazerswoude-Dorp en Boskoop.</i>	
Beheersmaatregel: <i>Vaststellen bestemmingsplannen en MIPWI in de gemeenteraad</i>	
Onderzoek en besluitvorming over een tweede oeververbinding in Boskoop (besluitvorming is gereed).	😊
Onderzoek en lobby ov-verbinding Zoetermeer-Schiphol-Amsterdam via Alphen aan den Rijn	😞
Toelichting op de afwijkingen rood: <i>Vanuit oogpunt van prioritering on hold. Wordt wel als wens meegenomen in de op te stellen OV-visie regio Holland Rijnland in 2026.</i>	
Risico's beleidsvoorbereiding en/of -uitvoering en partnerorganisaties: -	
Verbeteren bereikbaarheid Alphen aan den Rijn via N207 Noord via werkgeversaanpak en onderzoek hub/transferium Alphen-Noord (wordt onderdeel van Regionale Investeringsagenda (RIA)-project Mobiliteits-aanpak Rijn en Veenstreek)	😞
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>Het onderzoek in dit RIA project is van start gegaan in 2025. In 2026 wordt de eerste fase afgerond met een beeld van de te verwachten problematiek.</i>	
Risico's beleidsvoorbereiding en/of -uitvoering en partnerorganisaties: <i>Drukke op de N207 Noord neemt toe.</i>	
Lobby voor ongelijkvloerse kruising Leidse Schouw/N11 en N11/A12 (ook onderdeel van doorontwikkeling N11)	😞
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>Het ministerie trekt vooralsnog geen geld uit om N11/A12 op te lossen.</i>	

Inspanningen thema mobiliteit	Stand
Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties: <i>Congestie op de N11 en N459 neemt toe.</i>	
Beheersmaatregel: <i>Optrekken in lobby met PZH en Bodegraven-Reeuwijk.</i>	
Uitvoeren van motie Eerste anderhalf uur gratis parkeren	☹️
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>De eerste anderhalf uur gratis parkeren is vanaf 2026 niet meer gedekt. Momenteel in afwachting van de reactie van de ondernemers t.a.v. hun bijdrage.</i>	
Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties: <i>De bijdrage van de ondernemers bepaalt de uiteindelijke hoogte van de kosten die gedekt moeten worden vanuit de gemeente.</i>	
Beheersmaatregel: <i>Er wordt onderzocht of de maatregel in zijn huidige vorm kan worden voortgezet vanaf 2026, of dat aanpassing nodig is, en hoe de kosten moeten worden gedekt.</i>	
Opstellen beheer- en onderhoudsplan bruggen	😊
Scenario met Waddinxveen uitwerken voor provincie over ontsluiting Boskoop	😊
Gefaseerd verbeteren van de inrichting van wegen voor verkeersveiligheid en het stimuleren van duurzaam vervoer	😊
Onderzoek naar fietsknelpunten ter verbetering van de verkeersveiligheid (onderdeel Programma Fietshart en Verkeersveiligheidsplan: aanpakken van de fietsknelpunten)	☹️
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>De beperkte capaciteit heeft invloed op het aanpakken van fietsknelpunten en het uitvoeren van fietsprojecten.</i>	
Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties: <i>Voornamelijk betrekking op nieuwe projecten.</i>	
Beheersmaatregel: <i>Naar verwachting is er medio 2026 weer voldoende capaciteit om uitvoering te geven aan het programma Fietshart.</i>	
Evalueren en actualiseren van het Verkeersveiligheids- en -educatieplan	😊

Inspanningen thema afval	Stand
Actualiseren afvalbeleid. Hierbij worden actuele thema's als circulair ambachts-centrum, kwaliteit grondstoffen, nascheiding Plastic, Metaal en Drinkpakken (PMD), preventie en uitgebreide ketenverantwoordelijkheid van producenten meegewogen.	😊
Inzet communicatiecampagnes ter bevordering van de kwaliteit en kwantiteit van gescheiden afvalstromen. Campagnes worden vormgegeven vanuit gedragspsychologie.	😊

Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties

Risico's	Actueel
Verloop van personeel en ondercapaciteit heeft invloed op de uit te voeren acties bij Mobiliteit	Ja

Risico's	Actueel
De prijzen van aanleg en onderhoud van infrastructuur stijgen hard. Dit zorgt ervoor dat er soms keuzes gemaakt moeten worden om hogere kosten te maken of om minder te doen	Ja
De gemeentelijke afvalscheidingsdoelen zijn ambitieuzer dan het huidige afvalbeleid waar kan maken. De ambitie uit het grondstoffenbeleid 2015–2025 wordt niet gehaald. Hierin was opgenomen dat er in 2025 geen restafval meer zou zijn. Dit wordt door geen enkele Nederlandse gemeente gehaald. Het college start aanvullende maatregelen, zoals een bewustwordings-campagne onder de inwoners van de gemeente. Daarnaast wordt nieuw, realistisch beleid in samenspraak met de gemeenteraad voorbereid.	Ja
De prijs voor het verwerken van restafval is dit jaar sterk gestegen. Recent zijn de tarieven voor de afvalstoffenbelasting en de CO2-heffing definitief geworden. Naar aanleiding daarvan heeft de verwerker van ons restafval aangekondigd per 1 januari 2026 een bedrag van €6,87 per ton restafval in rekening te brengen. Dit tarief is nog niet definitief. Dit tarief is een stuk hoger dan waar eerder rekening mee is gehouden. Namelijk €2 per ton restafval. Met deze stijging is in de huidige begroting geen rekening gehouden. Voor de komende jaren is de verwachting dat de kosten voor het verwerken van restafval door strengere milieuregels nog verder gaan stijgen. In het nieuw op te stellen grondstoffenbeleid worden maatregelen voorbereidt om het restafval te verminderen. Als de hoeveelheid restafval de komende jaren niet sterk afneemt, is het nodig om de afvalstoffenheffing omhoog bij te stellen.	Ja
Gladheidsbestrijding. Bij extreme winterse omstandigheden (sneeuwval) kunnen extra kosten ontstaan voor de aanvulling van zoutvoorraden. Dit kan leiden tot een kostenoverschrijding.	Ja
De kosten van beheer en onderhoud van de openbare ruimte blijven stijgen. In 2026 is de verwachting dat deze stijging versnelt als gevolg van de hoge brandstofprijzen. Dit zorgt ervoor dat er soms keuzes gemaakt moeten worden om hogere kosten te maken dan gepland of om minder te doen. Dit kan gevolgen hebben voor het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte. Er zijn bovendien hogere kosten vanwege het brandstofgebruik van het eigen rijdend materieel (wagenpark).	Ja
Het uitvoeren van het bestaande evenementenbeleid heeft financiële consequenties voor beheer en uitvoering. Voor tijdelijke verkeersroutes worden kosten gemaakt voor onder andere bebordingsplannen en de uitvoering daarvan. Er is hiervoor echter geen financiële dekking. De verwachte kosten zijn in 2026 ruim 200.000 euro.	Ja

Relevante beleidsnota's

- Uitvoeringsprogramma 2026–2030 Klimaatadaptatie en Biodiversiteit

3.2.3 Wat mag het kosten?

Ontwikkelingen baten en lasten

De ontwikkeling van de lasten en baten van programma 2 Wonen na mutaties in deze Voorjaarsnota 2026 is hieronder weergegeven:

	Primitieve begroting		Raadsbesluit		VJN Neutraal		VJN Saldo		Begroting 2026	
Beleids-/ Programmaverantwoording	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten
2 Wonen	133.190	83.535	19	19	17.661	6.839	367	0	151.237	90.393
Totaal exploitatie	133.190	83.535	19	19	17.661	6.839	367	0	151.237	90.393
2 Wonen	7.433	2.284	500	500	-2	9.608	0	0	7.931	12.392
Mutaties reserves	7.433	2.284	500	500	-2	9.608	0	0	7.931	12.392
Totaal programma 2 Wonen	140.623	85.819	519	519	17.659	16.447	367	0	159.168	102.785

Bedragen x € 1.000. Saldo: + = voordeel; - = nadeel

Door de bijstellingen in deze Voorjaarsnota stijgen de geraamde lasten (exclusief mutaties reserves) van programma 2 met € 18,0 miljoen tot een totaal van € 151,2 miljoen. De geraamde baten (exclusief mutaties reserves) stijgen met € 6,8 miljoen tot een totaal van € 90,4 miljoen.

Wijzigingen met effect op het begrotingssaldo

De individuele mutaties in de Voorjaarsnota met effect op het begrotingssaldo worden hieronder weergegeven en toegelicht:

BWN	OMSCHRIJVING_BWN	I/S	LASTEN		BATEN	
			EXP	RES	EXP	RES
255	Invlechting BVO in CR	S	367			
<i>Op 28 november 2024 is door de Raad van Alphen aan den Rijn ingestemd met de opheffing van de Gemeenschappelijke Regeling BVO Rijn en Braassem per 31 december 2025 en invoering van de centrumregeling (CR) met Kaag en Braassem per 1 januari 2026. Deze begrotingswijziging ziet op de financiële consequenties die voortvloeien uit dit besluit.</i>						
Totaal wijzigingen met effect op het saldo			367		0	

Bedragen x € 1.000. Saldo: + = voordeel; - = nadeel

Wijzigingen zonder effect op het begrotingssaldo

De individuele mutaties in de Voorjaarsnota zonder effect op het begrotingssaldo (neutrale wijzigingen) worden hieronder weergegeven en toegelicht:

BWN	OMSCHRIJVING_BWN	I/S	LASTEN		BATEN	
			EXP	RES	EXP	RES
102	Actualisatie salarislsten VVI	S	57			
<i>In deze begrotingswijziging worden de salarislsten van team VVI geactualiseerd.</i>						
104	Actualisatie salarissen T&H	S	141			
<i>In deze begrotingswijziging worden de salarislsten van team Toezicht & Handhaving geactualiseerd.</i>						

BWN	OMSCHRIJVING_BWN	I/S	LASTEN		BATEN	
			EXP	RES	EXP	RES
106	Herstel salarislaster Taxateur WOZ	S	5			
<i>In deze begrotingswijziging worden de salarislaster van de taxateur WOZ hersteld.</i>						
109	Gegevensbeheer WOZ Belastingen	S	6			
<i>In deze begrotingswijziging worden de salarislaster van de medewerker Gegevensbeheer WOZ verwerkt.</i>						
110	Budget eerder vervangen medewerker W&K	I	-20			
<i>Deze begrotingswijziging regelt eenmalig dekking uit materiële budgetten voor de vroegtijdige werving van een opvolger, zodat de vertrekkende medewerker de werkzaamheden tijdig kan overdragen.</i>						
111& 112	Actualisatie salariskosten team T&H	S	217			
<i>In deze begrotingswijziging worden de salarislaster van team Toezicht & Handhaving geactualiseerd.</i>						
114	Tijdelijke vervanging sectormanager Pub	S			51	
<i>In deze begrotingswijziging wordt de tijdelijke vervanging van de Sectormanager Publiekszaken verwerkt.</i>						
115	Actualisatie IEXen NJN2025	S	2	-2		
<i>In deze begrotingswijziging wordt de IEXen bijgewerkt.</i>						
125	Overboeking rest mjr. expl. budget uit 2025	I	16.024		6.643	9.381
<i>In deze begrotingswijziging wordt het restant van meerjarige exploitatieprojecten vanuit 2025 opgevoerd in 2026.</i>						
127	Tijdelijke inhuur officemanager PZ	S	-48			
<i>Deze begrotingswijziging verplaatst budget van team Toezicht & Handhaving naar de sector Publiekszaken voor de tijdelijke inhuur van een officemanager. De overheveling vindt plaats naar P6 Overhead.</i>						
143& 144	Actualisatie salarislaster GWB & Leefomgeving	S	413			
<i>De volgende functies moeten nog structureel in de begroting worden opgenomen naar aanleiding van het pijplijnoverzicht dat eind 2025 is goedgekeurd door de raad.</i>						
145& 146	Assetmanager team V&G	S	107			
<i>In deze begrotingswijziging worden de salarislaster van team V&G geactualiseerd.</i>						
147& 148	Onderhoud Vastgoed en Grondzaken	S	-296			
<i>In deze begrotingswijziging worden de contracten en correctie doorgevoerd voor onderhoud vastgoed en grondzaken en overgeboekt naar programma 4 en 6.</i>						
149	Herschikking verzekeringen team V&G	S	-13			
<i>Herschikken budgetten voor verzekeringen van team Vastgoed en Grondzaken. Deze budgetten gaan naar programma 4 en 6.</i>						
150- 154	Herverdeling salarishbegroting diverse teams	S	500			
<i>Betreft herschikking van de salarishbegroting van team Economie. Deze stonden na de reorganisatie nog niet helemaal op de juiste plek wat hiermee wordt rechtgezet.</i>						

BWN	OMSCHRIJVING_BWN	I/S	LASTEN		BATEN	
			EXP	RES	EXP	RES
155	Proj. ass. Team V&G.	S	82			
<i>Actualisatie salarislasten Vastgoed en Grondzaken.</i>						
161	Z3781007 – Implementatie Wet versterking regie volkshuisvesting	I	227			277
<i>Naar verwachting treedt de Wet versterking Regie Volkshuisvesting per 1 januari 2027 in werking. Deze wet geeft gemeenten meer grip op de sociale woningbouw, verkort procedures en past de urgentieregeling aan. De wet vereist daarnaast een aantal implementaties, waaronder het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma.</i> <i>Voor een tijdige implementatie is een projectbudget van 277.000 euro nodig. De dekking komt uit de eenmalige middelen die het Rijk beschikbaar heeft gesteld via de Decembercirculaire 2025.</i>						
162& 163	Actualisatie salarissen diverse	S	211			
<i>De volgende functies moeten nog structureel in de begroting worden opgenomen naar aanleiding van het pijplijnoverzicht dat eind 2025 is goedgekeurd door de raad.</i>						
164	Inhuur programmamanager Basis op orde	S			100	
<i>In deze begrotingswijziging wordt de tijdelijke inhuur van de programmamanager Basis op orde verwerkt.</i>						
165	Actualisatie IEXen	S	46		46	
<i>De budgetten voor de IEX-en worden jaarlijkse geactualiseerd.</i>						
Totaal wijzigingen zonder effect op het saldo			17.661	-2	6.839	9.608

Bedragen x € 1.000. Saldo: + = voordeel; - = nadeel

3.3 Programma 3 Duurzaam

Het programma 3 Duurzaam bestaat uit het volgende doel met de thema's:

PGM	DOELEN	THEMA'S
3	Groen doen we samen	Klimaat
		Duurzaamheid

Voor het college uitvoeringsprogramma voor programma 3 Duurzaam wordt verwezen naar het [Uitvoeringsprogramma_2022-2026](#) Gemeente Alphen aan den Rijn (Samen bouwen aan een duurzame en vitale gemeente).

3.3.1 Doel: Groen doen we samen

Wat willen we bereiken?

1. Ontwikkelen van een gezonde, klimaat robuuste, bio diverse en circulaire leefomgeving die beter bestand is tegen droogte, hitte en wateroverlast, en waar ruimte is voor diverse dieren, (eetbare) planten en ontmoeting.
2. Verminderen van het energieverbruik, bewerkstelligen van de overgang naar duurzame warmte en het vergroten van de opwek van hernieuwbare energie.
3. Realiseren van een stabiele, duurzame energie–infrastructuur.
4. Verduurzamen van gemeentelijk vastgoed.
5. Grondstoffen zoveel mogelijk gescheiden inzamelen en hergebruiken, en restafval waar mogelijk voorkomen (zie programma 2 Wonen).

Aanvullende speerpunten

In het raadsbesluit Aanpak Uitvoeringsprogramma Coalitieakkoord Zichtbaar en dichtbij zijn de volgende speerpunten binnen Programma 3 opgenomen:

- Continueren duurzaamheidsprogramma 2021–2030 en uitvoeren Programma Energietransitie, onder meer;
- Uitvoering isolatieaanpak met onder meer uitbreiden energiecoaches, aanpak energiearmoede, lokale Nationale isolatie programma (NIP)–subsidieregeling, Vereniging van Eigenaren (VvE)–ontzorgingsaanbod, wijkgerichte aanpakken en een pilot energiepunten in de wijk. Om grootschalige isolatieaanpak uit te kunnen voeren stelt de gemeente een soortenmanagementplan (SMP) op;
- Transitievisie warmte: eind 2024 is gestart met het proces van het opstellen van het Warmteprogramma (oplevering voor eind 2027) en de uitvoering van het verkenningsgebied Zeeheldenbuurt. Hier wordt een samenwerkingsovereenkomst met verschillende partijen voorbereid. Daarnaast werken we aan de gemeentelijke deelneming in een publiek warmtebedrijf, waarbij we onderzoek doen naar warmtebronnen ten behoeve van collectieve warmtenetten, de exacte rolname van de gemeente en strategie voor de korte en lange termijn;
- Opwek– en energiesysteem: opstellen van een uitvoeringsstrategie voor zon op dak, uitvoering geven aan het Energieakkoord en daaruit voortkomende ontwikkelingen, netcongestie beperken door het slim inzetten van beschikbare energie, afstemmen met Liander over inzicht in en verzwaring van het elektriciteitsnet, ondersteunen van ITC/PCT–terrein bij ontwikkelen van gesloten distributie systeem (GDS), afhankelijk van de visie van

Provincie Zuid-Holland (PZH) het opstellen van beleid voor grootschalige opwek zonne-energie;

- Regionale samenwerking warmte/energietransitie: onder andere doorontwikkeling RES 1.0, programma Opwek Energie op Rijksgronden, Toekomstbestendige Landschappen en Energylane;
- Faciliteren van laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer en voorbereiden implementatie zero emissie stadslogistiek (programma 2 wonen);
- Aanpak verduurzaming bedrijven en bedrijventerreinen: energie, vergroening, circulair (zie ook programma 5 economie);
- Voorbeeldfunctie duurzaamheid: de gemeente geeft het goede voorbeeld richting inwoners en ondernemers, door onder andere het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed, verduurzamen van het eigen wagenpark en verduurzamen van de openbare ruimte (klimaatadaptatie, circulair);
- Versterken inwonersgerichte vergroenings-(klimaatadaptieve) maatregelen: onder andere operatie steenbreek, Eetbaar Alphen, klimaatsubsidie groene dak en tuin en groen aanplant;
- Vergroening openbare ruimte: verminderen areaal verharding ten gunste van groen en bomen toevoegen waar dat mogelijk is;
- Vergroening bedrijventerreinen (programma 5 Economie);
- Vergroening entree dorpen en wijken;
- Opstellen van een lokaal hitteplan (motie 2025).

Samenvatting ontwikkelingen

Het realiseren van een stabiele en duurzame energie-infrastructuur staat onder grote druk. Dit komt door de snel stijgende vraag naar elektriciteit en de toenemende netcongestie. Daarnaast is de fysieke ruimte voor zowel bovengrondse als ondergrondse energie-infrastructuur beperkt. Ook nemen de zorgen over de robuustheid en weerbaarheid van het energiesysteem toe. De relatief eenvoudige maatregelen, zoals het stimuleren van energiebesparing, kleinschalige opwek en energiezuiniger bouwen, zijn niet meer voldoende. In samenwerking met Liander en Tennet wordt naar korte en lange termijn oplossingen voor netcongestie gezocht. Als gemeente proberen we daarbij zoveel mogelijk toe te bewegen naar een toekomstbestendig energiesysteem en we stimuleren inwoners en bedrijven in innovatieve oplossingen.

Voor duurzame opwek is het risico reëel dat de regio Holland Rijnland, waar gemeente Alphen aan den Rijn onderdeel van uitmaakt, de RES 1.0 doelstelling (1,14 TWh duurzame opwek in 2030) niet behaalt. In 2026 onderzoekt RES Holland-Rijnland dan ook eventuele vervolgstappen.

Vanaf 1 juli 2026 gaan de netbeheerders ook voor de netaansluiting voor kleinverbruik een wachtlijst hanteren. De grenzen van het huidige energiesysteem komen hiermee in zicht en dit heeft impact op maatschappelijke en economische ontwikkelingen. We stellen een impactanalyse op en bepalen op basis daarvan vervolgacties. Ook bereiden we ons voor op het proces om vervroegd aansluitingen aan te vragen bij Liander.

Door het succes van de Duurzaamheidslening SVn is het plafondbudget bereikt. Dat betekent dat er een tijdelijke stop is gezet en er geen Duurzaamheids- en geen Stimuleringsleningen meer aangevraagd kunnen worden. Er wordt gekeken naar het vervolg van deze leningen.

Regie op ondergrond, Water en bodem sturend

Bij de ontwikkeling van de Gnephoek, hebben we, als één van de eerste gemeenten in Nederland, het principe Water en Bodem sturend toegepast. Daarvoor hebben we informatie en kennis van het water- en bodemsysteem verworven. In de nabije toekomst is het nodig om de data samen te brengen in een ondergrondmodel. Dit helpt ons om op een kostenefficiënte manier een toekomstbestendige, klimaatadaptieve en gezonde ontwikkeling te realiseren. Ook leren we hiervan hoe we in de bestaand stedelijk gebied regie op de ondergrond kunnen toepassen. De ruimte in de ondergrond is vaak te beperkt voor bijvoorbeeld extra groen en warmtenetten.

Natuur inclusieve en toekomstbestendige leefomgeving

Klimaatadaptieve maatregelen worden in toenemende mate belangrijker door een toename in de frequentie en hevigheid van extreme weersomstandigheden, met name hevige piek-buien en langere perioden van droogte en hitte.

Het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie en biodiversiteit is in 2026 vastgesteld. Als uitwerking daarvan, en de Agenda Groene Leefomgeving, is een lokaal hitteplan opgesteld die in Q2 wordt voorgelegd aan de Raad. Ook is gestart met het opstellen van een natuurherstelplan en de actualisatie van de groenstructuurkaart.

Het toepassen van klimaatadaptieve maatregelen is integraal onderdeel van de voorbereiding van projecten in de openbare ruimte en gebiedsontwikkeling. Voor een actueel beeld van kwetsbaarheden is een nieuwe ronde stresstesten opgestart, waarbij wordt aangesloten op de werkwijze van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie.

Reguliere kosten worden gedekt vanuit het gemeentelijk Watertakenprogramma en het onderhoud van de openbare ruimte. Voor de aanvullende klimaatadaptieve maatregelen en circulaire maatregelen in de openbare ruimte zijn nog geen structurele middelen beschikbaar. De middelen voor deze maatregelen worden nu gedeeltelijk gedekt uit de Duurzaamheidsreserve en uit de ontvangen subsidie in het kader van de Impulsregeling klimaatadaptatie. Zie ook onder risico's.

Verduurzaming vastgoed

In de 'Nota Op weg naar duurzaam gemeentelijk vastgoed 2025-2029' (vastgesteld dec 2024) zijn de concrete doelen voor een energieneutrale, circulaire en klimaat adaptieve gemeentelijke vastgoedportefeuille opgenomen. In de 'Routekaart Verduurzaming Gemeentelijk Vastgoed Gemeente Alphen aan den Rijn 2024-2027' is mede op basis van het beschikbare budget een planning gemaakt. De uitvoering is vanwege personele factoren vertraagd van start gegaan. Ook de voorbereiding vraagt, mede door afstemming met gebruikerswensen, soms meer tijd dan eerder verwacht. Hierdoor is enige achterstand opgelopen. Mede door aanvulling van de projectcapaciteit en slimme keuzes in de projectorganisatie is de verwachting dat de achterstand niet verder zal oplopen en mogelijk enigszins ingelopen zal worden.

Stand van zaken wat we daarvoor willen doen in 2026

Hieronder zijn de afwijkingen in de uitvoering voor het thema dienstverlening toegelicht:

Inspanningen thema klimaat	Stand
Groen: Er is vastgesteld waar nieuwe aanplant van bomen ruimtelijk en ecologisch wenselijk is. Op basis hiervan wordt nieuwe aanplant gefaseerd gerealiseerd	😊
Groen: Aanleggen groene entrees bij dorpen en kernen	😊
Groen: Aanleggen en verbinden van groenstructuren	😊
Groen: Implementeren van groennormen om leefbaarheid en biodiversiteit te versterken	😊
Groen: Voortzetten aanleg van een bijensnelweg	😊
Groen: Stimuleren en versterken van stadslandbouw (Eetbaar Alphen)	😊
Water en klimaat: Onderzoeken hoe klimaatstresstesten kunnen worden ingezet om droogte, hitte en water overlast in gebieden in kaart te brengen en te verminderen. Op basis van deze resultaten is een Uitvoeringsprogramma Klimaat adaptief opgesteld.	😊
Water en klimaat: Onderzoek naar alternatieven voor waterberging (o.a. watergebiedsplan Alpherhoorn en mogelijkheden hemelwaterverordening)	😊
Water en klimaat: Voortzetten van subsidieregelingen groene daken en groene tuinen (regenton, vervangen stenen door planten).	😊
Water en klimaat: Inwoners en ondernemers stimuleren bij het nemen van klimaat adaptieve maatregelen, o.a. door voortzetten Operatie Steenbreek.	😊
Water en klimaat: Grijswatersystemen stimuleren bij nieuwbouwwijken.	😊

Inspanningen thema duurzaamheid	Stand
Verduurzaming van bestaande woningen: Voortzetten duurzaamheidsleningen	😐
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>Door het succes van de Duurzaamheidslening is het plafondbudget bereikt. Dat betekent dat er een tijdelijke stop is gezet en er geen Duurzaamheids- en geen Stimuleringsleningen meer aangevraagd kunnen worden. Alle aanvragen die voor de stop zijn ingediend, worden afgehandeld.</i>	
Risico's beleidsvoorbereiding en/of – uitvoering en partnerorganisaties: <i>Binnenkort wordt er een besluit genomen over het vervolg van deze leningen.</i>	
Beheersmaatregel: <i>Heroverweging om de leningen voort te zetten of middelen anders in te zetten.</i>	
Verduurzaming van bestaande woningen: Stimuleringslening voor scholen, verenigingen en maatschappelijke organisaties	😊
Verduurzaming van bestaande woningen: Aanpak energiearmoede	😊
Verduurzaming van bestaande woningen: Energieadviezen door Energiek Alphen	😊
Verduurzaming bestaande woningen: Ondersteuningsaanbod VvE's	😊
Verduurzaming bestaande woningen: Isolatiesubsidie NIP	😊
Verduurzaming van bestaande woningen: Energiepunten in de wijk	😊

Inspanningen thema duurzaamheid	Stand
Verduurzaming van bestaande woningen: Wijkaanpakken energiebesparing en voorbereiding op aardgasvrij in nauwe samenwerking met Woonforte en HABEKO	
Verduurzaming van bestaande woningen: Energieklussendiensten ter ondersteuning inwoners met Participe en Actief Rijnwoude	
Warmtetransitie: Opstellen Warmteprogramma	
Warmtetransitie: Start in vier verkenningswijken: Planetenbuurt, Ridderveld-West, omgeving Archeon, Havenfront-Zeeheldenbuurt	
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>Het verkenningsgebied Havenfront/Zeeheldenbuurt is de basis voor de Alphense Warmtetransitie. Parallel aan deze uitwerking wordt de rolneming van de gemeente in een warmtebedrijf in het kader van de warmtetransitie onderzocht. Hierbij is er focus op de voortgang van de woningbouw bij Gnephoek, gebiedsstrategie Ridderveld en Havenfront, de ontwikkeling van de aardwarmte bron en de ontwikkeling van project collectieve warmte Havenfront - Zeeheldenbuurt. De andere projecten in verkenningsgebieden Planetenbuurt, Ridderveld-west en Archeon hebben daarom een lagere prioriteit.</i>	
Risico's beleidsvoorbereiding en/of -uitvoering en partnerorganisaties: -	
Beheersmaatregel: <i>In de uitwerking van het Warmteprogramma worden de verkenningswijken geëvalueerd en heroverwogen. Er wordt daarom niet gewerkt aan andere verkenningsgebieden uit de transitievisie warmte naast Havenfront/Zeeheldenbuurt.</i>	
Duurzame energie: Opstellen RES 2.0 en doorvertaling naar gemeentelijk beleid 2023	
Toelichting op de afwijkingen rood: <i>Voor duurzame opwek is het risico reëel dat de regio Holland Rijnland, waar gemeente Alphen aan den Rijn onderdeel van uitmaakt, de RES 1.0 doelstelling (1,14 TWh duurzame opwek in 2030) niet behaalt. Daarom onderzoekt de regio Holland-Rijnland de vervolgstappen.</i>	
Risico's beleidsvoorbereiding en/of -uitvoering en partnerorganisaties: <i>Het niet behalen van de doelstelling op duurzame opwek, leidt ertoe dat we lokaal minder decentraal opgewekte energie beschikbaar hebben. Als gevolg hiervan moet de gemeente andere oplossingen zoeken om de impact van netcongestie te beperken. Ook geeft provincie Zuid-Holland met de Routekaart Elektriciteit aan verantwoordelijkheid te willen nemen voor het behalen van de doelstelling, o.a. door het vaststellen van locaties voor windturbines.</i>	
Beheersmaatregel: <i>De RES-regio Holland Rijnland onderzoekt de vervolgstappen m.b.t. het RES1.0 bod. Aanvullend richt de gemeente zich op kleinschalige opwek, zoals zon op dak, en slimmer gebruik van het elektriciteitsnet.</i>	
Duurzame energie: Onderzoek naar de totale behoefte aan duurzame energie in de gemeente	
Duurzame energie: Inzet van de subsidioloog om diverse landelijke en Europese subsidies op het gebied van klimaat en duurzaamheid te verkrijgen	
Duurzame energie: Opstellen en uitvoering geven aan gemeentelijk Beleid t.a.v. kleine windmolens	
Duurzame energie: Voortzetten verduurzamen resterende 25% van straatverlichting met led en bewegingsmelder	
Duurzame energie: Kennis bundelen en voorlichten inwoners en bedrijven over duurzame energie	

Inspanningen thema duurzaamheid	Stand
Organiseren van een jaarlijks duurzaamheidsfestival met partners	☹️
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>We organiseren geen Duurzaamheidsfestival, maar we bouwen duurzame relaties met partners op andere wijze.</i>	
Risico's beleidsvoorbereiding en/of – uitvoering en partnerorganisaties: –	
Beheersmaatregel: <i>Samen met onze partners organiseren we of dragen we bij aan diverse doelgroepgerichte bijeenkomsten over specifieke duurzaamheids-thema's, denk onder meer aan VOA-congres Doe maar duurzaam, workshops Operatie Steenbreek, inspiratiemarkt eetbaar groen en energiemarkten.</i>	
Een lokaal energienetwerk oprichten op het ITC/PCT- terrein	☹️
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>Door de congestie op het elektriciteitsnet van TenneT én doordat Liander onverwacht de samenwerking beëindigde, werd een energiehub via het Liandernet onmogelijk. Daarom is nu opnieuw gestart om een privaatnet als oplossing uit te werken. Dat houdt in dat er een nieuw net op het terrein wordt aangelegd en geëxploiteerd (een Gesloten Distributie Systeem ofwel GDS genoemd), door de bedrijven op het terrein, in samenwerking met de gemeente. Op dit moment voert een externe partij een haalbaarheidsstudie uit, waarna de ondernemers het project verder kunnen uitbouwen.</i>	
Risico's beleidsvoorbereiding en/of – uitvoering en partnerorganisaties: <i>Aanpak vanuit privaat net (Gesloten Distributie Systeem, GDS) ligt op koers.</i>	
Beheersmaatregel: <i>Projectplan opgesteld, betrokkenheid van de ondernemers (ook via financiële bijdrage). Doordat de gemeente op tijd een eigen aansluiting op het terrein geregeld heeft, vormt de TenneT-netcongestie geen belemmering.</i>	
In samenwerking met Liander onderzoek naar slimme oplossingen voor de netcongestie, zodat terug levering en ontwikkeling mogelijk worden	☹️
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>Bij woningbouw en bedrijventerreinen staan we samen met Liander voor een grote uitdaging vanwege netcongestie. Liander heeft eind 2025 aangekondigd dat kleinverbruikers per 1 juli 2026 ook op de wachtlijst kunnen komen te staan.</i>	
Risico's beleidsvoorbereiding en/of – uitvoering en partnerorganisaties: <i>Risico dat het niet altijd mogelijk is om nieuwe ontwikkelingen tijdig van stroom te voorzien.</i>	
Beheersmaatregel: <i>Verbeteren van de samenwerking met Liander door het aangaan van een samenwerkingsovereenkomst, verkennen van netbewuste ontwikkeling zoals netbewust bouwen, slim laden en andere innovatie oplossingen. Daarnaast een impactanalyse van de netcongestie op gebiedsontwikkeling.</i>	
Inzet op Zon op Dak bij bedrijven en/of op bedrijventerreinen i.s.m. lokale en regionale partners	😊
Onderzoek naar een lokaal energieloket voor bedrijven	😊
Opstellen en uitvoeren Routekaart voor het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed in eigendom van de gemeente	😊
Vaststellen Kadernota vastgoed voor de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed	😊
Ontwikkelen passend aanbod voor ondersteuning van verduurzaming van onderwijshuisvesting en voortzet ten groenblauwe schoolpleinen	😊

Inspanningen thema afval	Stand
Ruimte geven aan vitale groepen in de samenleving, zoals groenvrijwilligers en vrijwilligers die zich inzetten voor een schone omgeving, samen met de Schone Buurtcoaches en ondernemers	

Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties

Risico's	Actueel
In de 'Routekaart Verduurzaming Gemeentelijk Vastgoed Gemeente Alphen aan den Rijn 2024–2027' is mede op basis van het beschikbare budget een planning gemaakt van de verduurzaming van ons gemeentelijk vastgoed. Hieruit blijkt dat de beschikbare middelen in de periode 2024–2027 goed aansluiten bij de mogelijke verduurzamingssnelheid gelet op de ontwikkelingen in de portefeuille. Tegelijkertijd sluit het verduurzamingstempo (en het beschikbare budget) niet aan bij dat wat nodig is om onze eigen ambities en de landelijke verplichtingen ter realiseren. Gevolg is dat gemeente niet het gewenste voorbeeld kan geven. Een ander gevolg is het ontstaan van een waterbedeffect: in latere jaren is jaarlijks een hoger budget nodig om toch aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Tegelijk is het verhogen van het beschikbare budget nu niet passend gezien de mogelijke verduurzamingssnelheid en gelet op de ontwikkelingen in de vastgoedportefeuille. Deze ontwikkelingen in de vastgoedportefeuille, met name functionele wensen vanuit beleidsteams en gedachten over herontwikkelingen van gebieden, kunnen vertragend werken op de verduurzaming en de uitvoering van ons reguliere planmatige onderhoud aan de panden. Voordat een pand wordt verduurzaamd, is namelijk wel duidelijkheid nodig over de toekomst van een pand of de gewenste inrichting. Zolang dat er niet is, wordt het pand niet verduurzaamd. Daarnaast is een relevante factor in het realiseren van onze doelstellingen het daadwerkelijk afstoten/slopen van panden waarvoor dit voorzien is. Dit zijn met name panden die liggen in een gebied waar Gebiedsontwikkeling wordt voorbereid. We zien dat de markt voor de verduurzaming van vastgoed overvraagd wordt, zowel op het gebied van uitvoerende partijen als materialen. De verwachting is dat deze krapte toeneemt, omdat meer gemeenten de verduurzaming van hun vastgoed vormgeven. Dit kan leiden tot vertraging en kostenverhoging bij de uitvoering van verduurzaming gemeentelijk vastgoed. Door een slimme inkoopstrategie proberen we dit risico te beheersen. Tot slot is de aanwezigheid van interne uitvoeringscapaciteit van belang, deze is op dit moment op sterkte.	Ja

Risico's	Actueel
Netcongestie wordt een steeds urgenter probleem en blokkeert de energietransitie in Alphen aan den Rijn. Tennet wijst geen nieuwe grootverbruik aansluitingen toe in Zuid-Holland tot 2032-2035. Liander volgt dit beleid en per 1 juli 2026 plaatst de ACM ook kleinverbruik aanvragen op een wachtlijst. Lokale opwek via windturbines heeft onvoldoende politiek draagvlak gekregen. Het gevolg is dat bedrijven, woningbouw en maatschappelijke instanties geen of beperkte netaansluiting krijgen. De RES 1.0-doelstelling van 1,14 TWh duurzame opwek in 2030 wordt naar verwachting niet gehaald. Dit remt de woningbouw, economische ontwikkeling en verduurzaming van de gemeente. De gemeente richt zich op opslag, conversie, warmte en regelbaar vermogen als beheersmaatregel. In 2025 is de regionale Actieagenda Netcongestie en Energiesysteem vastgesteld. De uitvoering van de tien kernpunten is gestart. In 2026 onderzoekt de regio Holland Rijnland vervolgstappen met betrekking tot het RES 1.0-bod.	Ja
Onzekere Rijksfinanciering en lokale bezuinigingen bedreigen de continuïteit van de energietransitie en het duurzaamheidsprogramma. Het uitblijven van structurele overheveling van CDOKE-middelen naar het gemeentefonds dwingt tot tijdelijke inhuur. Dit verhindert structurele formatievorming en leidt tot verlies van cruciale kennis bij vertrek van extern personeel. Tegelijkertijd beperkt de structurele bezuiniging op het Duurzaamheidsprogramma de uitvoering van klimaatadaptatie en circulaire ambities. Het tekort aan stabiele middelen vergroot de kwetsbaarheid voor hitte, droogte en stijgende grondstofprijzen. De afhankelijkheid van incidentele subsidies volstaat niet om de noodzakelijke langetermijn investeringen in een vitale leefomgeving te borgen.	Ja
Voor de uitvoering van de Agenda Groene Leefomgeving wordt uitgegaan van dekking binnen bestaande budgetten. Indien aanvullende middelen noodzakelijk blijken en niet tijdig beschikbaar komen, bestaat het risico dat de uitvoering van (onderdelen van) de agenda vertraging oploopt. Met de Agenda Groene Leefomgeving gaan we nieuwe plantplaatsen aanwijzen voor extra bomen. Hiervoor is mogelijk in de komende jaren aanvullend budget nodig. Als dit niet beschikbaar komt, leidt het mogelijk tot vertraging van aanplant van extra bomen.	Ja
De ruimte in de ondergrond is beperkt voor kabels en leidingen, warmtenetten, groen, riolering, etc. Regie op de ondergrond is noodzakelijk om alle opgaven waar we aan werken integraal te realiseren. Hiervoor zijn de komende jaren middelen en menskracht nodig. In onze gemeente is funderingsproblematiek van particuliere panden een steeds groter probleem. Vooral voor de pandeigenaren is dit een financieel en welzijnsrisico. In het kader van de Nationale funderingsaanpak zal de gemeente minimaal de kwetsbaarheden beter in beeld moeten krijgen. De verwachting is dat de gemeente in de toekomst ook een meer faciliterende rol moet nemen.	Ja

Relevante beleidsnota's

Geen relevante beleidsnota's bij dit onderdeel.

3.3.2 Wat mag het kosten?

Ontwikkelingen baten en lasten

De ontwikkeling van de lasten en baten van programma 3 Duurzaam na mutaties in deze Voorjaarsnota 2026 is hieronder weergegeven:

Beleids-/ Programmaverantwoording	Primitieve begroting		Raadsbesluit		VJN Neutraal		VJN Saldo		Begroting 2026	
	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten
3 Duurzaam	6.411	0	20	0	11.000	5.454	3.837	0	21.269	5.454
Totaal exploitatie	6.411	0	20	0	11.000	5.454	3.837	0	21.269	5.454
3 Duurzaam	0	0	170	190	0	5.712	0	0	170	5.902
Mutaties reserves	0	0	170	190	0	5.712	0	0	170	5.902
Totaal programma 3 Duurzaam	6.411	0	190	190	11.000	11.166	3.837	0	21.439	11.356

Bedragen x € 1.000. Saldo: + = voordeel; - = nadeel

Door de bijstellingen in deze Voorjaarsnota stijgen de geraamde lasten (exclusief mutaties reserves) van programma 3 met € 14,8 miljoen tot een totaal van € 21,3 miljoen. De geraamde baten (exclusief mutaties reserves) stijgen met € 5,4 miljoen tot een totaal van € 5,4 miljoen.

Wijzigingen met effect op het begrotingssaldo

De individuele mutaties in de Voorjaarsnota met effect op het begrotingssaldo worden hieronder weergegeven en toegelicht:

BWN	OMSCHRIJVING_BWN	I/S	LASTEN		BATEN	
			EXP	RES	EXP	RES
250	Extra bijdrage voor Participatiewet	I	3.837			
<i>In deze begrotingswijziging wordt de Septembercirculaire 2025 verwerkt. De voornaamste taakmutaties zijn CDOKE (alleen 2026) en de Participatiewet.</i>						
Totaal wijzigingen met effect op het saldo			3.837		0	

Bedragen x € 1.000. Saldo: + = voordeel; - = nadeel

Wijzigingen zonder effect op het begrotingssaldo

De individuele mutaties in de Voorjaarsnota zonder effect op het begrotingssaldo (neutrale wijzigingen) worden hieronder weergegeven en toegelicht:

BWN	OMSCHRIJVING_BWN	I/S	LASTEN		BATEN	
			EXP	RES	EXP	RES
125	Overboeking rest mjr. expl. budget uit 2025	I	9.977		5.180	4.797
<i>In deze begrotingswijziging wordt het restant van meerjarige exploitatieprojecten vanuit 2025 opgevoerd in 2026.</i>						
143	Actualisatie salarislasteren GWB	S	130			
<i>De volgende functies moeten nog structureel in de begroting worden opgenomen, naar aanleiding van het pijplijnoverzicht dat de raad eind 2025 heeft goedgekeurd.</i>						

BWN	OMSCHRIJVING_BWN	I/S	LASTEN		BATEN	
			EXP	RES	EXP	RES
150t/m 154	Herverdeling salarishbegroting diverse teams	S	-295			
<i>Dit betreft een herschikking van de salarishbegroting. Na de reorganisatie stonden de functies nog niet op de juiste plek; dit wordt hiermee rechtgezet.</i>						
156	SMP-subsidie	I	274		274	
<i>Restant middelen voor Soorten Management Plan wordt nu opgenomen in de begroting.</i>						
157	Z2934896 – Deelname GDS ITC-terrein	I	500			500
<i>Vanwege de toenemende netcongestie heeft het college op 10 maart 2025 besloten zelfstandig een grote stroomaansluiting op het ICT-terrein aan te vragen bij Liander. Liander heeft deze aanvraag gehonoreerd, waarmee beschikbaarheid van circa 5 Megawatt stroom in 2028/2029 is gegarandeerd. De aansluitkosten bedragen 443.000 euro en kunnen bij daadwerkelijke oprichting worden ingebracht in de energiecoöperatie.</i> <i>Voor de realisatie van een Gesloten Distributiesysteem (GDS) op het ICT-terrein wordt 500.000 euro opnieuw als projectbudget beschikbaar gesteld in de begroting 2026. Dit betreft de eenmalige middelen uit de programmabegroting 2024 (IVP-K017) die eerder ten gunste van het rekeningresultaat 2024 zijn vrijgevallen. De dekking komt uit een onttrekking aan de Algemene reserve. Bij daadwerkelijke deelname aan een GDS worden deze middelen teruggestort.</i>						
160	Z3751681 – STROOM (voormalig) Energietransitiehuis	I	415			415
<i>STROOM (voorheen Energietransitiehuis) is goed op gang gekomen. Het netwerk en het aantal initiatieven groeien snel. Om kansrijke samenwerkingsprojecten op het gebied van werken, leren en innoveren rondom de energietransitie te cofinancieren, wordt projectbudget PJ0387 met 415.000 euro verhoogd.</i> <i>De dekking komt uit de resterende middelen van de 825.000 euro die in de begroting 2025 onder nummer X018 beschikbaar is gesteld voor 'hbo-Bidbook: Energietransitiehuis' en gereserveerd is binnen de Reserve Economie.</i>						
Totaal wijzigingen zonder effect op het saldo			11.000	0	5.454	5.712

Bedragen x € 1.000. Saldo: + = voordeel; - = nadeel

3.4 Programma 4 Samenleving

Op 10 juli 2025 is de sociale visie 2025–2035 'Samen leven, samen bouwen' vastgesteld. Een belangrijke stap, want hiermee geven we richting aan hoe we als gemeente en gemeenteraad – samen met onze inwoners en maatschappelijke partners – zorgen voor passend en betaalbaar sociaal beleid. De sociale visie beschrijft waar we als gemeente staan, welke maatschappelijke ontwikkelingen onze aandacht vragen en hoe we deze uitdagingen aan gaan als gemeente. Alphen aan den Rijn kiest ervoor om drie opgaven centraal te stellen: bestaanszekerheid, kansengelijkheid en gezond leven in een gezonde leefomgeving. Door deze opgaven in samenhang op te pakken, maken we winst voor onze samenleving kansrijk. De sociale visie is samen met het Coalitieakkoord de toetssteen voor de keuzes die we maken, nu en in de toekomst.

Het programma 4 Samenleving bestaat uit de volgende doelen met de thema's:

PGM	DOELEN	THEMA'S
4	De basis op orde	Bestaanszekerheid
	Vitale wijken	Gelijke kansen voor iedereen
		Veiligheid
	Positieve gezondheid	Gezond leven en welbevinden
		Vastgoed
		Vluchtelingenopvang

Voor het college uitvoeringsprogramma voor programma 4 Samenleving wordt verwezen naar het [Uitvoeringsprogramma_2022–2026](#) Gemeente Alphen aan den Rijn (Samen bouwen aan een duurzame en vitale gemeente).

Algemeen

In dit hoofdstuk zijn per doel aangegeven: de belangrijkste ontwikkelingen, wat we willen bereiken en wat we gaan doen. Hierbij zijn ook steeds de ruimtescheppende maatregelen en belangrijkste risico's benoemd. In algemene zin willen we hierbij wel de volgende drie aandachtspunten meegeven. Landelijke maatschappelijke- en economische ontwikkelingen kunnen onze budgetten voor voorzieningen, zoals BUIG, Minima en het ontwikkelbedrijf raken. De consequenties daarvan moeten in volgende begrotingen worden meegenomen. Alphen aan de Rijn heeft een rijk palet aan maatschappelijke voorzieningen maar het in stand houden van dit voorzieningenniveau is kwetsbaar. In een aantal gevallen is bij voorbeeld wel de initiële investering gedekt, maar moet nog worden gekeken naar de structurele dekking van de exploitatielasten. Wet- en regelgeving vanuit het Rijk kan financiële ruimte creëren bijvoorbeeld voor de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp of juist onze ruimte beperken waarbij gelden vervallen die we nu inzetten voor belangrijke initiatieven zoals de doorontwikkeling richting het nieuwe Aanvullende Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA) als opvolger van GALA en IZA. In 2026 zullen we daarop moeten anticiperen.

In relatie tot de uitwerking van de sociale agenda en het goed achterlaten van de lopende dossiers richting de komende verkiezingen is het van belang de bestuurlijke keuzes inzichtelijk te maken. Dit zal ook worden opgenomen in het overdrachtdossier.

3.4.1 Doel: De basis op orde

Thema: Bestaanszekerheid

Bestaanszekerheid betekent dat je een stabiele basis hebt. Je kunt 's avonds in een bed stappen in je eigen huis, hoeft niet bang te zijn dat morgen alles wegvalt en je hebt genoeg geld om van te kunnen leven. We zien bestaanszekerheid als het fundament voor een gezond en kansrijk leven. Als gemeente geven we daarom prioriteit aan bestaanszekerheid.

Wat willen we bereiken?

1. We willen voor alles dat inwoners een dak boven het hoofd hebben en houden, ook als zij zorg en ondersteuning nodig hebben. Huisvesting is voor inwoners de eerste stap naar bestaanszekerheid.
2. We willen dat inwoners en ondernemers financieel gezond zijn.
3. Iedereen in Alphen aan den Rijn telt en doet volwaardig mee. We hebben daarbij aandacht voor wat mensen kunnen, maar ook voor wat ze niet (meer) kunnen.

Samenvatting ontwikkelingen

Wet Participatiewet in Balans

1 januari 2026 is de beoogde ingangsdatum voor de Wet Participatiewet in Balans (spoor 1). Dit spoor bevat in totaal 23 maatregelen die inwoners meer rechtszekerheid en inkomenszekerheid moeten geven. Gedurende de periode van 1 januari tot en met 2027 worden deze maatregelen binnen 3 fases uitgerold. In haar Uitvoeringstoets vraagt de VNG aandacht voor de financiële gevolgen van dit wetsvoorstel. Zij verwacht dat de uitvoeringskosten voor gemeenten zullen stijgen en dat daarnaast ook verhoging van zowel het BUIG-budget als het re-integratiebudget nodig is voor een juiste uitvoering van de voorgestelde maatregelen. Nadere concretisering van de financiële gevolgen maakt geen onderdeel uit van het wetsvoorstel. Onzekerheid over de financiering kan een risico zijn voor Alphen aan den Rijn, zeker gezien het feit dat het risicobudget voor de BUIG volgens de Kadernota 2025 is komen te vervallen. Naast deze wet werken we aan de opgave Bestaanszekerheid om ook vanuit onze invloedssfeer hieraan bij te dragen.

Schuldhulpverlening

Landelijk zijn afspraken gemaakt over het basisniveau van dienstverlening bij schulden. Deze afspraken worden in 2026 landelijk verder uitgewerkt. Deze afspraken worden gevolgd en ingebed, als de dienstverlening hier nog niet aan voldoet.

Wonen: onze gemeente groeit. Allereerst vanwege het aantal nieuwe woningen dat gebouwd wordt. Tot 2040 worden er 15.000 woningen bijgebouwd, waarvan 5.500 in een nieuwe wijk, de Gnephoek. Daarmee groeien we toe naar een gemeente van 140.000 inwoners. Daarnaast zien we een toename van nieuwkomers. Ook vangen we Oekraïense vluchtelingen op. We houden er rekening mee dat een deel van de Oekraïners in Alphen blijft.

In oktober 2025 is in de Rijnstreek gestart met Het Bouwdepot. Dat is een nieuwe, inventieve manier om jongeren in een kwetsbare positie te helpen om de regie over hun leven terug te

pakken. De 10 deelnemende jongeren ontvangen een jaar lang iedere maand leer- en leefgeld. Dit bedrag mogen zij naar eigen inzicht besteden om te werken aan hun toekomst en zelf weer achter het stuur te komen. Met als belangrijkste basis: vertrouwen en waardering. In 2026 start een tweede groep van wederom 10 jongeren uit de Rijnstreek.

Inclusieve arbeidsmarkt: specifieke aandacht geven aan Sociaal Return on Investment (SROI) bij alle aanbestedingen van onder andere de gemeente. Deze middelen inzetten op een efficiënter wijze en laten bijdragen aan de ontwikkeling naar werk van inwoners die een traject volgen bij Rijnvicus.

Arbeidsmarkt

De komende jaren zetten we vooral in op een inclusieve arbeidsmarkt, waarbij er voor iedereen die kan werken, werk te vinden moet zijn. Rijnvicus treft voorbereidingen om aan te sluiten op VUM waarmee er landelijke uitwisseling van vacatures en werkzoekenden mogelijk is. Een groot gedeelte van het bijstandbestand is statushouder. De re-integratie voor deze doelgroep duurt langer. Statushouders moeten de wettelijke verplichtingen uit de Inburgeringswet nakomen. Via Rijnvicus zetten we in op een duale aanpak met taalstages en werkervaring. Daarnaast speelt er bij bijstandsklanten problematiek zoals schulden, medische beperkingen en psychische klachten en tekort aan kinderopvang. Ook werkgevers vragen om aanvullende begeleiding en nazorg bij plaatsingen. Al deze factoren leiden ertoe dat de begeleiding intensiever en tijdrovender is om bijstandsklanten succesvol te laten uitstromen naar werk.

Er is nauwe samenwerking met het lokale en regionale bedrijfsleven om meer inwoners in een kwetsbare situatie aan het werk te krijgen. Via de werkgeversscan wordt helder waar (on)mogelijkheden rondom werkgeverschap liggen. Rijnvicus ondersteunt startup en flex jobs ter bevordering van de uitstroom. Sociale ondernemers die inwoners met een ondersteuningsbehoefte in dienst willen nemen worden door Rijnvicus ondersteund. Door het Rijk zijn vanaf 2025 aan de gemeenten meerjarige impuls gelden voor de ontwikkelbedrijven beschikbaar gesteld, die ervoor moeten zorgen dat de opgebouwde sociale infrastructuur toekomstbestendig is. De gemeente moet dit jaar in samenwerking met het ontwikkelbedrijf een toekomstvisie sociale infrastructuur opleveren. De VNG ziet hier nadrukkelijk op toe op verzoek van het ministerie van SZW. Het maken van dit toekomstplan heeft vertraging opgelopen en vergt aandacht.

We zetten in op het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid, door verder uitvoering te geven aan het regionaal beleidsplan laaggeletterdheid en de acties van het Taalpact Rijnstreek. Via de LLO Collectief subsidie die door Rijnvicus voor de arbeidsmarktregio is aangevraagd en in januari is toegekend – is er de komende 2 jaar 2,2 miljoen beschikbaar voor het versterken van basisvaardigheden waaronder laaggeletterdheid.

Stand van zaken wat we daarvoor willen doen in 2026

Hieronder zijn de afwijkingen in de uitvoering voor het thema bestaanszekerheid toegelicht:

Inspanningen thema bestaanszekerheid		Stand
Inkomen: vereenvoudiging van het stelsel. Bijvoorbeeld door: • Digitalisering aanvragen minimavoorzieningen voor wie dit kan, fysieke indienen blijft altijd mogelijk. • Minder inzet op controle en het meer bestendig maken van regelingen die bijdragen aan bestaanszekerheid.		
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>De aanbesteding voor het mogelijk maken van de digitalisering van aanvragen voor een minimavoorziening neemt door de schaarste van leveranciers meer tijd in beslag dan vooraf gepland was. Wel zit er vooruitgang in en is er zicht op een leverancier</i>		
Risico's beleidsvoorbereiding en/of – uitvoering en partnerorganisaties: <i>Het risico is beperkt nu is de aanvraag alleen schriftelijk mogelijk en is de aanvraag arbeidsintensiever</i>		
Inkomen: de klantroute voor inwoners met een Participatie uitkering en de klant-route van zorg worden geëvalueerd en geoptimaliseerd. Hierin zal het proces en de bestaande infrastructuur worden meegenomen.		
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>De opdracht voor sociale activering zal met de komst van de Participatiewet in Balans per 1-1-2026 worden omgevormd. Dit door de komst van maatschappelijke participatie. Met de komst van participatie en de nieuwe taak voor het college die uit deze definitie volgt, vindt herijking van de klantroute plaats.</i>		
Inkomen: vergroten van het bereik van minimavoorzieningen.		
Inkomen: Invoering Participatiewet in balans, spoor 1. Het betreft 23 maatregelen om inwoners meer rechtszekerheid en inkomenszekerheid te bieden binnen de Participatiewet in afwachting van de fundamentele herziening van deze wet (spoor 2). De invoering van spoor 1 loopt gefaseerd. Per 1 januari 2026 gaat een deel van de eerste beoogde maatregelen in. Gedurende het jaar zullen vervolgens meer maatregelen gefaseerd geïmplementeerd worden. De laatste maatregelen vanuit spoor 1 (fase 3) zullen per 1 januari 2027 in gaan. Ook hierna zal nog een verdere implementatie noodzakelijk zijn.		
Armoede/schulden: we ondersteunen inwoners met geldzorgen zo goed mogelijk. In 2026 ontwikkelen we deze ondersteuning verder door: • De Helpdesk Geldzaken start een pilot voor een chat-functie. Op deze manier kunnen onze inwoners laagdrempelig met ons in contact komen, bijv. jongeren. • Ondersteuning aan inwoners met geldzorgen die niet in aanmerking komen voor inkomensondersteunende voorzieningen, bijv. door inwoners met betalingsachterstanden gericht te benaderen (vroegsignalering) en de Helpdesk Geldzaken zoveel als mogelijk onder de aandacht te brengen.		
Armoede/schulden: we gaan onderzoeken op welke manier inwoners toegang kunnen behouden tot basisvoorzieningen (zoals de bibliotheek) als alternatief voor de Alphenpas.		
Armoede/schulden: We willen inwoners met een krappe beurs zo goed mogelijk ondersteunen en kinderen die in deze gezinnen opgroeien dezelfde kansen bieden als kinderen uit gezinnen die meer financiële ruimte hebben. Daarom gaan we in 2026 scholen waar veel kinderen op zitten uit eerdergenoemde gezinnen, ondersteunen door aan te sluiten bij het aansluiten bij het Jeugdeducatiefonds.		

Inspanningen thema bestaanszekerheid	Stand
Laaggeletterdheid: Inzetten op het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid, door verder uitvoering te geven aan het regionaal beleidsplan laaggeletterdheid en de acties van het Taalpact Rijnstreek.	😊
Meedoen en ontwikkelen: meer jongeren aan het werk door het inzetten van maatwerk als zij niet op eigen kracht aan het werk komen, waarbij allereerst wordt ingezet op het halen van een startkwalificatie en als dat niet lukt een werk(ervarings)plek. Rijnvicus biedt leerwerktrajecten waarin werken en leren worden gecombineerd en jongeren een praktijkverklaring op MBO-niveau 1/2 kunnen halen en werkt hierin nauw samen met het onderwijs. Rijnvicus is initiatiefnemer voor de doorontwikkeling richting Holland Rijnland van de BBL-trajecten.	😊
De gemeente is verantwoordelijk voor de begeleiding van statushouders en gezinsmigranten in het inburgeringsproces. Daarbij worden de volgende doelstellingen nagestreefd voor inburgeraars: • Inburgeraars behalen hun hoogste haalbaar taalniveau en ontwikkelen en ontdekken hun talenten en vaardigheden; • Inburgeraars doen naar vermogen mee en voelen zich sociaal verbonden met de samenleving; • Inburgeraars zijn zo snel als mogelijk financieel en maatschappelijk zelfredzaam. Deze doelstellingen bereiken we door regievoering inburgering Serviceplein, taalonderwijs Echt Nederlands, Haagse Hogeschool en Universiteit Leiden, maatschappelijke begeleiding Kwadraad (vanuit de bundel preventie) en Module arbeidsmarkt en participatie bij Rijnvicus en Echt Nederlands. De begeleiding naar werk door Rijnvicus start al tijdens de inburgeringsfase. In verband met veel verlengde trajecten het tekort op de arbeidsmarkt voor Nederlandse Taal (NT2) docenten en tekort personeel in de kinderopvang kan vertraging in het inburgeringsproces ontstaan. Door het beëindigen van maatschappelijke begeleiding vanuit preventie en de prestatie bekostiging van het rijk vanaf 2027, is onduidelijkheid of deze wettelijke taak binnen het SPUK inburgering nog gerealiseerd kan worden en welke consequenties dit heeft in dienstverlening. We bekijken binnen de inburgeringsketen (alle opdrachten) de mogelijkheden voor nog efficiëntere inrichting en bijsturing in huidige taken.	😊
Meer (MBO) arbeidsmarktrelevante opleidingen naar Alphen aan den Rijn halen, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid, circulaire economie en techniek (Duurzaamheidsacademie/Energietransitiehuis).	😊
Oprichten stageknooppunt om met partners de samenwerking rond stages te versterken.	😊
Wonen: onderzoek naar aantal benodigde opvangplekken voor inwoners en/of gezinnen die dak- en/of thuisloos zijn geraakt en inwoners die vanwege hun psychische stoornis intensieve begeleiding nodig hebben. Met specifieke aandacht voor jongeren en gezinnen. Op basis van de uitkomsten wordt dit verder uitgewerkt.	😐

Inspanningen thema bestaanszekerheid	Stand
<i>[Toelichting staat onder de laatste inspanning 'Wonen']</i>	
Wonen: samen met partners zoals de woningcorporaties wordt het nieuwe, integrale volkshuisvestingsprogramma ontwikkeld én in de tussentijd naar passende, soms onorthodoxe, oplossingen gezocht. <i>[Toelichting staat onder de laatste inspanning 'Wonen']</i>	☹️
Wonen: De in 2024 gestarte pilot voor een aantal inwoners die dak- en/of thuisloos zijn geraakt, die gebruik maken van zorg en/of ondersteuning om hun leven op orde te krijgen én te houden, loopt door tot april 2026.	☹️
<i>Toelichting op de afwijkingen geel: Onder programma Volkshuisvestelijk is helaas de samenwerking met de ingehuurd externe adviseur beëindigd. De uitvraag voor de woonzorganalyse is gedaan, daarna volgt de uitvraag voor het opstellen van het volkshuisvestelijk programma in Q2 2026.</i>	
<i>Risico's beleidsvoorbereiding en/of – uitvoering en partnerorganisaties: De woonzorganalyse en het volkshuisvestingprogramma zijn inspanningen binnen de sociale agenda op het thema bestaanszekerheid.</i>	
<i>Beheersmaatregel: Er is een aanbieding (offerte) binnengekomen in de onderhandse aanbesteding voor het opstellen van de woonzorganalyse. Na accordering zal de analyse starten.</i>	

Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties

Risico's	Actueel
Inkomen: door het vergroten van het bereik van onze minimavoorzieningen worden er meer inkomensvoorzieningen verstrekt. Bijvoorbeeld bijzondere bijstand en minimaregelingen. Dit betekent een toename van de uitkeringskosten en meer druk op de uitvoering.	Ja
Inkomen: de kosten van elektriciteit en gas zijn in de afgelopen vier jaar sterk gestegen. Bovendien veranderen de prijzen sterk. De prijzen zijn afhankelijk van het moment waarop energie moet worden ingekocht. Dit geldt niet alleen voor de gemeente zelf maar ook voor de partners met wie we samenwerken.	Ja
Meedoen en ontwikkelen: de afgelopen jaren heeft Rijnvicus haar omzet op peil weten te houden. Door de afkoelende markt en het afnemen van de WSW-populatie is het niet haalbaar om dit in meerjarig perspectief te blijven verwachten. De extra beschikbare middelen voor loonkostensubsidie Sociale Werkvoorziening (SW) zullen hard nodig zijn om tot een sluitende begroting te komen. De rijksbijdrage wordt afgebouwd, mede gebaseerd op de afname van het aantal WSW-medewerkers (natuurlijk verloop/uitstroom) en een ingezette efficiencykorting. Doordat de populatie binnen de WSW vergrijsst en er meer uitstroom is, veranderen de kostenstructuren, maar de kortingen op de rijksbijdrage blijven vaak onverminderd doorgaan. De daling van de rijksbijdrage betekent dat gemeenten meer moeten bijdragen aan de kosten van de sociale werkvoorziening om de continuïteit te garanderen. Door het Rijk zijn vanaf 2025 meerjarige impuls gelden aan de gemeenten beschikbaar gesteld die bestemd zijn voor de ontwikkelbedrijven en die ervoor moeten zorgen dat de opgebouwde sociale infrastructuur toekomstbestendig is.	Ja

Risico's	Actueel
Gemeenten moeten dit jaar samen met hun ontwikkelbedrijf een toekomstplan incl. financiële onderbouwing maken. Het ondersteuningsteam van de VNG is aangesloten om het proces te begeleiden.	
BUIG-budget: in 2026 blijft de taakstelling voor statushouders hoog. Dit betekent een verhoogde instroom in de Participatiewet (BUIG). De ervaring is dat het taalniveau (en leerbaarheid) en cultuurverschillen intensieve ondersteuning vraagt om deze groep te laten uitstromen naar de arbeidsmarkt (of onderwijs). Een financieel risico is of het BUIG-budget toereikend gaat zijn vanwege de ontwikkeling van de economie en door de gestelde taakstelling voor de huisvesting van statushouders, i.c.m. de licht stijgende werkloosheid landelijk.	Ja
Wonen: we zien een stijging van het aantal inwoners zonder vaste woon- of verblijfplek. Het aandeel jongeren hierin is groot. Zonder vaste verblijfplek bestaat er een groter risico op problemen, of dat problemen ontstaan of verergeren	Ja
We zien en verwachten een verdere toename van mensen met een complexe zorgvraag, die over last veroorzaken omdat er geen adequate opvang is in het Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) stelsel. Met domein overstijgende ketenafspraken, o.a. via het IZA, zetten we in op laagdrempelige ondersteuning voor deze groep om escalatie te voorkomen.	Ja

Relevante beleidsnota's

Geen relevante beleidsnota's bij dit onderdeel.

3.4.2 Doel: Vitale wijken

Thema: Gelijke kansen voor iedereen

Kansengelijkheid betekent dat iedere inwoner gelijke kansen heeft op een gezond en waardig leven. Maar we hebben in het leven niet alles in de hand. Externe omstandigheden en gebeurtenissen hebben grote invloed op onze mogelijkheden in het leven. In onze gemeente mogen je kansen niet afhankelijk zijn van je achtergrond, de plek waar je wieg staat, de financiële situatie van je ouders, hoe je eruitziet, hoe je je identificeert, wat je gelooft of iets anders wat je situatie bepaalt.

Wat willen we bereiken?

- Alle kinderen in Alphen aan den Rijn groeien gezond, veilig en veerkrachtig op. Zij kunnen zich op eigen wijze ontwikkelen en ontplooien.
- Inwoners kunnen dichtbij laagdrempelige hulp vinden.
- In onze gemeente mogen je kansen niet afhankelijk zijn van je achtergrond, de plek waar je wieg staat, de financiële situatie van je ouders, hoe je eruitziet, hoe je je identificeert, wat je gelooft of iets anders wat je situatie bepaalt.

Aanvullende speerpunten

Aanpak Jeugdhulp en invulling PM post

De gemeente Alphen aan den Rijn is in 2024 gestart met een nieuwe aanpak voor jeugdhulp, gebaseerd op het 'Manifest Opvoeden en Opgroeien' en de opdracht aan Oog voor Thuis. Ondanks een gedeelde visie is de uitvoering onvoldoende van de grond gekomen door:

- Onvoldoende doorvertaling van visie naar operatie.
- Rolverwarring en gebrekkige governance tussen gemeente en Oog voor Thuis.
- Wisselingen in bestuurlijk en ambtelijk leiderschap.
- Problemen in het primair proces en een gebrek aan grip op data en kosten.

Dit heeft onder anderen geleid tot verscherpt toezicht op het overgangsconstruct Jeugdhulplooptdoor (JHLD) binnen de gemeente en aanwijzingen van de Jeugdautoriteit. Daarom is in maart 2025 besloten tot het verbeterprogramma: Grip op Jeugdhulp en half juli 2025 is een programma plan vastgesteld, waarbinnen de bestaande- en toekomstige opgaven rond jeugdhulp in samenhang worden opgepakt. Hieronder valt ook het opheffen van toezicht en het voldoen aan de gestelde aanwijzingen.

Het programma bestaat uit vijf programmalijnen, elk met concrete doelen, resultaten en mijlpalen:

- **Herstel (incl. JHLD)**
Oplossen van knelpunten in toegang, data-eigenaarschap, archiefbeheer en continuïteit van zorg. Onderdeel van de hersteloperatie is het invullen van de PM post.
Voor de raming van de PM post is gestart met het formuleren van uitgangspunten 2024 en beleidsdoelstellingen voor de uitvoering van de jeugdhulp in Alphen aan den Rijn 2025 – 2029. Met een forse investering ten behoeve van een solide toegang en lokale jeugdhulp (via Oog voor Thuis) beoogt de gemeenten de totale kostenstijging op de langere termijn te matigen. Dat realiseren we doordat uiteindelijk meer gezinnen hulp van Oog voor Thuis krijgen in plaats van specialistische hulp en de specialistische hulp afneemt in duur.

Uitgangspunt is de situatie 2024, waarbij 2592 unieke cliënten specialistische hulp ontvangen via gecontracteerde zorgaanbieders en 0 cliënten waarbij Oog voor Thuis zelf hulp biedt. Dit aantal stijgt in 2025 naar 2603, waarbij het uitgangspunt is dat Oog voor Thuis vanaf 2026 (300 jeugdigen) in toenemende mate zelf hulp gaat bieden (450 jeugdigen in 2029). De kosten voor Oog voor Thuis gaan van € 13,7 miljoen in 2025 naar 17,37 miljoen in 2029. De PM post bedraagt in 2025 €15,291 miljoen en loopt af naar € 4,447 miljoen in 2029.

- De basis op orde
Heldere governance, opdrachtformulering, verantwoordingstructuur en afbakening van taken tussen gemeente en Oog voor Thuis.
- Regionale samenwerking
Aansluiting bij SOZ, regionale inkoop en versterking van specialistische jeugdhulp.
- Data gedreven organisatie
Verbeteren van informatiehuishouding, Plan, Do, Check, Act (PDCA)-cyclus en voorspelbaarheid van hulpgebruik en kosten.
- Transformatie
Toekomstbestendige jeugdhulp met focus op preventie, systeemgericht werken en afbouw van residentiële hulp.

Samenvatting ontwikkelingen

Hervormingsagenda

De Hervormingsagenda Jeugd heeft als doel om het jeugdhulpstelsel kwalitatief te verbeteren en financieel houdbaar te maken. Binnen de Hervormingsagenda Jeugd zijn een aantal thema's opgenomen. VNG heeft gemeenten geadviseerd om alvast aan de slag te gaan met het versterken van lokale teams, het regionaal inkopen van specialistische jeugdhulp en de afbouw van residentieel verblijf.

Wet verbeteren beschikbaarheid jeugdzorg

Een belangrijk onderdeel van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd is om de beschikbaarheid van (hoog)specialistische jeugdhulp te verbeteren. Hiervoor is de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg ingericht. Om te voldoen aan deze wet treden we per 1 januari 2027 toe tot alle segmenten van de jeugdhulp in de regio Holland Rijnland. Afgesproken is dat we als gemeente de kosten dragen voor de voorbereiding en implementatie van deze toetreding. In 2025 namen we nog 3.2% af van het regionale beleidsprogramma gespecialiseerde jeugdhulp. Dit is verhoogd naar 12,5% conform het plan van aanpak robuuste regio (toetreding Alphen aan den Rijn tot Holland Rijnland) met een bijhorende bijdrage van €143.000. De jeugdhulp regio Holland Rijnland heeft een aangepaste begroting ingediend, wat leidt tot een bedrag van € 263.625 voor Alphen aan den Rijn in plaats van het oorspronkelijke bedrag van € 143.000. Zodra de begroting van de regio Holland Rijnland is vastgesteld, wordt duidelijk of en in hoeverre de bijdrage moet worden verhoogd.

Afbouw Jeugdzorg plus

De gesloten jeugdzorg wordt richting 2030 volledig afgebouwd en vervangen door alternatieven zoals intensieve ambulante hulp en kleinschalige, gezinsgerichte woonvormen.

Wet van school naar duurzaam werk

Deze wet heeft als doel voortijdig schoolverlaten te voorkomen en jongeren te begeleiden naar duurzaam werk of leerwerktrajecten. Gemeenten krijgen hierbij de taak om begeleiding te bieden, ook op meerdere leefgebieden waar dit nodig is, en om samen te werken in een regionaal programma.

Leerplicht

Ouders kunnen een beroep doen op artikel 5b van de Leerplichtwet om hun kind(eren) vrijstelling van de leerplicht te geven. Het Openbaar Ministerie (OM) heeft onlangs laten weten geen zaken meer te behandelen die gaan over vrijstelling op grond van artikel 5b. Deze ontwikkelingen kunnen ertoe leiden dat het OM zich verder terugtrekt uit de strafrechtelijke route rondom leerplicht. Voor gemeenten betekent dit dat de nadruk mogelijk nog meer komt te liggen op preventie, begeleiding en samenwerking met scholen en ouders.

De regiocoördinatie door GGD Hecht is per 1 januari 2026 gestopt. Om de wettelijke verplichting voor het hebben van een werkende Verwijsindex is regionaal een scenario uitgewerkt om het functioneel beheer en eventueel een minimum aan coördinatietaken te beleggen.

Stand van zaken wat we daarvoor willen doen in 2026

Hieronder zijn de afwijkingen in de uitvoering voor het thema gelijke kansen voor iedereen toegelicht:

Inspanningen thema gelijke kansen voor iedereen	Stand
Stevige pedagogische basis: gemeente Alphen aan den Rijn heeft een faciliterende en stimulerende rol in het mee te realiseren van een IKC (Integraal Kind Centrum) waarbij actief wordt ingezet op een gezamenlijke visie, aanpak en een integrale verbinding van de betrokken partijen. Vanuit Jeugd & Onderwijs is een visie geschreven. Onderwijshuisvesting dient te zorgen voor aansluiting bij de fysieke voorwaarden die geschetst worden in Integraal Huisvestingsplan (IHP) en het daarin opnemen, dit proces loopt.	
Stevige pedagogische basis: verankeren van afspraken tussen het onderwijs, sociale basis, onderwijs, kinderopvang en jeugdhulp.	
Uitvoering geven aan het programma Grip op Jeugdhulp. Voor 2026 betekent dat we op een uniforme gemeentelijke toegang voor gezinnen willen hebben staan met een duidelijke en afgebakende opdracht, met uitvoeringskader dat volgt op vastgestelde beleidsregels, in relatie tot de sociale basis/Wmo en de aanpalende domeinen. De transformatie gedachte is daarbij het kompas. Oog voor thuis heeft in 2026 een transitieplan uitgewerkt, waarbij de gemeente deelneemt en faciliteert waar gewenst. De governance is dan ingericht, met langjarige prestatieafspraken en heldere kritieke prestatie indicatoren (KPI's). Cliëntregistratie en sturingsinformatie is op orde en vormt de basis voor data gedreven werken binnen het jeugd domein. De Inkoopcontacten en het beheer in de overgangsfase tot aansluiting bij de SOZ in 2027 zijn vastgesteld	

Inspanningen thema gelijke kansen voor iedereen	Stand
Er wordt uitvoering gegeven aan de Wet verbetering beschikbaarheid Jeugdzorg. In dat kader treden we per 2027 volledig toe tot de overeenkomsten en dienstverlening van de Service Organisatie Zorg Jeugdhulp Holland-Rijnland. In 2026 worden de voorbereidingen op de toetreding getroffen	😊
Implementeren wet van school naar duurzaam werk: Er wordt ingezet op het Jongeren Punt Alphen (JPA), de intentie is om verder in te zetten op thuiszitters en de doorstroom naar duurzaam werk.	😊
Leerlingenvervoer: • Uitvoeren Europese aanbesteding voor de uitvoering van het Leerlingenvervoer vanaf schooljaar 2027-2028; • Actualiseren verordening en beleidsregels.	😊
Onderwijsachterstandenbeleid: opstellen uitvoeringsplan voor vanaf 2027.	😊
Inzetten op naadloze overgang 18-/18+: • Inventariseren van obstakels in de overgang van jeugdhulp naar volwassenhulp; • Afwegingskader 16 tot 23 jaar opstellen tussen de verschillende wetten; • Integrale uitwerking van de ideale overgangsbegeleiding van jongeren met jeugdhulp naar volwassenheid en het bevorderen van de samenwerking van betrokken partners bijvoorbeeld binnen het Jongeren Punt Alphen.	😊
Thuiszitters: het definiëren van deze groep kinderen/jongeren, het in kaart brengen van de acties om de periode van thuiszitten te verminderen en/of te voorkomen en de samenwerking met scholen, samenwerkingsverbanden en jeugdhulp te verbeteren.	😊
Inzetten op afbouw jeugdzorg plus: • Ontwikkelen alternatieven, bijvoorbeeld op het terrein Rijnhove in Alphen aan den Rijn; • Inzetten op werven van pleeggezinnen; • Crisisplekken realiseren.	😐
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>De afbouw van Jeugdzorg+ verloopt geleidelijk, omdat het gaat om een nieuwe en complexe transformatie binnen het jeugdzorgstelsel. Het realiseren van passende alternatieven vraagt om de ontwikkeling van nieuwe producten, methodieken en verblijfsvoorzieningen. Zowel regionaal als bovenregionaal wordt intensief samengewerkt om deze omslag vorm te geven.</i>	
Risico's beleidsvoorbereiding en/of -uitvoering en partnerorganisaties: <i>Deze opgave vraagt om voortdurende investering, afstemming en gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle betrokken partijen.</i>	
Kansrijke Start is een landelijk programma waarin gemeenten, zorg en welzijn samenwerken om kinderen in kwetsbare gezinnen de best mogelijke start te geven. De financiering loopt via de SPUK-regeling GALA van het Rijk. In onze gemeente werken we sinds 2023 met een lokale coalitie Kansrijke Start. Dit netwerk bestaat uit professionals uit het medische en sociale domein, zoals verloskundigen, jeugdgezondheidszorg, welzijnsorganisaties, huisartsen en de gemeente. De coalitie heeft een aantal speerpunten waar men aan werkt, die in 2026 doorlopen:	😊

• Het bevorderen van samenwerking tussen betrokken professionals over de domeinen heen en het vergroten van bewustzijn en kennis over Kansrijke Start bij deze professionals, onder andere door middel van een website en het organiseren van netwerkbijeenkomsten; • Uitbreiding van de coalitie, zodat alle relevante partners betrokken zijn; • Het versterken van preventief aanbod op het thema gezonde voeding, thema voorkomen ongewenste zwangerschappen en het thema ouderparticipatie, gezien het huidige beperkte aanbod binnen het preventieve veld; • Daarnaast wordt het reeds bestaande aanbod voortgezet en waar mogelijk versterkt. Het betreft onder meer aanbod als Ouders Inc., Centering Pregnancy, Mijn baby en ik, peuterzwemmen, Nijntje Beweegdiploma, ouder-kindactiviteiten, Beweegkriebels, Nu Niet Zwanger en startpakketten van stichting Babyspullen.	
Inventarisatie op welke wijze betrokken buurtbewoners een aanvulling zijn op de huidige dienstverlening.	☹️
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>De wenselijkheid van dit onderwerp wordt de komende periode onderzocht. Bekend is dat buurtbewoners/inwoners op vrijwillige basis ondersteuning bieden met name op taal (bibliotheek) en via het maatjes initiatief.</i>	
Inclusie: letterlijk drempels wegnemen voor inwoners door het uitvoeren van de agenda Toegankelijk Alphen aan den Rijn. In het komende jaar ligt de focus op betere toegankelijkheid van maatschappelijk vastgoed en het implementeren van de praktische beleidskaders voor een toegankelijke openbare ruimte.	😊
Inclusie: Sociaal inclusief Alphen aan den Rijn vormgeven door training, aandacht voor bewustwording inclusie, burgerschap, participatie en voorstellingen om taboes bespreekbaar te maken.	😊
Inclusie: uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma Regenbooggemeente 2023–2026 met de volgende vier actielijnen: Naar een integraal beleid, Aandacht groepen (waaronder intersekse en transgender personen, jongeren en specifieke gemeenschappen), Veiligheid voor jong en oud en Zichtbaarheid & ontmoeting. De te realiseren doelstellingen blijven binnen de begroting en beschikbare budgetten van het Rijk.	😊
Inclusie: onderzocht wordt of het thema slavernij- en koloniaal verleden en Ketikoti viering een structurele borging krijgen binnen de lokale inclusie agenda of in samenhang met erfgoed een apart programma gecreëerd wordt.	😊
Inclusie: aandacht besteden aan de culturele diversiteitscode binnen het uitvoeringsprogramma Kunst & Cultuur 2026.	😊
Inclusie: met partnerorganisaties zoals AlphenVitaal en Participe onderzoeken of het mogelijk is de verbinding tussen maatschappelijke doelgroepen en culturele voorziening uit te breiden. Denk daarbij aan het Makerslab, Cultuurcoaches en Kunst op Recept.	😊
Faciliteren van optimaal gebruik van de dorps- en buurthuizen inclusief multifunctionele accommodaties (MFA's) door inwoners, organisaties en samenwerkingspartners	😊
<i>Deze inspanning is overgeheveld uit programma 1</i>	

Risico's beleidsvoorbereiding en/of -uitvoering en partnerorganisaties

Risico's	Actueel
Kwadraad zet wijk- en schoolpedagogen en een collectief aanbod in het kader van opvoedvragen en sociaal-emotionele problemen om jeugdhulp te voorkomen. De inzet van de werkzaamheden van de schoolpedagogen is verlengd voor het hele kalenderjaar 2026. De werkzaamheden werden voorheen gefinancierd vanuit de Nationaal Programma Onderwijs (NPO)-budgetten. Dit jaar worden de werkzaamheden gefinancierd vanuit het Innovatiebudget Jeugd. Binnen de nieuwe subsidie uitvraag 'versterken Sociale basis' proberen we te zorgen voor een mogelijke duurzame inbedding en continuering van deze werkzaamheden vanaf 2027.	Ja
Het subsidieplafond voor het Onderwijskansenbudget wordt vastgesteld door de Rijksoverheid en bekendgemaakt via de septembercirculaire. Het beschikbare budget is begrensd en wordt verdeeld op basis van de door de Rijksoverheid vastgestelde onderwijsachterstandsindicatoren. Vanaf het jaar 2026 is door de Rijksoverheid een bezuiniging van 10% aangekondigd. Dit is een bezuiniging van ongeveer €300.000. Bij de verdeling van dit budget worden allereerst de wettelijke taken bekostigd zoals voorschoolse educatie. Eventuele resterende middelen worden vervolgens ingezet voor de ondersteunende taken.	Ja
Het afbouwen van gesloten jeugdzorg en het ontwikkelen van passende alternatieven verloopt geleidelijk en brengt mogelijk frictiekosten met zich mee. Het is een complexe verandering, die tijd vraagt om zorgvuldig vorm te geven. Regionaal wordt gewerkt aan deze transitie, waarbij nauwkeurig wordt gekeken naar haalbare financieringsopties en naar het gericht begeleiden van de juiste doelgroepen naar nieuwe vormen van ondersteuning.	Ja

Relevante beleidsnota's

Geen relevante beleidsnota's bij dit onderdeel.

Thema: Veiligheid

Wat willen we bereiken?

Gemeente Alphen aan den Rijn is een gemeente met vitale, leefbare en veilige wijken waarin alle generaties bewoners zich veilig voelen en bereid zijn de veiligheid te bevorderen. Het bereiken van duurzame, sociale en fysieke veiligheid op het terrein van wonen, bedrijvigheid en jeugd wordt gerealiseerd door een effectieve samenwerking van alle verantwoordelijke partners. Iedereen neemt hierin zijn verantwoordelijkheid en spreekt elkaar hierop aan.

Samenvatting ontwikkelingen

Polarisatie

Er is een trend te zien op het gebied van polarisatie: tegenstellingen binnen de maatschappij lijken sterker geworden. Het anti-overheidssentiment lijkt groter te worden en verschillen in opvattingen vergroten. Dit leidt vaker tot maatschappelijke onrust. De samenwerkingsrelaties tussen gemeenten en organisaties zijn versterkt en zullen nog verder versterkt worden, bijvoorbeeld als het gaat over informatie-uitwisseling van signalen, onder andere met betrekking tot anti-overheidssentiment. De signalen worden samen met de partners geduid en de juiste interventies worden ingezet.

Weerbaarheidsopgave

De afgelopen periode zijn er met interne afdelingen en externe partners gesprekken gevoerd over het thema Weerbaarheid. Tijdens deze gesprekken is het onderwerp toegelicht en zijn ideeën opgehaald over de rollen en verantwoordelijkheden per domein. Voortvloeiend uit deze gesprekken is een opdracht geformuleerd om het thema centraal te coördineren tussen de verschillende domeinen en externe partners. Verder hebben we deelgenomen bij diverse sessies over het thema georganiseerd door de VNG en de Veiligheidsregio Hollands Midden, om ook regionaal en landelijk aangehaakt te blijven bij de ontwikkelingen.

Stand van zaken wat we daarvoor willen doen in 2026

Hieronder zijn de afwijkingen in de uitvoering voor het thema veiligheid toegelicht:

Inspanningen thema veiligheid	Stand
Het uitvoeren van het Integraal Veiligheidsbeleid 2023–2026 op de strategische thema's: Zorg en veiligheid, Ondernijning (inclusief duurzame bestuurlijke aanpak ondernijning), Cyberveiligheid, Fysieke leefomgeving, Veiligheidsaspecten door veranderende maatschappij en Toezicht & handhaving. Dit doen we aan de hand van het uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid 2026 (l.o.).	

Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties

Risico's	Actueel
De uitvoering op terrein van zorg en veiligheid is afhankelijk van de ontwikkelingen binnen de partnerorganisaties van het sociaal domein. Dit monitoren we constant omdat er een mogelijk risico bestaat binnen het veiligheidsdomein.	Ja

Relevante beleidsnota's

Geen relevante beleidsnota's bij dit onderdeel.

3.4.3 Doel: Positieve gezondheid

Thema: Gezond leven en welbevinden

Algemeen

We werken aan een samenleving waarin iedere inwoner gezond opgroeit, woont en werkt. We combineren in deze opgave bewust een gezonde leefstijl met een gezonde leefomgeving. We werken vanuit het principe van 'positieve gezondheid'. Daarmee benadrukken we het belang van veerkracht, de eigen verantwoordelijkheid voor een gezonde leefstijl en denken vanuit wat wél kan.

We zien voor de gemeente twee rollen. We hebben een beschermende rol: wij willen ervoor zorgen dat de omgeving waar Alphenaren wonen geen onnodige schade toebrengt aan de gezondheid van haar inwoners. We hebben ook een bevorderende rol: we vergroten het bewustzijn rond gezonde keuzes en willen ervoor zorgen dat die keuze de gemakkelijkste is.

Wat willen we bereiken

- We willen een gezonde leefstijl voor onze inwoners stimuleren.
- We willen dat de omgeving waarin onze inwoners wonen, werken, leren en ontspannen actief bijdraagt aan hun gezondheid en welzijn.
- Onze dorpen, wijken en kernen zijn belangrijk voor de veerkracht van de samenleving en gezondheid van onze inwoners.

Aanvullende speerpunten

De beoogde schaatsbaan komt er vooralsnog niet. Met de beoogde exploitant zijn verkennende gesprekken gevoerd over de realisatie. Deze exploitant wil de schaatsbaan alleen jaarrond exploiteren en binnen de gemeente zijn daarvoor geen mogelijkheden.

Samenvatting ontwikkelingen

De Raad heeft gekozen voor enkel woningbouw op locatie Nieuwe Sloot, waar tot en met 2025 zowel de tennisvereniging Nieuwe Sloot (TVNS) als de squashvereniging (Squash Alphen) waren gehuisvest. De TVNS is inmiddels verhuist naar sportpark De Bijlen. Voor de squashvereniging is een locatie in voorbereiding op sportpark Amerikalaan. De voorbereiding voor de uitplaatsing van de squashvereniging is in het stadium van vergunningsaanvraag. Gemeente is nog in afwachting van het Rijk voor wat betreft de bos-subsidieaanvraag.

De huidige exploitatie van de twee binnenzwembaden De Hoorn en AquaRijn wordt in opdracht van Gemeente Alphen aan den Rijn uitgevoerd door De Thermen II. De uitvoering van op preventie gerichte sport- en beweegactiviteiten, waaronder de inzet van de zogenoemde buurtsportcoaches, is door Gemeente Alphen aan den Rijn belegd bij Stichting Alphen Vitaal. Beide opdrachten eindigen eind 2026 en dienen per 1 januari 2027 opnieuw te zijn belegd. Zowel De Thermen II als Alphen Vitaal zijn sterk lokaal geaarde organisaties. De zwembadexploitatie is in 2016 direct gegund aan De Thermen II vanwege de lokale opzet van de exploitatie. Stichting Alphen Vitaal is door de gemeente opgericht (via quasi-inbesteding) omdat de gemeente meer sturing wilde op de lokale inzet. Het college beoogt per 1 januari 2027 een nieuwe lokale organisatie met deze beide taken en met sterke verbinding tussen de maatschappelijke opgaven en de verschillende stakeholders in gemeente Alphen aan den Rijn te hebben staan.

In november 2025 is de gemeenteraad geïnformeerd over de uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek naar een vitaliteitscentrum. We verwachten in het tweede kwartaal van dit jaar een voorstel voor de verdere uitwerking aan raad te kunnen voorleggen. Dit zal bestaan uit een voorstel voor het beschikbaar stellen van voorbereidingskrediet voor de uitwerking van een programma van eisen en ruimtestaat. De genoemde uitwerking geeft een concreet beeld van een nieuw dan wel een gerenoveerd zwembad eventueel aangevuld met vitaliteitsvoorzieningen, de benodigde investering, de totale onderhoudslasten, exploitatiekosten en financiering. Op basis van deze uitwerking kunnen een college en raad definitief besluiten over het wel of niet realiseren van een nieuw of gerenoveerd zwembad en/of vitaliteitscentrum.

Het hoofdlijnen Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) is inmiddels ondertekend en bevindt zich in de fase van verdere uitwerking en implementatie. Landelijk worden de afspraken vertaald naar concrete programma's en randvoorwaarden, terwijl regionaal en lokaal wordt gewerkt aan de invulling in de praktijk. De focus ligt daarbij op het versterken van de samenwerking tussen zorg, sociaal domein en publieke gezondheid, en op de brede implementatie van domein overstijgende ketenaanpakken. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan de borging van afspraken uit het GALA en de verdere aansluiting op het Integraal Zorgakkoord (IZA). Gemeente Alphen aan den Rijn werkt zowel lokaal als regionaal, binnen Holland Rijnland verband, aan de onderdelen van het AZWA.

Stand van zaken wat we daarvoor willen doen in 2026

Hieronder zijn de afwijkingen in de uitvoering voor het thema gezond leven en welbevinden toegelicht:

Inspanningen thema gezond leven en welbevinden	Stand
Sociale basis: uitvoering geven aan de agenda sociale basis: - Opstellen uitvoeringsprogramma waarin inzichtelijk wordt gemaakt wat nodig is om de agenda sociale basis te realiseren en daarbij een bijbehorende aanvraag en nieuwe subsidieregeling op te stellen. - In 2026 wordt de Subsidieregeling Preventieve Activiteiten Sociale Basis Gemeente Alphen aan den Rijn met één jaar verlengd.	
Sport en bewegen: We geven o.a. uitvoering aan het sportaccommodatiebeleid door het gelijktrekken van onze tarieven voor accommodatie en we voeren meer regie op verdeling van accommodatie voor optimale benutting	
Sport en bewegen: Om de vitaliteit van inwoners te vergroten werken we aan open sportparken waar ook commerciële partijen gebruik van kunnen maken	
Sport en bewegen: Ondersteunen van de speeltuinverenigingen zodat de speeltuinen veilig zijn en beschikbaar blijven	
Sport en bewegen: Meer wandel- en fietspaden aanleggen	
Sport en bewegen: Het lopende contract met de exploitant van de zwembaden Aquarijn en De Hoorn eindigt eind 2026. We gebruiken 2026 voor het uitwerken van de exploitatievorm vanaf 2027 en contracteren van de toekomstige exploitant	
Sport en bewegen: Met onze uitvoeringsorganisatie op gebied van sportstimulering en ondersteuning van sportverenigingen (AlphenVitaal) hebben we nog een overeenkomst t/m 2026. In 2026 werken we aan een nieuwe overeenkomst voor de uitvoering van deze beleidstaken vanaf 2027	
Kunst & Cultuur: Samen met cultuurpartners organiseren van een vervolg op de eerste editie van de cultuur4daagse	
Kunst & Cultuur: Stimuleren van gebruik van de Werf (Rijnhaven) als culturele broedplaats	
Toelichting op afwijkingen rood: <i>De Werf (Rijnhaven) is per september 2026 gesloten en kan niet meer als culturele broedplaats gebruikt worden.</i>	
Kunst & Cultuur: Castellum wordt toekomstbestendig doorontwikkeld als belangrijk cultureel huis van en voor en met Alphen aan den Rijn	

Inspanningen thema gezond leven en welbevinden	Stand
Kunst & Cultuur: Uitvoeringsagenda K&C wordt herijkt en aangepast aan nieuwe financiële kaders	
Toegankelijke zorg: Inventariseren of het bestaande aanbod van onder andere Alphen Vitaal en De Thermen II voor mensen met dementie in de wijken en kernen zoals OCD's voldoende is, zo niet dan worden deze uitgebreid	
Toegankelijke zorg: Bepalen of er voldoende respijtvorzieningen zijn om mantelzorgers goed te ondersteunen	
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>Op het gebied van logeertzorg, als onderdeel van respijtzorg, is het aanbod momenteel toereikend. Zowel regionaal als lokaal zijn er voldoende voorzieningen beschikbaar. In Alphen aan den Rijn biedt ActiVite op locatie Noorderbrink logeertzorg aan, waarmee mantelzorgers tijdelijk ontlast kunnen worden.</i>	

Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties

Risico's	Actueel
Hecht: Hecht heeft de uitkomsten van de takendiscussie verwerkt in de begroting 2026 om de beoogde verlaging in de gemeentelijke bijdrage te kunnen behalen. Het feitelijke financiële effect dient nog te worden gerealiseerd en vormt een financieel risico. Het verkrijgen van kwalitatief personeel blijft een uitdaging en vormt een risico voor de continuïteit en de dienstverlening. Door vorenstaande neemt de druk op de organisatie vanuit alle bedrijfsperspectieven toe.	Ja
Nagenoeg alle medewerkers van onze maatschappelijke partners zijn geschoold in positieve gezondheid en stralen dit in vele inspanningen (als bijvoorbeeld een PO–sociaal) uit. Een groot deel van deze inspanningen ten behoeve van 'positieve gezondheid' worden gefinancierd met incidentele rijksmiddelen. Met het beëindigen van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA) eind 2026 en de nog onbestendige doorontwikkeling hiervan in het nieuwe hooflijnenakkoord Aanvullende Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA), komt de inzet en daarmee het resultaat van deze inspanningen onder druk.	Ja
Bibliotheek Rijn en Venen en Castellum en andere organisaties: het bezuinigen op meerjarig beheer/onderhoud cultureel vastgoed, het niet indexeren én bezuinigen op structurele subsidies, het wel indexeren van huren, het terugvorderen van positieve jaarsaldo's in plaats van opbouw van reserves mogelijk maken zal leiden tot stapeling van kosten, die zal leiden tot afname van het aanbod, openingstijden en mogelijk sluiten van locaties.	Ja
In het uitvoeringsprogramma van de nota sportaccommodatiebeleid 2025 is een meerjaren investeringsplanning opgenomen. Daarin wordt inzicht gegeven in welke investering in accommodaties nodig zijn om de groei van het aantal inwoners op te kunnen vangen. Voor drie van de daarin vermelde investeringen geldt dat deze op korte termijn nodig zijn. Het gaat om het omzetten van gras naar kunstgrasvelden bij de voetbalverenigingen BSC'68 (Benthuizen), SV Bernardus (Hazerswoude–Rijndijk) en ARC (Alphen aan den Rijn). De benodigde investering wordt aangevraagd bij de kadernota 2027. Mocht de aanvraag niet toegekend worden dan leidt dit tot wachtlijsten bij de betreffende verenigingen.	Ja
Beheer gemeentelijke vastgoedportefeuille:	Ja

Risico's	Actueel
Binnen het dorps- en buurthuizenbudget is onvoldoende dekking met betrekking tot het beleid Herijking dorps- en buurthuizen (zaaknummer 298733, raadsbesluit 16 juli 2020) De hieruit voortvloeiende zaken zijn: 1. De bekostiging van de jaarlijks volgens het gemeentelijke vastgoedbeleid te indexeren kostprijsdekkende huur van dorps- en buurthuizen die vanuit de gemeentelijke Vastgoedportefeuille in rekening wordt gebracht en welke per 2026 niet uit het bestaande dorps- en buurthuizenbudget kan worden gedekt (jaarlijkse indexatie van 4%); 2. De structurele exploitatiesubsidie aan dorpshuis Zwammerdam zal per 2027 van € 30.000,- per jaar naar € 50.000,- per jaar worden verhoogd. Deze verhoging kan niet uit het bestaande dorps- en buurthuizenbudget worden gedekt.	

Relevante beleidsnota's

Geen relevante beleidsnota's bij dit onderdeel.

Thema: Vastgoed

Gemeentelijk vastgoed draagt bij aan de realisatie van de maatschappelijke doelstellingen en de ontwikkelopgave van Gemeente Alphen aan den Rijn, zoals ook verder toegelicht in de Beleidsnota Vastgoed. De beleidsdoelen waaraan Vastgoed bijdraagt zijn daardoor verspreid over de verschillende programma's. Voor de duidelijkheid is toch gekozen om een aparte doelenboom voor Vastgoed op te zetten.

Wat willen we bereiken?

- Beheer gemeentelijke vastgoedportefeuille; Vastgoed draagt de zorg voor beleid over en uitvoering van adequaat, duurzaam en doelmatig beheer van de gemeentelijke vastgoedportefeuille;
- Inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen; naast de ruimtelijke ontwikkeling van Alphen aan den Rijn heeft de gemeente steeds vaker te maken met maatschappelijke ontwikkelingen die direct leiden tot een vastgoedvraag. Soms acuut en kortstondig, soms met een langere scope. Het is nodig dat we met een integrale blik blijven kijken en sturen op onze gemeentelijke vastgoedportefeuille;
- Kwaliteit vastgoedportefeuille; gebouwen moeten te allen tijde veilig en kwalitatief toereikend zijn voor de functies die hierin gehuisvest zijn. Het minimale kader hiervoor is de geldende wet- en regelgeving;
- Doorontwikkeling duurzame vastgoedportefeuille (zie P3 Duurzaam);
- Toegankelijke vastgoedportefeuille; wij willen dat elke inwoner op zijn of haar eigen wijze actief mee kan doen in een sociaal inclusieve samenleving. We kijken samen met de doelgroep wat er nodig is om ons gemeentelijk vastgoed voor iedereen bereikbaar, besteedbaar en bruikbaar te houden of indien mogelijk, te maken;
- Inkoop Energie; Wij kopen energie in voor Concernhuisvesting, Parkeren en voor de gebruikers van maatschappelijke objecten als het meerdere gebruikers in één object betreft;

- Strategische vastgoedportefeuille; bijvoorbeeld het faciliteren van strategische aankoop of huur voor bijvoorbeeld nieuwkomers, de woningbouwopgave en de groeiambitie van de gemeente;
- Voldoende en adequate huisvesting voor Onderwijs; de gemeente voorziet vanuit haar wettelijke verplichting in onderwijshuisvesting voor het primair, speciaal en voortgezet onderwijs inclusief het bewegingsonderwijs.

Aanvullende speerpunten

Team Vastgoed heeft in 2023 de Visie & strategie opgesteld en begin 2024 is de Beleidsnota Vastgoed vastgesteld. Aanvullend op deze stukken is Vastgoed in 2024 verdergegaan met het opzetten van het Meerjaren Perspectief Vastgoed (MPV) en in 2025 met het actualiseren/opzetten werkprocessen:

- MPV
- Opstellen werkprocessen

Samenvatting ontwikkelingen

Vastgoed speelt voornamelijk in op de maatschappelijke ontwikkelingen en verwijst hiervoor naar de andere doelen.

Stand van zaken wat we daarvoor willen doen in 2026

Hieronder zijn de afwijkingen in de uitvoering voor het thema vastgoed toegelicht:

Inspanningen thema vastgoed	Stand
Beheer gemeentelijke vastgoedportefeuille; Vastgoed draagt de zorg voor beleid over en uitvoering van adequaat, duurzaam en doelmatig beheer van de gemeentelijke vastgoedportefeuille.	😊
Inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen; naast de ruimtelijke ontwikkeling van Alphen aan den Rijn heeft de gemeente steeds vaker te maken met maatschappelijke ontwikkelingen die direct leiden tot een vastgoed vraag. Soms acuut en kortstondig, soms met een langere scope. Het is nodig dat we met een integrale blik blijven kijken en sturen op onze gemeentelijke vastgoedportefeuille	😊
Kwaliteit vastgoedportefeuille; gebouwen moeten te allen tijde veilig en kwalitatief toereikend zijn voor de functies die hierin gehuisvest zijn. Het minimale kader hiervoor is de geldende wet- en regelgeving.	😊
Doorontwikkeling duurzame vastgoedportefeuille; zie P3 Duurzaam	😊
Toegankelijke vastgoedportefeuille; wij willen dat elke inwoner op zijn of haar eigen wijze actief mee kan doen in een sociaal inclusieve samenleving. We kijken samen met de doelgroep wat er nodig is om ons gemeentelijk vastgoed voor iedereen bereikbaar, besteedbaar en bruikbaar te houden of indien mogelijk, te maken.	😊
Inkoop Energie; Wij kopen energie in voor Concernhuisvesting, Parkeren en voor de gebruikers van maatschappelijke objecten als het meerdere gebruikers in één object betreft.	😊
Strategische vastgoedportefeuille; bijvoorbeeld het faciliteren van strategische aankoop of -huur voor bij voorbeeld nieuwkomers, de woningbouwopgave en de groeiambitie van de gemeente.	😊

Inspanningen thema vastgoed	Stand
Voldoende en adequate huisvesting voor Onderwijs; de gemeente voorziet vanuit haar wettelijke verplichting in onderwijshuisvesting voor het primair, speciaal en voortgezet onderwijs inclusief het bewegingsonderwijs.	

Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties

Risico's	Actueel
De exploitatie van de zwembaden AquaRijn en De Hoorn in 2026 blijft afhankelijk van minder beïnvloedbare factoren, zoals de blijvende onzekerheid over energietarieven. De inschatting is dat dit risico minder groot is voor 2026 dan de afgelopen jaren, maar risicovoller voor 2027 en verder. Naast getroffen beheersmaatregelen door de exploitant verwachten we dat de voor 2026 opgenomen middelen in de gemeentebegroting het exploitatietekort zal dekken. Zie ook risico later.	Ja
Beheer gemeentelijke vastgoedportefeuille–Systeem Uurverhuur sport (AVM–HTA): Voor het verhuren van onze sportaccommodaties maken wij gebruik van het systeem AVM van het bedrijf HTA. Het systeem AVM in combinatie met de hardware (elektrische sloten) kan helaas niet meer voldoen aan onze wensen. De hardware is vervangen en de aanbesteding voor de software is opgestart, onbekend wat de kosten gaan worden.	Ja
Kwaliteit vastgoedportefeuille–Taakstelling 15% MJOP's: Als ruimtescheppende maatregel heeft Vastgoed 15% als taakstelling op de aangevraagde budgetten (meerkosten) gekregen, die behaald moet worden uit een meer doelmatige benadering van de vastgoed MJOP's (door gebundelde benadering) en aanpassing van de onderhoudsnormen binnen de wettelijke grenzen. Vastgoed geeft aan dat zij de taakstelling waarschijnlijk niet op die manier kan realiseren. Door de opgelegde taakstelling van 15% zal onderhoud uitgesteld moeten worden naar latere jaren met als gevolg een toename van klachten/meldingen en risico op meerkosten. Als verhuurder heeft Vastgoed ook de plicht de objecten op een bepaald niveau te onderhouden en volgens de geldende wet- en regelgeving. Het niet uitvoeren van onderhoud vergroot ook hier het risico. In 2026 wordt in beeld gebracht met behulp van conditiemetingen wat de gevolgen zijn van deze taakstelling.	Ja
Kwaliteit vastgoedportefeuille–NTA 8790: In november 2020 stortte een deel van het dak van het AZ–stadion in. De Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) heeft onderzoek gedaan naar die instorting. Naar aanleiding hiervan heeft de OvV aanbevolen om, voor publiek toegankelijke gebouwen uit de gevolgklasse 3, wettelijk verplicht te stellen dat de eigenaren periodiek onderzoek laten doen naar de constructieve veiligheid van het gebouw. Op basis hiervan is de Nederlands Technische Afspraak (NTA) 8790 'Periodieke beoordeling betrouwbaarheid van constructieve veiligheid van bestaande bouwwerken' ontwikkeld. Deze is op 4 oktober 2023 gepubliceerd. Objecten waar meer dan 5000 personen aanwezig kunnen zijn, moeten voor 1 juli 2025 onderzocht zijn en vallen onder fase 1. Fase 2 betreft objecten met ruimtes waarin meer dan 500 personen kunnen zijn. Voor fase 2 is nog geen realisatiedatum bekend voor de NTA8790 keuring. Ter voorbereiding inventariseert Vastgoed haar	Ja

Risico's	Actueel
portefeuille op fase 2 objecten. De kosten voor een keuring zijn aanzienlijk en worden in kaart gebracht. Deze zijn nog niet opgenomen in de begroting, maar wel meegenomen in de Kadernota.	
Doorontwikkeling duurzame vastgoedportefeuille-Subsidieverhoging in verband met hogere KPDH: Met de uitvoering van duurzaamheidsmaatregelen op de vastgoedobjecten, zijn grote investeringen gemoeid. Deze investeringen zorgen voor een hogere kostprijsdekkende huur. De subsidies die de huurders nu van Sociaal Domein krijgen voor onder andere het kunnen betalen van de huur van een object, is niet meer voldoende en moet verhoogd worden. Voorafgaand aan een verduurzamingsproject zal er worden afgestemd met het betreffende beleidsteam, welke gevolgen dit heeft voor de huurverhoging zodat de subsidie hierop aansluit en op tijd kan worden meegenomen met de P&C cyclus.	Ja
Doorontwikkeling duurzame vastgoedportefeuille: Voor verduurzaming van gemeentelijk vastgoed is voldoende budget nodig. In de begroting is € 2,5 miljoen per jaar opgenomen. Dit is de helft van het minimaal benodigde bedrag voor het thema energie. De Routekaart met de planning voor de verduurzaming is afgerond. Hieruit blijkt dat de beschikbare middelen de komende vier jaar goed aansluiten bij de mogelijke verduurzamingssnelheid gelet op de ontwikkelingen in de portefeuille. Tegelijkertijd blijft het een feit dat het zeer waarschijnlijk is dat de gemeente, bij jaarlijks gelijkblijvende middelen, uiteindelijk niet kan voldoen aan de landelijke verplichtingen. Ook de eigen ambitie wordt niet behaald. Gevolg is dat gemeente niet het gewenste voorbeeld kan geven. Een ander gevolg is het ontstaan van een waterbedeffect: in latere jaren is jaarlijks een hoger budget nodig om toch aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Op Europees niveau wordt de invoering van emissierechten voor gebruikers voorbereid. Verduurzaming leidt tot lagere uitstoot en dus minder kosten. Een hogere investering in verduurzaming nu betekent een grotere toekomstige kostenbesparing.	Ja
Inkoop Energie: Wij kopen energie in voor Concernhuisvesting, Parkeren en voor de gebruikers van maatschappelijke objecten als het meerdere gebruikers in één object betreft. De kosten van elektriciteit en gas zijn afhankelijk van het moment waarop energie moet worden ingekocht. Dit geldt niet alleen voor de gemeente zelf maar ook voor de partners met wie we samenwerken. De inkoop van energie blijft een risico doordat de prijzen afhankelijk zijn van gebeurtenissen in de wereld (oorlog, economische ontwikkelingen en politieke veranderingen). De gemeente zal dit kalenderjaar niet te maken krijgen met hogere kosten bij de inkoop van elektriciteit en gas. Wij hebben in 2025 al ingekocht voor heel 2026. Dit hebben we tegen vastgestelde prijzen gedaan. Voor 2027 ligt de situatie anders. We zullen in de loop van 2026 elektriciteit en gas moeten gaan inkopen voor 2027. Bij een ongewijzigde geopolitieke instabiliteit zal dat dus ongetwijfeld leiden tot hogere prijzen.	Ja
Inkoop Energie:	Ja

Risico's	Actueel
Wij zijn eigenaar van de Centrale EnergieVoorziening (CEV) en zijn energieleverancier voor het gemeentehuis en de plint van de aangrenzende winkelstraat. In 2024 is het besluit genomen de inkomsten en uitgaven van de Centrale EnergieVoorziening (CEV) financieel te beheren in de reserve CEV. De geraamde inkomsten vallen dit jaar fors lager uit door sterk dalende energietarieven. De verlaging van de inkomsten is voor 2027 en verder opgenomen in de Kadernota. Voor 2026 verwachten wij op de exploitatie van de CEV een forse overschrijding.	
Volgende en adequate huisvesting voor Onderwijs: Het voorzien in voldoende en adequate ruimte voor onderwijs en bewegingsonderwijs is een wettelijke gemeentelijke taak. De herziening van het IHP heeft geleid tot de nodige extra investeringen om te kunnen voorzien in adequate huisvesting ten opzichte van de investeringen die voorzien waren. Ook de wettelijke verplichtingen ten aanzien van verduurzaming van de gymzalen en de schoolgebouwen die in eigendom zijn van de gemeente brengen aanvullende investeringen met zich mee. Er komen projecten naar ons toe die vallen onder deze wettelijke zorgplicht, namelijk het IBS Hakiem, de vervangende nieuwbouw van Eben-Heazer en de inrichting van tijdelijke huisvesting tijdens de projecten. Deze projecten zijn niet meegenomen en dus gebudgetteerd in het IHP. Een inschatting van de kosten kan nu nog niet gemaakt kan worden.	Ja
Beheer gemeentelijke vastgoedportefeuille-Exploitatiekosten: Een verhoging van het OZB-tarief zal leiden tot hogere OZB-lasten op de gemeentelijke vastgoedportefeuille binnen Vastgoed en Grondzaken. Deze verhoging is voor 2027 en verder opgenomen in de Kadernota. Voor 2026 verwachten wij een forse overschrijding. Gemeentebreed is dit budgettair neutraal, omdat de bijbehorende OZB-baten elders in de begroting worden verantwoord.	Ja
Beheer gemeentelijke vastgoedportefeuille: Het recente onderzoek naar het vitaliteitscentrum laat zien dat het huidige zwembad De Hoorn- dankzij degelijk en planmatig onderhoud - in goede staat is gezien de leeftijd van 27 jaar. Als ruimtebesparende maatregel is per 2027 een besparing van 596.000 euro opgenomen op het onderhoudsbudget van De Hoorn. Wanneer besloten wordt het huidige zwembad De Hoorn te vervangen (of ingrijpend te renoveren) dan is het zinvol om het geplande groot onderhoud aan te passen naar onderhoud dat nodig is om het bad nog voor een aantal jaar veilig en doelmatig in stand te houden. In 2026 brengen we in beeld welke besparing - in relatie tot de genoemde besparing - hiermee te realiseren is.	Ja
Toegankelijke vastgoedportefeuille: Van het maatschappelijk vastgoed is in kaart gebracht welke verbeteringen op toegankelijkheid noodzakelijk dan wel wenselijk zijn. Er is geen budget om de geconstateerde verbeteringen te realiseren en ook niet als deze met de geplande werkzaamheden uit de MJOP's gecombineerd kunnen worden.	Ja
Kwaliteit vastgoedportefeuille: Door het uitblijven van besluitvorming ten aanzien van het renoveren van het Oude Raadhuis, kan deze niet verhuurd worden. Hierdoor lopen wij huuropbrengsten mis. Deze worden inzichtelijk gemaakt bij de Najaarsnota.	Ja

Risico's	Actueel
Kwaliteit vastgoedportefeuille: In de begroting 2026 is een ruimtebesparende maatregel (€ 350.000) t.a.v. de onderhoudskosten (MJOP) opgenomen voor het Castellum voor 2026 en verder. Deze is geadviseerd met als aantekening dat deze alleen gerealiseerd kon worden als het object Castellum afgestoten werd. Dit besluit is niet genomen door het college en de raad. Bij het niet terugdraaien van deze maatregel, is er geen budget voor het beheer en onderhoud van het Castellum dit jaar en de komende jaren. Het terugdraaien van de ruimtebesparende maatregel is voor 2027 en verder opgenomen in de Kadernota. Voor 2026 verwachten wij hierdoor een forse overschrijding.	Ja
Beheer gemeentelijke vastgoedportefeuille: Na vaststelling van het nieuwe sportaccommodatiebeleid, is begonnen met het opstellen van het uitvoeringsprogramma. Het nieuwe tarievenstelsel (dat nog geharmoniseerd moest worden na de fusie) is vastgesteld. Het tarievenstelsel zal effect hebben op de huuropbrengsten, maar het is nog onbekend of deze positief of negatief zullen zijn.	Ja
Kwaliteit vastgoedportefeuille–Vervanging toegangscontrolesysteem Stadhuisplein 1 (gemeentehuis) Het toegangscontrolesysteem van het gemeentehuis moet nodig vervangen worden. Dit is een bedrijfskritisch systeem. Onderdelen zijn lastig te verkrijgen, waardoor vervanging bij uitval van het systeem een probleem wordt. In het meerjarenonderhoudsplan is budget opgenomen voor een 1 op 1 vervanging. De tijden zijn echter veranderd en dus ook de wens waaraan een toegangscontrolesysteem zou moeten voldoen. Voor onze concernhuisvesting waaronder het gemeentehuis valt, is geen beleidsdienst aangewezen die de kaders kan geven voor uitbreiding van het systeem. Ondertussen is bepaald dat Domein Bedrijfsvoering het beleid zal bepalen en heeft een opdracht hiervoor geformuleerd. Zodra de opdracht gegund is, kan een projectteam opgericht worden waarin de juiste belanghebbenden komen te zitten (ICT, Serviceplein, Vastgoed, enz.) Pas dan kan het PvE opgesteld worden en wordt bekend wat de uiteindelijke meerkosten worden. Het uiteindelijke resultaat en dekking zal inzichtelijk gemaakt worden in de Najaarsnota 2025.	Ja
Bij de ontbinding van de Gemeenschappelijke regeling (GR) SWA heeft de gemeente besloten het pand aan de Distributieweg 10 in eigendom over te nemen. De kosten hiervan zijn in de begroting opgenomen. Een deel van die kosten is toegerekend aan Vastgoed en moesten gedekt worden uit huuropbrengsten. Die huuropbrengsten zijn voor een deel (€ 200.000) niet te realiseren. In de begroting 2024 is besloten het niet te realiseren deel van de taakstelling Vastgoed van € 300.000 gefaseerd over acht jaar af te bouwen tot 0. Rijnvicus is bereid mee te denken over het meer rendabel maken van het pand. Ieder jaar wordt bekeken of daarmee deze taakstelling gerealiseerd kan worden. De verwachting is dat wij hem dit jaar kunnen realiseren door de afbouw van de taakstelling.	Ja

Relevante beleidsnota's

Nota sportaccommodatiebeleid 2025

Thema Vluchtelingenopvang

Algemeen

Gemeente Alphen aan den Rijn heeft een wettelijke taak om asielzoekers en Oekraïense ontheemden (tezamen in onze organisatie aangeduid met 'Nieuwkomers') op te vangen. Voor deze twee groepen gelden verschillende wettelijke kaders en financieringsstromen.

Zolang de Richtlijn Tijdelijke Bescherming Oekraïne (RTB) van kracht is (maart 2027), zijn alle gemeenten in Nederland verplicht om – naar rato van het inwoneraantal – opvangplekken voor Oekraïense ontheemden te organiseren en in stand te houden. Vanaf 1 januari 2025 bedraagt de (verhoogde) taakstelling voor gemeente Alphen aan den Rijn 564 opvangplekken. Op het moment van schrijven zijn zo'n 460 opvangplekken gerealiseerd met meerdere opvanglocaties van verschillende omvang door de gehele gemeente.

Op grond van de Spreidingswet (formeel de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvang voorzieningen) hebben alle gemeenten een taakstelling voor duurzame asielopvangplekken. Het bezwaar dat Gemeente Alphen aan den Rijn had aangetekend tegen het Verdeelbesluit van de 1e cyclus, is door de minister van Asiel en Migratie ongegrond verklaard afgelopen najaar 2025. De capaciteitsraming voor de 2e cyclus van de Spreidingswet bedraagt voor onze gemeente 628 plekken waarvan 40 voor Alleengaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV-ers). Gemeente Alphen aan den Rijn en het Centraal Orgaan opvang Azielzoekers (COA) hebben eind 2023 een bestuursovereenkomst getekend voor een AZC op bedrijventerrein Hoorn West met plek voor 400 asielzoekers voor een periode van maximaal vijf jaar. Het AZC is vanaf eind maart 2025 in gebruik.

Voor de begroting 2026 is, gelet op de duur van de opgave, gekozen om deze opvangopgave onder te brengen in Programma 4 (in plaats van een paragraaf zoals in de jaarrekeningen 2022 tot en met 2024).

Wat willen we bereiken?

Opvang Oekraïense ontheemden

Voor 2026 blijft de inzet dat er voldoende opvangplekken zijn én dat de opvang duurzaam geschikt is voor de Oekraïense ontheemden (en later mogelijk andere doelgroepen). De gemeenteraad wordt periodiek over de gevolgen en impact van deze opgave op de hoogte gesteld.

Asielopvang

Sinds de opening van het AZC is de inzet gericht op de integratie van de bewoners van het AZC in de Alphenese samenleving en het stimuleren van sociale cohesie tussen de bewoners van het AZC en inwoners van de gemeente. Hiertoe is in aanloop naar de ingebruikname van het AZC een Sociaal Programma uitgewerkt langs de drie uitgangspunten 'Veiligheid', 'Meedoen vanaf dag 1' en 'Samen en gezond'. In 2026 wordt de uitvoering van activiteiten uit het Sociaal Programma voortgezet.

Aan de bestuursovereenkomst voor de realisatie van het AZC is door de raad de voorwaarde verbonden dat er 'elders in de gemeente tijdelijke woonvoorzieningen gerealiseerd kunnen

worden voor eigen inwoners en Oekraïense ontheemden'. Er is een aantal kansrijke locaties in beeld. De gemeente onderzoekt op het moment van schrijven deze locaties op haalbaarheid en verwacht bestuurlijke besluitvorming in 2026.

Samenvatting ontwikkelingen

Er is rust en continuïteit in de Oekraïne-opvang gecreëerd met 154 nieuwe opvangplekken in twee nieuwe opvanglocaties in het vooruitzicht. Haringvliet wordt naar verwachting half april in gebruik genomen. In Park Rijnstroom wordt het aantal opvangplekken uitgebreid, in afwachting van de structurele herontwikkeling van dit gebied. Twee kleinere opvanglocaties zijn, in afwachting van de ingebruikname van deze nieuwe locaties, nog voor enkele maanden verlengd. Ook de opvanglocatie in de voormalige School met de Bijbel kan langer openblijven, naar verwachting tot eind maart 2027.

De tweede cyclus van de Spreidingswet is begin maart 2026 gestart met publicatie van de capaciteitsraming van het benodigd aantal asielopvangplekken per 2027. De komende maanden worden aan de RRT's en de PRT besproken op welke wijze de (resterende) asielopgave in de regio's respectievelijk de provincie Zuid-Holland wordt ingevuld. Met de verkregen Europese AMIF-subsidie voor extra inzet op toeleiding naar werk van azc-bewoners is gestart met extra jobhunting, jobcoaching en Nederlandse les op de werkvloer.

Stand van zaken wat we daarvoor willen doen in 2026

Hieronder zijn de afwijkingen in de uitvoering voor het thema vluchtelingenopvang toegelicht:

Inspanningen thema vluchtelingenopvang	Stand
Voldoende en duurzame opvangplekken Oekraïense ontheemden: bestaande opvanglocaties worden zoveel mogelijk gehandhaafd zolang de opgave daarom blijft vragen.	
Voldoende en duurzame opvangplekken Oekraïense ontheemden: op basis van de verhoogde taakstelling en aflopende opvanglocaties zijn er tot eind 2026 in totaal tussen de 278 tot 358 vervangende en aanvullende opvangplekken benodigd. De twee aangewezen locaties (Haringvliet in Alphen aan den Rijn en Heerewegh in Benthuisen) voorzien slechts deels in deze vervangingsbehoefte. Daarom blijft in 2026 de zoektocht naar nieuwe opvanglocaties onverminderd doorgaan.	
Voldoende en duurzame opvangplekken Oekraïense ontheemden: in 2026 bereiden we ons voor op mogelijke scenario's na afloop van de RTB.	
Asielopvang: voorzetting van de uitvoering van activiteiten uit het Sociaal Programma t.b.v. de integratie van de bewoners van het AZC in de Alphenese samenleving en het stimuleren van sociale cohesie tussen de bewoners van het AZC en inwoners van de gemeente, onder andere door: • Onderwijs voor alle kinderen in het AZC; • Speelochtenden voor kinderen tot 2 jaar en peuteropvang voor kinderen tot 4 jaar op het AZC;	

Inspanningen thema vluchtelingenopvang	Stand
• Toeleiding naar werk van AZC-bewoners die mogen werken (voor 2026 tot en met 2028 is ook nog een Europese subsidie voor aanvullende inzet van jobhunting en jobcoaching aangevraagd); • Toeleiding van AZC-bewoners naar vrijwilligerswerk, (sport)verenigingen en activiteiten in de gemeente; • Activiteiten in het kader van dagbesteding op en rondom het AZC, begeleid door Alphen Vitaal en Participe; • Laagdrempelige taallessen voor de AZC-bewoners begeleid door vrijwilligers; • Continuering van de werving van vrijwilligers die zich willen inzetten voor de AZC-bewoners. • Rijnvicus begeleidt asielzoekerscentrum (AZC)-bewoners die willen, kunnen en mogen werken, naar werk. Rijnvicus zoekt naar werkmogelijkheden en biedt coaching en nazorg. Voorlichting aan bewoners en werkgevers is hierbij essentieel. De gemeente en Rijnvicus nemen deel aan de G40-pilot 'Monitoring Asiel & Werk' om bij te dragen aan landelijke inzichten en oplossingen.	
Tijdelijke woonvoorzieningen Alphense inwoners: afronden onderzoek kansrijke locaties op haalbaarheid en bestuurlijke besluitvorming over realisatie.	

Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties

Risico's	Actueel
Uitblijven van duidelijkheid over lange termijnperspectief en –strategie voor Oekraïense ontheemden na afloop van RTB. Het kabinet werkt een nationale terugvaloptie nader uit, met besluitvorming over beschikbaar stellen benodigde financiële middelen bij de Voorjaarsnota. Lokaal en regionaal wordt gekeken welke zaken wel al voorbereid kunnen worden.	Ja
Korte financieringshorizon voor opvangplekken voor Oekraïense ontheemden. Inwerkingtreding nieuwe doelgroepflexibele regeling wordt voorzien per 1 mei 2026 met langere financieringshorizon. Definitieve uitwerking van deze regeling is nog niet bekend.	Ja
Korte implementatieperiode (6 maanden) bij verdere verhoging van taakstelling voor opvangplekken voor Oekraïense ontheemden. Bij besluitvorming over al dan niet verlengen van opvangplekken wordt een inschatting gemaakt of een aanpassing in de taakstelling te verwachten is.	Ja
Beschikbare locaties voor de realisatie van tijdelijke woonvoorzieningen voor Alphense woningzoekenden zijn schaars en het is lastig om voor een periode van 10 tot 15 jaar een sluitende financiële businesscase te realiseren. Er wordt ingezet op structurele woningbouw; dit blijkt goedkoper en net zo snel te realiseren. Bij de zoektocht naar nieuwe opvanglocaties blijft gekeken worden naar mogelijkheden voor tijdelijke woonvoorzieningen.	Ja

Relevante beleidsnota's

Geen relevante beleidsnota's bij dit onderdeel.

3.4.4 Wat mag het kosten?

Ontwikkelingen baten en lasten

De ontwikkeling van de lasten en baten van programma 4 Samenleving na mutaties in deze Voorjaarsnota 2026 is hieronder weergegeven:

Beleids-/ Programmaverantwoording	Primitieve begroting		Raadsbesluit		VJN Neutraal		VJN Saldo		Begroting 2026	
	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten
4 Samenleving	249.264	58.881	7.268	-376	14.852	11.035	1.743	0	273.127	69.539
Totaal exploitatie	249.264	58.881	7.268	-376	14.852	11.035	1.743	0	273.127	69.539
4 Samenleving	3.870	3.593	796	8.441	71	3.139	0	970	4.737	16.143
Mutaties reserves	3.870	3.593	796	8.441	71	3.139	0	970	4.737	16.143
Totaal programma 4 Samenleving	253.134	62.474	8.065	8.065	14.923	14.174	1.743	970	277.864	85.683

Bedragen x € 1.000. Saldo: + = voordeel; - = nadeel

Door de bijstellingen in deze Voorjaarsnota stijgen de geraamde lasten (exclusief mutaties reserves) van programma 4 met € 16,6 miljoen tot een totaal van € 273 miljoen. De geraamde baten (exclusief mutaties reserves) stijgen met € 11 miljoen tot een totaal van € 69,5 miljoen.

Wijzigingen met effect op het begrotingssaldo

De individuele mutaties in de Voorjaarsnota met effect op het begrotingssaldo worden hieronder weergegeven en toegelicht:

BWN	OMSCHRIJVING_BWN	I/S	LASTEN		BATEN	
			EXP	RES	EXP	RES
250	CDOKE en Participatiewet 2025	S	453			
<i>In deze begrotingswijziging wordt de Septembercirculaire 2025 verwerkt. De voornaamste taakmutaties zijn CDOKE (alleen 2026) en de Participatiewet.</i>						
253	Overboeking restant meerjarig exploitatiebudget uit 2025	I	970			970
<i>Het restant van de kredieten van voorgaand jaar wordt jaarlijks overgeboekt naar het lopend jaar.</i>						
255	Invlechting BVO in CR	S	319			
<i>Op 28 november 2024 is door de Raad van Alphen aan den Rijn ingestemd met de opheffing van de Gemeenschappelijke Regeling BVO Rijn en Braassem per 31 december 2025 en invoering van de centrumregeling (CR) met Kaag en Braassem per 1 januari 2026. Deze begrotingswijziging ziet op de financiële consequenties die voortvloeien uit dit besluit.</i>						
Totaal wijzigingen met effect op het saldo			1.743			970

Bedragen x € 1.000. Saldo: + = voordeel; - = nadeel

Wijzigingen zonder effect op het begrotingssaldo

De individuele mutaties in de Voorjaarsnota zonder effect op het begrotingssaldo (neutrale wijzigingen) worden hieronder weergegeven en toegelicht:

BWN	OMSCHRIJVING_BWN	I/S	LASTEN		BATEN	
			EXP	RES	EXP	RES
110	Eerder vervangen medewerker	S	-5			
<i>In deze begrotingswijziging wordt eenmalig, uit materiële budgetten, dekking geregeld voor het eerder werven van een medewerker voor werkoverdracht van een vertrekkende werknemer.</i>						
116	Actualisatie personeelsbudget Sociaal Beleid	S	735		77	
<i>Als gevolg van de nieuwe organisatiestructuur is het noodzakelijk om de personeelsbudgetten met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2026 toe te wijzen aan de nieuwe sectoren. Voor de 3 sectoren van Sociaal Beleid worden de betreffende mutaties via deze wijziging administratief verwerkt. De verlaging zit verwerkt programma 6 Overhead.</i>						
117	Subsidie Kamers met Aandacht	S	20		20	
<i>In het Actieplan voorkomen dakloosheid hebben de Rijnstreek-gemeenten in 2021 afgesproken om gerichte activiteiten te ondernemen om dak- en thuisloosheid onder jongeren (van 18 tot en met 27 jaar) tegen te gaan. De subsidie aan Kamers met Aandacht is daarvan een onderdeel en wordt daarom gezamenlijk gefinancierd. Voor 2026 is een subsidie verleend van € 60.040, waarvan de gemeenten Kaag en Braassem en Nieuwkoop gezamenlijk een derde deel voor hun rekening nemen. Deze inkomsten zijn nog niet geraamd en worden via een (neutrale) wijziging meerjarig in de begroting 2026 verwerkt.</i>						
118	Reguliere inhuur- DVO inkomsten	S	600		600	
<i>De inzet van het Serviceplein voor uitvoering van o.a. de P- Wet voor de gemeente Nieuwkoop en Kaag en Braassem wordt grotendeels gedaan met behulp van inhuurkrachten. De opbrengsten van deze dienstverlening worden ingezet om de inhuur te dekken. Het bedrag van € 600.000 is gebaseerd op het aantal uitkeringen per eerste van ieder kwartaal en dit bedrag is al jaren min of meer gelijk. Dus uit ervaring kunnen we stellen dat dit een structurele toevoeging van 6 ton is.</i>						
119	Minimabeleid seniorenregeling	S	60		60	
<i>De €60.000 wordt gerealiseerd door hogere inkomsten uit aflossingen op leningen voor inrichtingskosten. Doordat meer statushouders worden gehuisvest, worden meer geldlening voor inrichtingskosten verstrekt. Dit leidt tot hogere aflossingen.</i>						
120	Actualisatie rijksbijdrage GALA	S	123		123	
<i>De specifieke uitkering voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 (SPUK BREED) is voor 2026 bijgesteld om de gestegen loonkosten en prijzen te compenseren. De aanvulling op de uitkering is vastgesteld op een bedrag van € 123.210. De budgetten worden ook met dit aanvullende bedrag verhoogd.</i>						
121	Inhuur personeel van derden J&O 2026	S	-57		50	
<i>De stelpost beleid en backoffice jeugd, vacatureruimte in de vaste formatie en de vergoedingen van het UWV voor zwangerschapsverlof worden via deze wijziging gealloceerd voor de inzet van extra en vervangende personele capaciteit op hoofdzakelijk het taakveld Jeugdhulp.</i>						

BWN	OMSCHRIJVING_BWN	I/S	LASTEN		BATEN	
			EXP	RES	EXP	RES
122	Actualisatie budgetten team Belastingen	S	6			
<i>In deze begrotingswijziging worden de budgetten van team Belastingen geactualiseerd. De baten zijn begroot in programma 6 Algemene dekkingsmiddelen.</i>						
125	Overboeking rest mjr. expl. budget uit 2025	I	3.039			3.039
<i>In deze begrotingswijziging wordt het restant van meerjarige exploitatieprojecten vanuit 2025 opgevoerd in 2026.</i>						
128	Middelen inburgering 2026	S	1.092		1.091	
<i>Op basis van de ontvangen beschikking van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid worden de ontvangen middelen voor de specifieke uitkering Inburgering neutraal in de voorjaarsnota 2026 verwerkt.</i>						
129	Inhuur directeur Theater	S	60		60	
<i>De tijdelijke inhuur van de interim-directeur van theater Castellum vindt plaats via de gemeente.</i>						
130	TSA en aanv. Jongeren norm 2026	S	1.426		1.426	
<i>Vóór 1 januari 2026 werd de Aanvullende Jongeren norm bekostigd vanuit de Algemene Uitkering. Vanaf 1 januari 2026 valt dit onder het BUIG-budget. Voor de uitvoering van de Toeslagenaffaire zijn extra uitgaven nodig voor capaciteit en verstrekkingen. Hier staan rijksmiddelen tegenover.</i>						
131	Project AZC Alphens Soc. Programma	I	180		180	
<i>Op het project Alphens Sociaal Programma wordt de ontvangen bijdrage van het COA en de bijbehorende lasten budgettair neutraal verwerkt ten behoeve van inzet asielzoekers.</i>						
132	Expl. Oekraïne 2026 i.v.m. Normvergoeding	I	6.854		6.854	
<i>Dit betreft de nadere verdeling van de normvergoeding van het Rijk voor de Nieuwkomers/Oekraïners op basis van € 44 per dag per bed.</i>						
133	AMIF-subsidie AZC bewoners naar werk	S	162		162	
<i>Voor de uitvoering van het project "Bewoners AZC Alphen aan den Rijn duurzaam aan het werk" is een subsidie toegekend voor de jaren 2026-2028.</i>						
134	HAP Oekraïne 2026 Samenwerkingsverband	I	150		150	
<i>Dit betreft de begroting van HAP Oekraïne voor de regio waarvan de gemeente per oktober 2025 penvoerder is.</i>						
135	Buurt als ecosysteem	I	80		80	
<i>Gemeenten spelen een cruciale rol bij het versterken van het sociaal domein en het bevorderen van preventie om de stijgende zorgvraag te beperken. De grootste opgaven voor gemeenten hierbij zijn het opzeggen van een stevig geëquipeerd sociaal domein voor passende ondersteuning, het organiseren van basisfunctionaliteiten voor gezondheid, het samenwerken met het medische domein, en het betrekken van inwoners bij de implementatie. Met dit Transformatieplan Buurt als ecosysteem zetten we samen met onze partners binnen sociaal en medisch domein in op deze beweging. Dit project richt zich een deel van Boskoop. De neutrale financiële consequenties van deze Specifieke Uitkering worden in deze Voorjaarsnota 2026 verwerkt.</i>						

BWN	OMSCHRIJVING_BWN	I/S	LASTEN		BATEN	
			EXP	RES	EXP	RES
137	Verlengen Hoorn 198	S	30		30	
<i>In december 2025 is het besluit genomen om de pilot woonvoorziening Hoorn 198 met één jaar te verlengen tot en met 1 april 2027. De lasten en baten die daarmee samenhangen worden neutraal in de begroting 2026 en 2026 verwerkt.</i>						
138	Neutraal OHV opbrengst SmdB	I		71	71	
<i>In 2026 is het oude schoolgebouw van de School met de Bijbel in Benthuizen verkocht. De opbrengst daarvan wordt conform besluitvorming toegevoegd aan de reserve onderwijshuisvesting. De opbrengst wordt deels in 2026 en deels in 2027 ontvangen.</i>						
139	sal. Raadhuisplein 1 BSKP	S	7			
<i>Herverdeling salarisburyoting afkomstig uit programma 6.</i>						
147& 148	Onderhoud Vastgoed en Grondzaken	S	156			
<i>In deze begrotingswijziging worden de contracten en correctie doorgevoerd voor onderhoud vastgoed en grondzaken en overgeboekt naar programma 4 en 6.</i>						
149	hersch. verzekeringen team V&G	S	9			
<i>Herschikken verzekeringen team Vastgoed en Grondzaken</i>						
153	Herverdeling salarisburyoting Leefomgeving	S	25			
<i>Betreft herschikking van de salarisburyoting van team Leefomgeving. Deze stonden na de reorganisatie nog niet helemaal op de juiste plek wat hiermee wordt rechtgezet.</i>						
158	Z3712113 - Motie Budget Erfgoed	I	100			100
<i>Naar aanleiding van de motie Budget Erfgoed (PB M2.2) is op 14 november 2023 door het college van B&W besloten een budget uit de algemene reserve te onttrekken en in de reserve Erfgoed te storten. Om dit het geld aan te wenden dat met dit besluit is toegekend moet het met een mutatie uit het reserve Erfgoed, in het projectbudget Budget Erfgoed bestendiging en onderzoek cultuurhistorische waarden te worden gestort.</i>						
Totaal wijzigingen zonder effect op het saldo			14.852	71	11.035	3.139

Bedragen x € 1.000. Saldo: + = voordeel; - = nadeel

3.5 Programma 5 Economie

Het programma 5 Economie bestaat uit het volgende doel met de thema's:

PGM	DOELEN	THEMA'S
5	Economisch vitale gemeente	Ruimte voor bedrijvigheid (bedrijventerreinen, detailhandel) en arbeidsmarkt
		Buitengebied
		Vrijtijdseconomie
		Ondernemersklimaat, innovatie en regionale economie

Voor het college uitvoeringsprogramma voor programma 5 Economie wordt verwezen naar het [Uitvoeringsprogramma_2022-2026](#) Gemeente Alphen aan den Rijn (Samenbouwen aan een duurzame en vitale gemeente).

3.5.1 Doel: Economisch vitale gemeente

Wat willen we bereiken?

1. Realiseren van een stevig en duidelijk herkenbaar profiel van Alphen aan den Rijn als een gemeente met een duurzame, circulaire en groene economie;
2. Versterken van de innovatiekracht van het bedrijfsleven door het ondersteunen van ondernemers in duurzaam, circulair ondernemen (kennis, netwerken, financiering);
3. Aanjagen van het verhogen van de organisatiegraad op bedrijventerreinen en winkelgebieden;
4. Stimuleren samenwerking tussen (middelbaar en hoger) onderwijs en bedrijfsleven. Onder andere rondom de arbeidsmarktopgaven en ten behoeve van meer (toegepaste) innovaties in het bedrijfsleven rondom maatschappelijke opgaven als de Energietransitie, digitalisering/robotisering/Artificial Intelligence (AI), circulariteit etc.;
5. Werk maken van een toekomstbestendig Waardevol Buitengebied;
6. Alphen aan den Rijn op de kaart zetten als toeristisch-recreatief gebied en groei van de vrije tijdseconomie.

Aanvullende speerpunten

In 2026 werken we aanvullend ook aan de volgende speerpunten:

- Zorgen voor toekomstbestendige, groene bedrijventerreinen en winkelgebieden, met aandacht voor duurzaamheid en gezonde leefomgeving. We bieden voldoende ruimte voor werk en ondernemerschap, versterken de werkgelegenheid en houden zo de woon-werkbalans in Alphen aan den Rijn op peil.
- Uitvoering van de in 2025 toegekende (regionale) samenwerkingsprojecten zoals het STROOM (voorheen Energietransitiehuis), de Regiodeal Sierteeltregio en de RIA-projecten vanuit Holland-Rijnland waar gemeente Alphen aan den Rijn bij betrokken is.
- Programmatische aanpak van de verdere uitwerking van de Ruimtelijk-Economische Koers 2040.

Samenvatting ontwikkelingen

Geef hieronder een recente, korte en bondige ontwikkeling op de in de begroting opgenomen activiteiten.

- Actieve inzet van capaciteit op het vormen van een uniek (economisch) profiel voor de gemeente Alphen aan den Rijn, rekening houdend met diverse ontwikkelingen waaronder het rapport Wennink.
- Een helder profiel zal gebruikt worden bij de uitwerking van de Ruimtelijk-Economische Koers 2040, en basis voor actualisatie Economische Agenda.
- Veel vraag naar ruimte voor bedrijven en bedrijventerreinen. Netcongestie en beschikbare ontwikkelruimte zijn daarbij de beperkende factor. Vaststelling van bestemmingsplan Hoorn-West is medio 2026 gepland, waarna uitgifte van bedrijfskavels kan starten. Ook verdere planontwikkeling van bedrijventerrein Prinsenschouw volgt.
- Landelijke en lokale beperkingen maken dat ondernemers samen met de gemeente actief aan de slag gaan met het verhogen van de organisatiegraad.
- Het bouwen van het 150kV station in relatie tot de toekomst van de Barrepolder vragen dit jaar extra ambtelijke capaciteit vanwege wettelijk vastgestelde termijnen.
- Het project STROOM (voorheen energietransitiehuis) raakt in een stroomversnelling. Diverse projecten helpen ondernemers transities mogelijk te maken. Intern vraagt de nieuwe manier van leren gewenning en inbedding.
- De gebiedsprocessen Hondsdijkse/Lagenwaardse Polders en Sierteeltregio Boskoop uit programma Buitengewoon Waardevol Buitengebied worden in 2026 afgerond.
- Maatregelen uit het vastgestelde deel-Omgevingsprogramma Oude Rijn-N11 zone Oost worden in 2026 verder uitgewerkt.
- Het ter inzage liggende beleid voor Vrijkomende Agrarische Bebouwing wordt in 2026 vastgesteld.
- Er is een start gemaakt met het plan voor biodiversiteitsherstel. Hierin wordt de koppeling gemaakt met o.a. de agenda Groene Leefomgeving.
- Het ABBA-Icoon Bentwoud vraagt in 2026 heldere keuzes over meerjarig ambitieniveau.
- Het ABBA-icoon Boskoop vraagt in 2026 een discussie over de toekomstvisie 2050.
- Het winkeltijdenonderzoek wordt in 2026 afgerond op basis waarvan bestuurlijke keuzes en besluitvorming plaats kan vinden.
- In 2026 wordt een verdere uitwerking verwacht van de motie "vernieuwing dorpscentra".
- Actieve Regionale economische samenwerking, waaronder in de MKB-deals, RIA projecten Holland-Rijnland, vanuit Actieprogramma Groene Hart Circulair, en met de Economic Board Zuid-Holland.
- De visie en actieagenda Recreatie en Toerisme 2035 wordt in 2026 opgesteld en aangeboden voor bestuurlijke besluitvorming.
- Start van het ontwikkelen van een visie op de doorontwikkeling van Park Zegersloot.
- De Regio Deal Sierteeltregio is 1 januari 2026 gestart.

Stand van zaken wat we daarvoor willen doen in 2026

Hieronder zijn de afwijkingen in de uitvoering voor het thema ruimte voor bedrijvigheid en arbeidsmarkt toegelicht:

Inspanningen thema ruimte voor bedrijvigheid en arbeidsmarkt	Stand
Uitvoering geven aan de detailhandels- & horecavisie. Extra aandacht voor het verhogen van de organisatiegraad in winkelgebieden, samenwerking met de vastgoedpartijen, inrichting van de openbare ruimte in de winkelgebieden in de wijken en dorpen etc.	😊
Toekomstvisie Centrum Boskoop, uitvoeringsplan opstellen en uitvoeren. In 2025 is gestart met de eerste onderdelen van het verfraaien en vergroenen van het centrum van Boskoop. In 2026 zal het Gouweplein volgen. Om de overige ambities te realiseren zoeken we naar alternatieve financieringsmogelijkheden (privaat/bundeling van middelen).	😊
Uitvoering geven aan het programma Gezond Stadshart i.s.m. de partners. Concretisering projecten deelgebied kernwinkelgebied en aanloopstraten (in gezamenlijk opdrachtgeverschap met de vastgoedeigenaren en winkeliers). Onder andere reconstructie van Boetzelaerstraat (inclusief werkateliers) en vergroening, starten van een loyalty programma op het gebied van groen voor inwoners/consumenten. Starten uitvoering deelgebied 'groene verbinding' (station-stadshart): voorbereiden Reconstructie Paradijslaan, tijdelijke groenmaatregelen, planvorming/Gebiedsontwikkeling de Jozef en omgeving, start proces deelgebied groen-blauwe verbinding stadshart-Zegerplas, Romeins weekend verder uitbouwen etc.	😊
Proces starten om de BIZ-en in centrum Alphen aan den Rijn en Boskoop te verlengen (voor weer 5 jaar), voor de periode 2027-2031.	😊
Intensiveren van de contacten/samenwerking met de horeca. Onder andere door het structurele multidisciplinair overleg met alle betrokken gemeentelijke teams en Koninklijke horeca Nederland (lokaal en regionaal) (2-jaarlijks), en organiseren van jaarlijks horecacafé voor horecaondernemers rondom een actueel onderwerp.	😊
Versterken van de samenwerking en contacten met de horeca en detailhandel ondernemers. O.a. door het begeleiden van nieuwe initiatieven van detailhandel- en horecaondernemers via de accountmanager detail handel- en horeca. Inzet accountmanager op basis van signalen van ondernemers en inwoners m.b.t. kwesties rondom o.a. afval, veiligheid, groen, overlast etc.)	😊
Oplevering onderzoek verruiming winkeltijdenverordening, waarin meerdere varianten worden onderzocht op voor- en nadelen. Op basis van de uitkomsten wordt besluitvorming voorbereid om de winkeltijdenverordening al dan niet aan te passen in 2026.	😊
Verduurzamingsaanpak bedrijven en bedrijventerreinen (energie, vergroening, circulair) met specifieke aandacht voor kennisdeling en koplopers faciliteren, onderzoeks- en ontwikkeltrajecten. Ook in 2026 richten we ons op energietransitie, oplossingen netcongestie en aanjagen e-logistiek (laadpleinen/laadstations etc.)	😊
In samenwerking met de partners binnen Holland-Rijnland werken we aan het RIA-project (regionale investeringsagenda) 'circulaire bouwhubs', waarin we de behoefte vanuit de markt naar een (regionale) bouwhub verder verkennen. Ook worden de locatiewensen in kaart gebracht	😊

Inspanningen thema ruimte voor bedrijvigheid en arbeidsmarkt	Stand
Stimuleren en aanjagen van het verhogen van de organisatiegraad op bedrijventerreinen i.s.m. VOA, EDBA en OMDH. Dit is in 2025 gestart en continueren we in 2026 op o.a. de bedrijventerreinen Molenwetering, Heimanswetering en Verbreepark (Benthuizen).	
Uitvoering geven aan lokaal en regionaal bedrijventerreinenbeleid. In 2026 start de uitgifte/selectie van bedrijven voor het nieuwe bedrijventerrein Hoorn-West aan de hand van een uitgifteprotocol. We continueren de inzet rondom de ruimtelijke procedures voor de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen, zoals de Prinsenschouw. We verkennen de kansen voor verduurzaming en het optimaliseren van het ruimtegebruik van bedrijfslocaties/vastgoed op bestaande bedrijventerreinen en faciliteren initiatieven op dit gebied.	
Vergroening bedrijventerreinen: Het ITC-PCT terrein is aangewezen als 'ambassadeursterrein' binnen het nationale programma 'Werklandschappen voor de toekomst'. In 2026 wordt daarvoor het Masterplan ingediend bij Werklandschappen van de toekomst. Dit is de basis voor de subsidie voor de komende 3 jaar. Na goed keuring kan de uitvoering starten. Ook wordt verkend of we op andere bedrijventerreinen kunnen starten met een plan van aanpak voor vergroening in samenwerking met ondernemers. Op bedrijventerrein Rijnhaven is hiervoor interesse vanuit ondernemers. Uitvoering is afhankelijk van (gemeentelijk)budget.	
Afronding project 'Samenwerking Veilig Ondernemen (SVO) in samenwerking met RIEC op het ITC-terrein en aanliggende wegen. Met dit project worden onveilige situaties in kaart gebracht inclusief oplossingsrichtingen. Doel is dat ondernemers ook na afloop van dit project waakzaam blijven op onveilige situaties in hun omgeving en daar gezamenlijk iets mee doen.	
Het scheppen van een aantrekkelijk ondernemers- en innovatieklimaat om bedrijven en startups aan te trekken en te behouden die het economische en duurzaamheidsprofiel van Alphen aan den Rijn versterken. Dit doen we bijvoorbeeld via de inzet van onze accountmanagers bedrijven, via MKB-deals (o.a. MKB-deal circulaire maakindustrie metaal) en verkenning nieuwe MKB-deals met de provincie Zuid-Holland. Ook organiseren we onder andere de 'Dag van de Ondernemer' en de uitreiking van de 'Groene Pluim' aan duurzame ondernemers, om onze ondernemers te waarderen en een podium te bieden.	
We leveren een bijdrage aan nieuwe gebiedsontwikkelingen, door het economisch perspectief hier goed in te verankeren (onder andere Gnephoeck, Rijnhaven-Oost en Euromarkt).	
In 2025 is de pilot circulaire ondernemers- en kennisloket 'Blik vooruit', in samenwerking met ondernemers en onderwijs in onze regio succesvol afgerond. In 2025 is de verkenning naar regionale opschaling binnen Platform Groene hart Circulair gestart. De intentie is om dit in 2026 in te voeren.	
We dragen vanuit de gemeente bij aan de doorontwikkeling van samenwerkingsverbanden tussen onderwijs arbeidsmarkt gericht op maakindustrie, bouw, Greenport/groen, logistiek en zorg. De focus ligt op de impact van transitieopgaven als digitalisering, energietransitie, en circulaire economie op de benodigde kennis en vaardigheden van personeel. We benutten	

Inspanningen thema ruimte voor bedrijvigheid en arbeidsmarkt	Stand
lokale en regionale overlegstructuren om deze doelen te verwezen lijken (o.a. VOA-arbeidsmarktcommissie, het regionaal transportoverleg, Holland Rijnland en de EBZ) en zorgen dat het thema Human Capital verankerd is in initiatieven als de Human Capital Agenda Greenport Boskoop en de Regiodeal Sierteeltregio.	
Het netwerk van betrokken partijen binnen STROOM (voormalige Energietransitiehuis) groeit nog steeds en is vol ambitie. In 2026 ligt de focus op de uitvoering van de diverse deelprojecten gericht op het versnellen van de energietransitie: om- en bijscholing van vakmensen, innovatieprojecten met het bedrijfsleven en initiatieven met inwoners. De uitkomsten geven input op de randvoorwaarden voor een mogelijk fysieke locatie voor deze activiteiten. Dit werken we in 2026 verder uit.	😊
Tweemaal per jaar mede organiseren van de Week van het Werk (voorjaars- en najaarseditie) in samenwerking met VOA, Rijnvicus, MBO-Rijnland en UWV.	😊
In samenwerking met CIV Zorg en Welzijn van MBO-Rijnland verkennen van het ontwikkelen van een lerend ecosysteem met onderwijs en welzijnsorganisaties rondom de maatschappelijke opgaven van 'positieve gezondheid'.	😊
Versterken van de samenwerking met Hbo-instellingen. Zo start in 2026 in Alphen aan den Rijn i.s.m. Hogeschool Utrecht, stichting Alphen Digitaal en EDBA de opleiding 'toegepaste AI'. Deze opleiding is gericht op werkenden uit het Alphense bedrijfsleven en omstreken. Daarnaast zijn er verbindingen gelegd met Hogeschool Leiden, de Haagse hogeschool en InHolland Delft, wat leidt tot (onderzoeks-)projecten, stages en wellicht toekomstige medewerkers etc.	😊

Inspanningen thema buitengebied	Stand
Verder gaan met de uitvoering van de integrale gebiedsprocessen GOVI-gebieden, na Oude Rijn-N11 zone Oost zijn deelgebieden Boom- en Sierteeltgebied en Hondsdijkse en Lagewaardse polders in 2026 afgerond. Deelgebied de Noordplas is opgestart.	😊
Aanpak nieuwe functies voor agrarische bebouwing, opstellen beleid gestart in 2024, vaststelling in 2026.	😊
Verder gaan met ondersteunen van agrariërs bij verduurzamingsopgaven en innovaties door de accounthouder agrarische bedrijven en buitengebied.	😊
Ruimte bieden aan experimenten en nieuwe verdienmodellen in het buitengebied, waarmee ook een impuls wordt gegeven aan recreatie en biodiversiteit. Dit wordt opgepakt in huidige en toekomstige projecten en processen.	😊
Continuering ontwikkeling visie biodiversiteitsherstel, in samenspraak met het Groenbeleidsplan en de beheervisie.	😊
Uitvoering Zuid-Holland Programma Landelijk Gebied (ZHPLG) – proces en ondersteuning van lokale initiatieven die bijdragen aan de ZHPLG-doelen.	😐
Toelichting op de afwijkingen geel: <i>Inconsistent of niet aanwezig Rijksbeleid en gebrek aan financiering en governance maakt dat lokaal niet alle beschikbare maatregelen volledig ingericht kunnen worden.</i>	

Inspanningen thema buitengebied	Stand
Risico's beleidsvoorbereiding en/of – uitvoering en partnerorganisaties: <i>Gevolg hiervan is dat er niet voldoende aan de opgaven gewerkt kan worden.</i>	
Beheersmaatregel: <i>Gemeente Alphen aan den Rijn blijft inwoners, ondernemers en grondeigenaren ondersteunen die maatregelen willen inrichten en blijft actief betrokken bij de overlegstructuren met sector, overheden en andere stakeholders.</i>	
Faciliteren van projecten ter vervanging van veen en kunstmest in potgrond door duurzame vezels en organische mest.	
Vertegenwoordiging van lokale belangen in diverse regionale samenwerkingsverbanden, zoals in de RIA projecten van Holland-Rijnland en binnen het Groene Hart.	

Inspanningen thema vrijetijdseconomie	Stand
Voortzetten van de ondersteuning van de doorontwikkeling van de vier iconen Archeon, Boskoop, Bentwoud en Avifauna (ABBA). Denk hierbij aan de ontwikkeling van meerdaagse arrangementen en de activiteiten voor de realisatie van het open depot/scheepswerf met de Zwammerdamschepencollectie (Nationaal Romeins Scheepsvaart Museum).	
Uitvoering meerjarenafspraken met Stichting Landschapsfonds Alphen aan den Rijn voor het beheren en ontwikkelen van landschapselementen en kleine natuurgebieden, de vergoeding en contractmanagement van bestaande en nieuwe boerenlandwandelpaden, hoogstamfruit boomgaardherstel, en het houtwallenbeheer en onderhoud in Greenport Boskoop.	
De toerismesector stimuleren om meer overnachtingsmogelijkheden te ontwikkelen omdat Alphen aan den Rijn nog marktruimte heeft. Daarbij ondersteunt de gemeente initiatieven om agrotourisme mogelijk te maken, door kamperen en camperplekken bij de boer.	
Cultuurhistorisch erfgoed en versterken verbinding met uitvoeringsagenda kunst en cultuur voor promotie en behoud. Ondersteunen en maatwerk bieden bij bedrijfsmatige ontwikkelingen van monumentaal erfgoed. Erf goedbeleid recreatief en toeristisch benutten (Limes/Romeinen, Molens, Ambachten, Verhaallijnen Landschapsbiografie en Canon) door route- en meerdaagse arrangementontwikkeling voor wandelen, fietsen. Uitvoeren Programma "Wereldstad aan de Limes" over het Romeins verleden in Alphen aan den Rijn.	
Inzet op het wandel-, fiets- en vaar netwerk in de groen-blauwe dooradering van het landschap. Een unieke manier om te bewegen in het groen voor ontspanning, plezier en waardering voor het landschap dat altijd dichtbij is.	
Afronden en voorbereiding besluitvorming nieuw evenementenbeleid en aanpassing evenementensubsidie regeling.	
Inzet op de promotie, naamsbekendheid en merkidentiteit samen met PR&T en Alphen Marketing. Het multimediatplatform HierisAlphen.nl wordt benut om activiteiten en campagnes van nieuwe belevenissen te promo ten richting inwoners en bezoekers en daarmee Alphen aan den Rijn als bestemming op de kaart te zetten. Voorbeelden zijn Smakelijk Fietsen, Smakelijk Varen, promotiefilm, jubilea van de iconen en de activiteiten kalender.	

Inspanningen thema vrijetijdseconomie	Stand
Uitvoeringsprogramma Visie op Water 2026–2028. Inspanningen o.a. vaarverbinding voor sloepen, kano's en suppen door onderzoek naar het verhogen van bruggen/duikers zodat de Kromme Aar– Centrum verbonden wordt met de Zegerplas en door vaarverbinding Oostvaart–Oostwegwetering te realiseren. Kanoroute–ontwikkeling met de kanovereniging, Schouwenwerf ontwikkelen, zwemwaterverbeteringen Zegerplas, rondvaarten en aanlegmogelijkheden realiseren, TOP– Boskoop met aanlegsteiger bij Tuinen van Boskoop en bij het Natuurgebied De Lansing aanleggen, Limessteiger in Hazerswoude–Dorp bij Museum en hellingbaan ontwikkelen voor het te water laten van boten.	😊
Ontwikkeling toekomstvisie Recreatie & Toerisme in afstemming met het Platform Recreatie & Toerisme (PReT) o.a. op basis van het PReT pact 2024–2027.	😊

Inspanningen thema ondernemersklimaat, innovatie en regionale economie	Stand
Uitvoering Regiodeal Sierteeltregio (Greenports) met betrekking tot brede welvaart en toekomstbestendigheid sierteeltregio (samenwerking Boskoop, Aalsmeer, Duin– en Bollenstreek). Onze gemeente fungeert daarbij als Regiokassier. Uitvoering van de Regio Deal loopt t/m eind 2029.	😊
Verhogen innovatiekracht bedrijfsleven Alphen aan den Rijn en Groene Hart. In samenwerking met de EDDBA en partners onderzoeken we in 2026 de kansen voor (meer) toegepaste innovatie in de speerpuntsectoren maakindustrie, bouw en de Greenport Boskoop.	😊
Verder uitvoering geven aan MKB–deal met provincie Zuid–Holland rondom stimuleren circulariteit in de maak industrie (metaal), in samenwerking met de partner gemeenten Nieuwkoop, Waddinxveen, Koninklijke Metaal unie, EDDBA en met financiële ondersteuning vanuit provincie Zuid–Holland.	😊
Programma Public Affairs uitvoeren en verdere communicatie–uitvoering geven aan de gemeentelijke corporate story (zie programma 1).	😊
Uitvoering geven aan het actieplan 'Groene Hart circulair', met name op gebied van kennisdeling richting ondernemers, reststromen metaal, hout en W+E.	😊
Stimuleren van een duurzame economische ontwikkeling en aanjagen initiatieven en innovatie, d.m.v. onder steunen stichting EDDBA (subsidie).	😊
Opstellen van een nieuwe Economische Agenda 2026 en verder inclusief bijbehorend uitvoeringsprogramma.	😊

Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties

Risico's	Actueel
Door de bezuiniging op het jaarlijkse budget van de stichting citymarketing bestaat het risico dat de stichting Alphen Marketing onvoldoende middelen heeft om de citymarketingdoelstellingen voor zowel inwoners, bezoekers als bedrijven effectief te realiseren, waardoor de impact en zichtbaarheid voor de gemeente afneemt. Dit vraagt om prioritering in activiteiten en doelgroepen.	Ja

Risico's	Actueel
Programma Buitengewoon Waardevol Buitengebied: risico van vertraging of stoppen van innovaties en transitie als gevolg van onduidelijke en/of volatiele landelijke en provinciale besluitvorming.	Ja
Programma Economische Agenda: risico van minder snel bereiken of niet bereiken van het doelstellingen met betrekking tot economische vitale gemeente als gevolg van de ruimte scheppende maatregelen en politieke keuzes.	Ja
Het advies is om de toeristenbelasting in 2026 en 2027 op hetzelfde niveau te houden als 2025. De sector heeft aangegeven dat met de verhoging van de BTW het de vraag is of dit een dempende werking heeft op het aantal overnachtingen en bezoekers en hun bestedingspatroon (zie ook hoofdstuk Belastingen)	Ja
Netcongestie en tekort aan (nieuwe) bedrijventerreinen helpen de doelen niet die moeten bijdragen aan de brede welvaart.	Ja

Relevante beleidsnota's

Geen relevante beleidsnota's bij dit onderdeel.

3.5.2 Wat mag het kosten?

Ontwikkelingen baten en lasten

De ontwikkeling van de lasten en baten van programma 5 Economie na mutaties in deze Voorjaarsnota 2026 is hieronder weergegeven:

	Primitieve begroting		Raadsbesluit		VJN Neutraal		VJN Saldo		Begroting 2026	
Beleids-/ Programmaverantwoording	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten
5 Economie	8.628	6.489	125	0	13.141	11.469	0	0	21.894	17.958
Totaal exploitatie	8.628	6.489	125	0	13.141	11.469	0	0	21.894	17.958
5 Economie	2.247	550	0	125	0	1.494	0	0	2.247	2.169
Mutaties reserves	2.247	550	0	125	0	1.494	0	0	2.247	2.169
Totaal programma 5 Economie	10.875	7.039	125	125	13.141	12.963	0	0	24.141	20.127

Bedragen x € 1.000. Saldo: + = voordeel; - = nadeel

Door de bijstellingen in deze Voorjaarsnota stijgen de geraamde lasten (exclusief mutaties reserves) van programma 5 met € 13,1 miljoen tot een totaal van € 21,9 miljoen. De geraamde baten (exclusief mutaties reserves) stijgen € 11,5 miljoen tot een totaal van €18 miljoen.

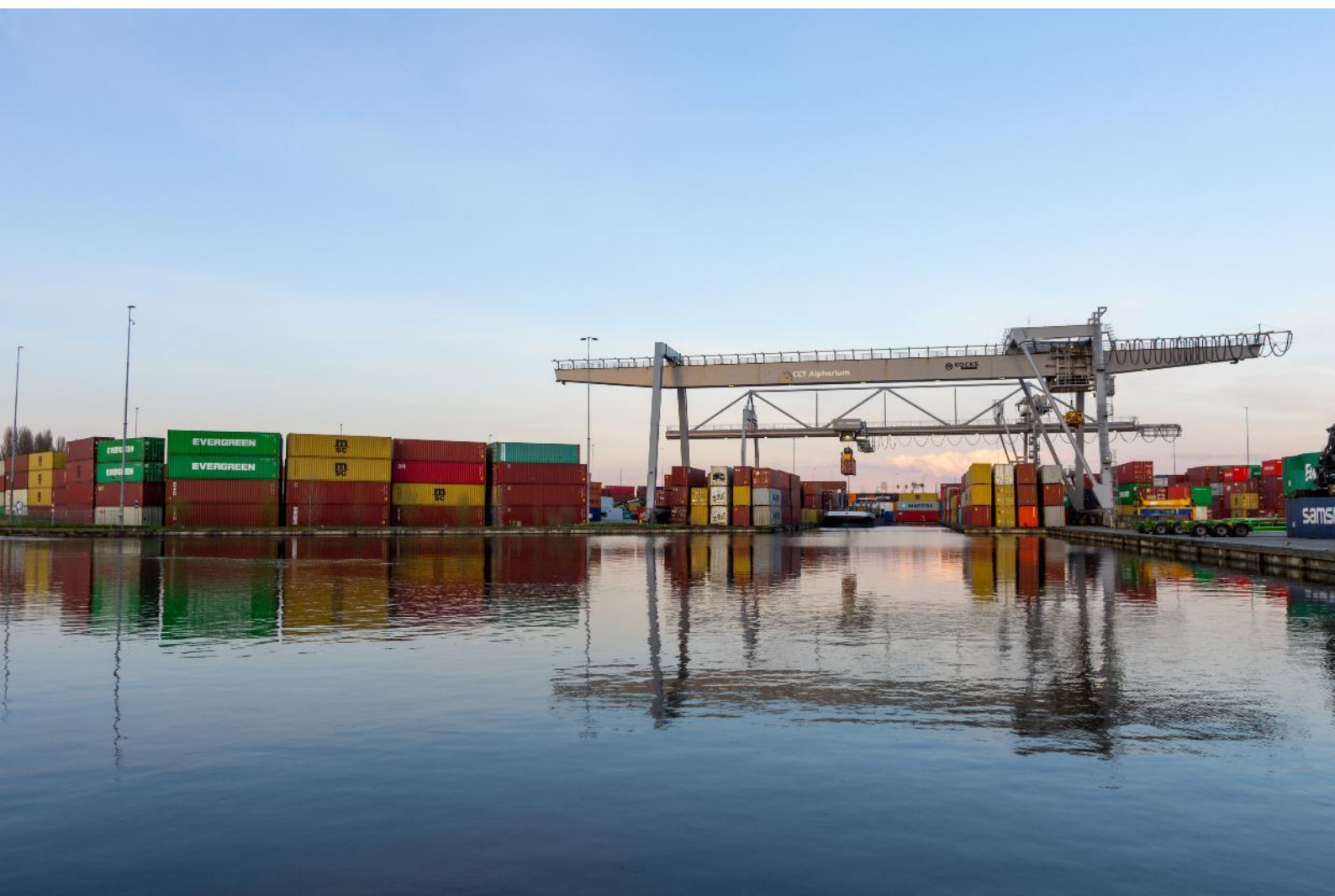
Wijzigingen zonder effect op het begrotingssaldo

De individuele mutaties in de Voorjaarsnota zonder effect op het begrotingssaldo (neutrale wijzigingen) worden hieronder weergegeven en toegelicht:

BWN	OMSCHRIJVING_BWN	I/S	LASTEN		BATEN	
			EXP	RES	EXP	RES
104&111& 112&142& 150&153	Actualisatie salarissen en inhuur team T&H	S	178			
<i>In deze begrotingswijziging worden de salarislaster van diverse team geactualiseerd.</i>						

BWN	OMSCHRIJVING_BWN	I/S	LASTEN		BATEN	
			EXP	RES	EXP	RES
125	Overboeking rest mjr. expl. budget uit 2025	I	3.015		1.521	1.494
<i>In deze begrotingswijziging wordt het restant van meerjarige exploitatieprojecten vanuit 2025 opgevoerd in 2026.</i>						
159	Z3746866 – Subsidieregeling Regiodeal Sierteeltregio	I	9.948		9.948	
<i>De Regio Deal Sierteeltregio levert een Rijksbijdrage van 10 miljoen euro (inclusief btw) op voor de gehele sierteeltregio. Hiervan is 3% beschikbaar voor VAT-kosten. De Rijksbijdrage wordt toegekend via de subsidieregeling Regio Deal Sierteeltregio, vast te stellen door het college. Alphen aan den Rijn treedt op als regiokassier namens de deelnemende partijen: twee provincies, veertien gemeenten, het Hoogheemraadschap van Rijnland, drie Greenports, twee Economic Boards en diverse onderwijsinstellingen. De kosten voor de kassiersrol bedragen 300.000 euro inclusief btw en worden gedekt uit de beschikbare 3% VAT-kosten van de Rijksbijdrage.</i>						
Totaal wijzigingen zonder effect op het saldo			13.141	0	11.469	1.494

Bedragen x € 1.000. Saldo: + = voordeel; – = nadeel

3.6 Programma 6 Betaalbaarheid

Het programma 6 Betaalbaarheid bestaat uit het volgende doel met de thema's:

PGM	DOELN	THEMA'S
6	Betaalbaarheid	Financiën
		Informatisering en digitalisering
		Inkopen en aanbesteding
		Lokale lastendruk

Voor het college uitvoeringsprogramma voor programma 6 Betaalbaarheid wordt verwezen naar het [Uitvoeringsprogramma_2022-2026](#) Gemeente Alphen aan den Rijn (Samen bouwen aan een duurzame en vitale gemeente).

3.6.1 Doel: Betaalbaarheid

Thema: Financiën

Wat willen we bereiken?

We willen dat de gemeentelijke financiële positie solide en voldoende wendbaar blijft om onverwachte kosten te kunnen dekken. We zorgen ervoor dat:

1. De gemeente haar stevige financiële positie behoudt;
2. De (meerjaren)begroting structureel sluitend blijft;
3. Het weerstandsvermogen (ten minste) voldoende is;
4. De schuldenpositie zich beheerst ontwikkelt;
5. We gemeentelijke lasten alleen verhogen wanneer onvoorziene ontwikkelingen dit noodzakelijk maken;
6. Rijksbudgetten kaderstellend zijn;
7. Incidenteel en structureel gescheiden blijven;
8. Nieuwe uitgaven aan het 3xO-criterium voldoen (onvermijdelijk, onvoorzien en onuitstaanbaar);
9. In het voor- en najaar over de afwijkingen wordt gerapporteerd.

Samenvatting ontwikkelingen

Geen bijzonderheden te melden.

Stand van zaken wat we daarvoor willen doen in 2026

Hieronder zijn de afwijkingen in de uitvoering voor het thema stevige financiële positie toelicht:

Inspanningen thema stevige financiële positie	Stand
Structurele lasten, die naar hun aard incidenteel zijn, worden voor de toekomst ook aangemerkt als incidenteel.	😊
Voor de versterking van het weerstandsvermogen wordt een deel van de reserve dekking afschrijvingslasten overgeheveld naar de algemene reserve.	😊
Op 14 juli is de optie met de raad besproken van een extra verhoging van 20% van de OZB, bestaande uit 4,4% om de OZB in overeenstemming te brengen met het	😊

Inspanningen thema stevige financiële positie	Stand
normniveau Gemeentefonds 2025 én een verhoging van 15,6% daar bovenop. Het college stelt een verdere verhoging van de OZB voor met 10 procentpunten.	

Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties

Geen relevante beleidsnota's bij dit onderdeel

Relevante beleidsnota's

Geen relevante beleidsnota's bij dit onderdeel.

Thema: Informatisering en digitalisering

Wat willen we bereiken?

Alle beschikbare informatie binnen Gemeente Alphen aan den Rijn gebruiken om weloverwogen keuzes te maken die de omgeving en het leven van inwoners, burgers en ondernemers van de gemeente Alphen aan den Rijn duurzaam verbeteren door alle informatie van Gemeente Alphen aan den Rijn te organiseren, beschermen, toegankelijk en bruikbaar maken. We zorgen ervoor dat:

1. De informatievoorziening blijft functioneren ondanks verstoringen;
2. Onwettige of onrechtmatige handelingen lastig of onmogelijk zijn door het ontwerp van een bedrijfsproces en de onderliggende informatiesystemen;
3. De behoefte en context van de gebruiker (burger, bedrijf, inwoner) bij het ontwerp van de informatievoorziening centraal staan;
4. De informatievoorziening ontworpen en gebruikt wordt op een wijze die voldoet aan menselijke, ethische waarden en normen;
5. Ondersteuning van domeinen bij informatie gestuurd werken en het borgen van de continuïteit, kwaliteit en hergebruik van de data;
6. De informatievoorziening toekomst vast is vormgegeven en door haar modulaire opzet kan omgaan met veranderingen;
7. Een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens wordt afgedwongen;
8. De informatievoorziening adequaat beveiligd is;
9. Door standaardinstellingen maximale privacy wordt betracht;
10. Er één gemeenschappelijk begrippenkader is;
11. Informatie tijd- en plaats-onafhankelijk toegankelijk is.

Samenvatting ontwikkelingen

In het afgelopen jaar hebben we de I-visie verder geconcretiseerd door deze te vertalen naar een digitaliseringsstrategie met een bijbehorende roadmap. Daarbij zijn de pijlers van de I-visie als uitgangspunt genomen. We werken hierbij aan vier belangrijke thema's:

- Het versterken van het fundament van onze informatievoorziening;
- Het ontwikkelen van data-gedreven werken en inzet van slimme technologie;
- Het versterken van de gemeentelijke dienstverlening;
- Het professionaliseren van onze medewerkers.

De stand van zaken en de acties die we voor 2026 willen ondernemen zijn op deze vier thema's gebaseerd en richten zich in 2026 vooral op het verstevigen van het fundament van onze informatievoorziening.

Stand van zaken wat we daarvoor willen doen in 2026

Hieronder zijn de afwijkingen in de uitvoering voor het thema informatisering en digitalisering toegelicht:

Inspanningen thema Informatisering en digitalisering	Stand
Informatisering en digitalisering op orde brengen en houden (capaciteit, faciliteiten, doelmatigheid, veiligheid, datakwaliteit, hergebruik informatie, hybride werken).	

Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties

Geen relevante risico's bij dit onderdeel.

Relevante beleidsnota's

Geen relevante beleidsnota's bij dit onderdeel.

Thema: Inkopen en aanbesteden

Samenvatting ontwikkelingen

In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt gerapporteerd over de voortgang op het thema Inkopen en aanbesteden. Zo is in 2025 het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid vastgesteld. Om duidelijkheid te bevorderen, vervalt de rapportage op dit thema voortaan onder P6.

Thema: Lokale lastendruk

Wat willen we bereiken?

De lasten voor inwoners en bedrijven worden niet verhoogd, tenzij onvoorziene ontwikkelingen dit noodzakelijk maken. Daarbij wordt wel een inflatiecorrectie toegepast. Er hebben zich onvoorziene omstandigheden voorgedaan, die een verhoging van de OZB noodzakelijk maken. Hierbij kan gedacht worden aan de andere berekeningswijze voor de omvang van de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds. Sinds 1995 werd de ontwikkeling van de omvang van de Algemene Uitkering bepaald op basis van een koppeling aan de rijksuitgaven. Deze systematiek stond bekend als "trap op, trap af". Met ingang van 2026 wordt door de rijksoverheid een andere systematiek gehanteerd, waarbij de koppeling aan de rijksuitgaven wordt losgelaten en overgestapt wordt naar een indexering op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. Deze nieuwe systematiek zal met ingang van het jaar 2026 leiden tot een andere ontwikkeling van de omvang van de Algemene Uitkering in het gemeentefonds, dan voorzien was. Daarom staat het jaar 2026 ook wel bekend als het ravijnjaar en moet ook Gemeente Alphen aan den Rijn uitgaan van een lagere Algemene Uitkering. Dit werkt ook door in latere jaren. Deze onvoorziene lagere Algemene Uitkering leidt zonder maatregelen tot een financiële positie, die voor Gemeente Alphen aan den Rijn als onvoldoende solide kan worden gekwalificeerd.

Samenvatting ontwikkelingen

Door het vaststellen van de belastingverordeningen 2026 en de bijbehorende tarieven in de raadsvergadering van december 2025 wordt uitvoering gegeven aan het behoud van een solide financiële positie van de gemeente.

Stand van zaken wat we daarvoor willen doen in 2026

Er zijn in dit hoofdstuk een drietal maatregelen genoemd, die in de periode 2026–2029 zorg moeten dragen voor een financiële positie, die een goede uitgangspositie biedt voor een volgende collegeperiode. Dit betekent dat ook in een volgende collegeperiode er naar verwachting nadere inhoudelijke beleidskeuzes gemaakt zullen moeten worden, voor de borging van een duurzame en robuuste financiële positie.

Hieronder zijn de afwijkingen in de uitvoering voor het thema informatisering en digitalisering toegelicht:

Inspanningen thema stevige financiële positie	Stand
Het in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording niet langer labelen van sommige lasten van structureel, maar als incidenteel.	😊
Een deel van de reserve dekking afschrijvingslasten toevoegen aan de algemene reserve.	😊
Het verhogen van de OZB.	😊

Risico's beleidsvoorbereiding en/of –uitvoering en partnerorganisaties

Geen relevante risico's bij dit onderdeel.

Relevante beleidsnota's

- Financiële verordening 2024 (zaaknummer 3441394) en onderliggende financiële nota's;
- Overdrachtsdossier 2022–2026 (inclusief Financieel perspectief) (zaaknummer 2858153);
- Coalitieakkoord 2022–2026 Zichtbaar en dichtbij (zaaknummer 2910932);
- Raadsbesluit Aanpak Uitvoeringsprogramma Coalitieakkoord Zichtbaar en dichtbij (zaaknummer 2929350).

3.6.2 Wat mag het kosten?

Ontwikkelingen baten en lasten

De ontwikkeling van de lasten en baten van programma 6 Betaalbaarheid na mutaties in deze Voorjaarsnota 2026 is hieronder weergegeven:

	Primitieve begroting		Raadsbesluit		VJN Neutraal		VJN Saldo		Begroting 2025	
Beleids-/ Programmaverantwoording	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Lasten	2026 Baten
6 Betaalbaarheid	65.889	316.551	2.651	0	-1.955	182	-4.586	2.463	61.999	319.196
Totaal exploitatie	65.889	316.551	2.651	0	-1.955	182	-4.586	2.463	61.999	319.196
6 Betaalbaarheid	50.361	50.569	0	1.593	0	126	438	0	50.800	52.288
Mutaties reserves	50.361	50.569	0	1.593	0	126	438	0	50.800	52.288
Totaal programma 6 Betaalbaarheid	116.250	367.120	2.651	1.593	-1.955	308	-4.147	2.463	112.798	371.484

Bedragen x € 1.000. Saldo: + = voordeel; – = nadeel

Door de bijstellingen in deze Voorjaarsnota dalen de geraamde lasten (exclusief mutaties reserves) van programma 6 met € 6,5 miljoen tot een totaal van € 62,0 miljoen. De geraamde baten (exclusief mutaties reserves) stijgen met € 2,6 miljoen tot een totaal van € 319,2 miljoen.

Wijzigingen met effect op het begrotingssaldo

De individuele mutaties in de Voorjaarsnota met effect op het begrotingssaldo worden hieronder weergegeven en toegelicht:

BWN	OMSCHRIJVING_BWN	I/S	LASTEN		BATEN	
			EXP	RES	EXP	RES
250	Septembecirculaire 2025	S			4.123	
<i>In deze begrotingswijziging wordt de Septembecirculaire 2025 (zie zaaknummer 2025/3700530) verwerkt. De voornaamste taakmutaties zijn CDOKE (alleen 2026) en de Participatiewet.</i>						
251	Vrijval stelpost CAO	S	-2.430			
<i>Bij het opstellen van de primitieve begroting 2026 is rekening gehouden met de loonstijging op basis van de CAO 2025-2027. Deze stijging is verwerkt in de betreffende begrotingsposten. Het restant op de stelpost CAO-ontwikkelingen had bij het opstellen van de primitieve begroting kunnen vrijvallen in het begrotingssaldo. Dat is per abuis vergeten. Omdat de loonstijging op basis van de CAO 2025-2027 al is opgenomen in de begroting, valt het bedrag op de stelpost CAO-ontwikkeling voor jaarschijf 2026 vrij ten gunste van het begrotingssaldo.</i>						
254	Dividend Alliander en BNG			438	354	
BNG: De nettowinst van BNG kwam over 2025 uit op € 172 miljoen. Dat is € 122 miljoen lager dan over 2024. De daling is het gevolg van lastige marktomstandigheden, korting op impact-leningen, hogere financieringskosten en investeringen in de organisatie. De dividenduitkering voor Alphen aan den Rijn bedraagt € 362.164 over 2025, dat is € 84.010 minder dan geraamd (€ 1,41 per aandeel tegenover € 2,51 in 2024). Het dividend wordt in 2026 uitgekeerd.						
Alliander: De winst van Alliander over 2025 bedraagt € 287 miljoen. Ter vergelijking in 2024 was de winst eenmalig hoger door een boekwinst van € 757 miljoen op de verkoop van Kenter. Exclusief die boekwinst ligt de winst over 2025 € 68 miljoen hoger dan in 2024. De dividenduitkering voor Alphen aan den Rijn bedraagt € 1.972.301, dat is € 438.301 meer dan geraamd (€ 1.534.000). Conform het besluit uit 2021 wordt de opbrengst boven de geraamde structurele raming gereserveerd voor toekomstige aflossing van de lening die voor Alliander is aangetrokken. Alliander doet geen uitspraken over de winstverwachting voor de komende jaren.						
255	Invlechting BVO in CR	S	-2.156		-2.014	
<i>Op 28 november 2024 is door de Raad van Alphen aan den Rijn ingestemd met de opheffing van de Gemeenschappelijke Regeling BVO Rijn en Braassem per 31 december 2025 en invoering van de centrumregeling (CR) met Kaag en Braassem per 1 januari 2026. Deze begrotingswijziging ziet op de financiële consequenties die voortvloeien uit dit besluit.</i>						
Totaal wijzigingen met effect op het saldo			-4.585	438	2.463	

Bedragen x € 1.000. Saldo: + = voordeel; - = nadeel

Wijzigingen zonder effect op het begrotingssaldo

De individuele mutaties in de Voorjaarsnota zonder effect op het begrotingssaldo (neutrale wijzigingen) worden hieronder weergegeven en toegelicht:

BWN	OMSCHRIJVING_BWN	I/S	LASTEN		BATEN	
			EXP	RES	EXP	RES
100	Actualisatie salarissen	S	-17			
<i>Actualisatie salarissen (overheveling naar PI)</i>						
101	Wijziging inkomsten WAZO gelden	S	-134		-134	
<i>De inkomsten WAZO gelden die worden ontvangen zijn in 2025 geboekt ten gunste van de teams van betrokken medewerkers. Budgethouders hebben hierdoor direct zicht op inkomsten die hiervoor worden ontvangen en wordt bereikt dat zij beter kunnen sturen op eventuele vervanging tijdens zwangerschaps-, bevallings- en/of ouderschapsverlof. Met deze begrotingswijziging wordt dit vanaf 2026 structureel verwerkt.</i>						
102	Actualisatie salarissen team VVI	S	-57			
<i>In deze begrotingswijziging worden de salarislasten van team VVI geactualiseerd.</i>						
103	Actualisatie salarissen Burgerzaken	S	-178			
<i>In deze begrotingswijziging worden de salarislasten van team Burgerzaken geactualiseerd.</i>						
104&111 &112	Actualisatie salariskosten team T&H	S	-365			
<i>In deze begrotingswijziging worden de salarislasten van team Toezicht & Handhaving geactualiseerd.</i>						
105	Actualisatie salarissen W&K	S	-96			
<i>In deze begrotingswijziging worden de salarislasten van team Wijken en Kernen geactualiseerd.</i>						
106	Herstel salarislasten taxateur WOZ	S	-5			
<i>In deze begrotingswijziging worden de salarislasten van de taxateur WOZ hersteld.</i>						
108&113 &123	Inhuur team Belastingen		-164			
<i>In deze begrotingswijziging wordt het inhuurbudget van team Belastingen geactualiseerd.</i>						
109	Gegevensbeheer WOZ Belastingen	S	-78			
<i>In deze begrotingswijziging worden de salarislasten van de medewerker Gegevensbeheer WOZ verwerkt.</i>						
114	Tijdelijke vervanging sectormanager PZ	S	51			
<i>In deze begrotingswijziging wordt de tijdelijke vervanging van de Sectormanager Publieks-zaken verwerkt.</i>						
116	Actualisatie personeelsbudget Sociaal Beleid	S	-658			
<i>Als gevolg van de nieuwe organisatiestructuur is het noodzakelijk om de personeels-budgetten met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2026 toe te wijzen aan de nieuwe sectoren. Voor de 3 sectoren van Sociaal Beleid worden de betreffende mutaties via deze wijziging administratief verwerkt.</i>						
121	Mutaties personeel sociaal domein	S	106			
<i>De stelpost beleid en backoffice jeugd, vacatureruimte in de vaste formatie en de vergoedingen van het UWV voor zwangerschapsverlof worden via deze wijziging gealloceerd</i>						

BWN	OMSCHRIJVING_BWN	I/S	LASTEN		BATEN	
			EXP	RES	EXP	RES
voor de inzet van extra en vervangende personele capaciteit op hoofdzakelijk het taakveld Jeugdhulp.						
122	Actualisatie budgetten team Belastingen	S				
In deze begrotingswijziging worden de budgetten van team Belastingen geactualiseerd. Zie ook programma 4 Samenleving.						
123	Actualiseren inhuur team Belastingen	S	-26			
In deze begrotingswijziging wordt de inhuur van een medewerker WOZ-gegevensbeheer verlengd en verwerkt in de administratie.						
124	Correctie resultaatbestemming BVO 2025	S	-213			-213
In de Najaarsnota 2025 is een bedrag van 1.096.000 als verwachte resultaatbestemming van de BVO in de Reserve Automatisering geboekt BGW 0-376. Uiteindelijk viel de resultaatbestemming lager uit op € 882.844,32. Het verschil wordt met deze begrotingswijziging gecorrigeerd.						
125	Overboeking rest mjr. expl. budget uit 2025	I	340			340
In deze begrotingswijziging wordt het restant van meerjarige exploitatieprojecten vanuit 2025 opgevoerd in 2026.						
126	Ramen vergoeding PI – ID kaart Burgerzaken	S	5		5	
In deze begrotingswijziging worden de jaarlijkse vergoeding en de daartegenover staande uitgaven geraamd voor de levering van ID-kaarten in de Penitiaire Instelling.						
127	Tijdelijke inhuur officemanager PZ	S	48			
In deze begrotingswijziging wordt er budget verplaatst van het team Toezicht & Handhaving naar de Sector Publiekszaken voor de tijdelijke inhuur van een officemanager Publiekszaken. Overheveling uit P2 Wonen.						
139	sal. Raadhuisplein 1 BSKP	S	-7			
Herverdeling salarisbegroting.						
140&141	CR additionele diensten periode	S	305		305	
Deze begrotingswijziging betreft de opvoer van de additionele dienst Centrumregeling van de gemeente KB en Jeugd. De uitgaven worden voorgesloten vanuit de Centrumregeling (AR), maar hiertegenover volgt een inkomst.						
142-144	Actualisatie salarislasten diverse teams	S	-672			
In deze begrotingswijziging worden de salarislasten van diverse team geactualiseerd.						
145-146	Assetmanager team V&G	S	-107			
In deze begrotingswijziging worden de salarislasten van team V&G geactualiseerd.						
147-148	Onderhoud Vastgoed en Grondzaken	S	140			
In deze begrotingswijziging worden de contracten en correctie doorgevoerd voor onderhoud vastgoed en grondzaken en overgeboekt naar programma 4 en 6.						
149	Herschikking verzekeringen team V&G	S	4			
Herschikken budgetten voor verzekeringen van team Vastgoed en Grondzaken. Deze budgetten gaan naar programma 4 en 6.						
150-154	Herverdeling salarisbegroting diverse teams	S	-246			
Betreft herschikking van de salarisbegroting van diverse teams. Deze stonden na de reorganisatie nog niet helemaal op de juiste plek wat hier wordt rechtgezet.						
155	Proj. ass. Team V&G.	S	-82			

BWN	OMSCHRIJVING_BWN	I/S	LASTEN		BATEN	
			EXP	RES	EXP	RES
Actualisatie salarislasten Vastgoed en Grondzaken.						
162-163	Actualisatie salarissen diverse	S	-211			
De volgende functies moeten nog structureel in de begroting worden opgenomen naar aanleiding van het pijplijnoverzicht dat eind 2025 is goedgekeurd door de raad.						
164	Inhuur programmamanager Basis op orde	I	100			
In deze begrotingswijziging wordt de tijdelijke inhuur van de programmamanager Basis op orde verwerkt.						
Totaal wijzigingen zonder effect op het saldo			-1.955		182	126

Bedragen x € 1.000. Saldo: + = voordeel; - = nadeel

Bijlage 1 Grote projecten

Voor de overzichten bij dit onderdeel gelden onderstaande duidingen.

Score

1		Prestatie is gehaald of loopt volgens planning
2		Aandacht is (op onderdelen) nodig
3		Prestatie wordt niet gehaald

Risico's

1	L	Geen risico's
2	N	Risico is normaal en blijft beperkt tot die welke bij elk project optreden (grond verkopen op tijd, uitgaven binnen de begrotingen, opbrengsten zoals geraamd etc.)
3	H	Risico is hoog

Nr.	Grondexploitaties en Anterieure exploitatieovereenkomsten met een kostenbegroting van > 1 miljoen	Portefeuille-houder	Geld	Organisatie	Tijd	Informatie	Kwaliteit	Communicatie	Risico (H/N/L)
4	TORENPAD-WEST DEELGEBIED A BOSKOOP (4)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	L
7	COMPLEX STADSHART LAGE ZIJDE-TOTAAL (7)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	L
7c	STADSHART LAGE ZIJDE Deelproject Aarplein e.o. (7c)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	N
15	COMPLEX DE WERF (15)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	N
23	COMPLEX BEDRIJVENTERREIN LEIDSE SCHOUW/HOORN WEST (23)	PRG. van As	1	1	2	1	2	1	N
53	HAVENFRONT (53)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	N
54	BEDRIJVENTERREIN HOOGEWAARD (54)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	N
143	COMPLEX DE SCHANS (143)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	L
144	COMPLEX BEDRIJVENTERREIN LEEUWENHOEK (144)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	L
168	NIEUWE SLOOT-PRESIDENT KENNEDYLAAN 1 (168)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	L
Overige grote projecten:									
59	BIEZENLANDEN-BSK (59)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	L
62	AZALEALAAN BOSKOOP (62) KOOPSE GLORIE	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	L
81	TREINSTATION HAZERSWOUD RD (81)	PRG. van As	2	2	1	1	1	1	N
84	BENTLANDEN II (84)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	L
92	VOORBEREIDING HERSTRUCTURERING RIJNHAVEN (92)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	L
100	OPENBARE RUIMTE/BARONIE HAVEN (100)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	L
106	MFA ZWAMMERDAM (106)	PRG.J. Schotanus	1	1	1	1	1	1	N
113	OUDE RAADHUIS ALPHEN AAN DEN RIJN (113)	PRG. van As/J Bokhove	1	1	2	1	1	1	N
124	VBK PLANSTUDIE N207 ZUID (124)	PRG. van As	2	1	1	1	1	1	L

Nr.	Grondexploitaties en Anterieure exploitatieovereenkomsten met een kostenbegroting van > 1 miljoen	Portefeuille-houder	Geld	Organisatie	Tijd	Informatie	Kwaliteit	Communicatie	Risico (H/N/L)
126	STEEKTERBRUG (126)	PRR. Breeuwsma	2	1	1	1	1	1	L
128	AEO STEEKTERWEG 208-210, OLIEHANDEL (128)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	L
129	AEO KOP WEST (129) Lingotto	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	N
130	AEO WESTVAARTPARK (130)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	L
133	BEDRIJFSVERPLAATSING MEDOCLEAN (133) Herontwikkeling locaties Zuidwijk, Medoclean en Bijkerk	PRG. van As	2	1	2	1	1	1	N
142	COMPLEX STEEKTERPOORT I+II (142)	PRG. van As	1	1	2	1	1	1	N
145a	PERSPECTIEF LANDSCHAP EN STAD Deelproject Noordrand I (145A)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	N
149	MENDELWEG (149)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	L
153	ONTWIKKELINGEN WONINGBOUW ZWAMMERDAM (153) Spoorlaanzone	PRG. van As	2	1	2	1	1	1	N
160	AEO HERONTWIKKELING DE AARHOF (160)	PRG. van As	2	1	2	1	1	1	N
161	WOONZORGCENTRUM BOSPARK (161)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	L
162	WOONZORGCOMPLEX KLOMPENMAKER (162)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	L
163	VOORBEREIDING 'S-MOLENAARSPAD (163) ASFALTCENTRALE	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	N
164	AEO ONTW WONINGEN VELD 3 HAZERSWOUDSE BOYS, HWD (164) OOSTVAARDERSKWARTIER	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	N
165	AEO MAGNOLIA (165)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	L
166	AEO CHURCHILLLAAN (166) The Winston	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	L
167	OVK TRANSFORMATIE RIJNHAVEN OOST 1E FASE (167)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	N
169	ONDERZOEK MFS DE BIJLEN (169)	PRG.J. Schotanus	1	1	1	1	1	1	H
171	ARNOLDUS VAN OS LOCATIE (171)	PRG. van As	1	1	2	1	1	1	N
172	GOUDSE RIJPAD (172)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	L
173	WETERINGPAD (173)	PRG. van As	1	1	2	1	1	1	N
174	AEO EUROMARKT (174)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	L
175	AEO DE RINGVAART (175)	PRG. van As	1	1	2	1	1	1	L
176	VBK PLANONTWIKKELING LOC. SCALA-ARENA (176)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	N
177	AEO HERONTW VOORWEG 14B EN 14C HZWD (177)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	L
178	AEO WETERINGHOF NOORDERKEERKRING (178)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	L

Nr.	Grondexploitaties en Anterieure exploitatieovereenkomsten met een kostenbegroting van > 1 miljoen	Portefeuille-houder	Geld	Organisatie	Tijd	Informatie	Kwaliteit	Communicatie	Risico (H/N/L)
179	GEZOND STADSHART-GROENE VERBINDING (179)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	L
180	WONEN OP DE TUIN (180)	PRG. van As	2	1	2	2	1	1	N
181	GNEPHOEK (181)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	N
182	TRANSFORMATORSTAT. BARREPOLDER HWDR (182)	PRG. van As	1	1	2	1	1	1	H
183	HERONTWIKKELING DILLENBURG (183)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	N
184	ONTWIKKELING BARREPOLDER (184)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	N
185	HERONTWIKKELING SCHOOL MET DE BIJBEL (185)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	N
186	PLANONTWIKKELING RIJNOEVER-AVIFAUNA (186)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	N
187	PRINS HENDRIKLAAN, BENTHUIZEN (187)	PRG. van As	1	1	1	1	1	1	N

Toelichting Overige grote projecten

Project	Type	Toelichting
ALGEMENE RISICO'S		Wanneer de risico's binnen de verschillende projecten beperkt blijven tot die welke bij elk project optreden (grondverkoop op tijd, uitgaven binnen de begrotingen, opbrengsten zoals geraamd etc.) wordt dit aangeduid als "normaal", dus geel. Alleen bij verdergaande risico's worden die aangeduid als "hoog", met een rode kleur. Wanneer het risico met "laag" (groene kleur) wordt aangemerkt dan loopt de gemeente praktisch geen risico.

Toelichting op projecten met status rood

Toelichting Algemene risico's HOOG		
Project	Type	Toelichting
ONDERZOEK MFS DE BIJLEN (169)	Netwerk-congestie levering voldoende strook medio 2035	Vanwege de netcongestie kan Liander pas medio 2035 voldoende stroom leveren. Momenteel wordt onderzocht of met de grootste huisaansluiting en alternatieven bronnen (zonnepanelen en accu's) de sporthal open kan.
TRANSFORMATORSTATION BARREPOLDER HAZERSWOUD-RIJNDIJK (182)	Beroep tegen bestemmingsplan en moeizame minnelijke verwerving van gronden door initiatiefnemers.	Er zijn 8 beroepsschriften ingediend bij Raad van State. Inhoud daarvan nog onbekend. Minnelijke verwerving door initiatiefnemers loopt moeizaam. Kans uitermate groot dat onteigeningsprocedure opgestart moet worden. Vraagt onteigeningsbesluit van de raad. Onteigening leidt tot vertraging van ruim 2 jaar.

Toelichting op projecten met status geel

Project	Type	Toelichting
COMPLEX BEDRIJVENTERREIN LEIDSE SCHOUW/HOORN WEST (23)	Tijd Kwaliteit	Uitgifte start later vanwege vertraging bij vaststelling bestemmingsplan. Selectieleidraad voor uitgifte wordt opgesteld. Vaststelling bestemmingsplan is uitgelopen door oplossen van niet-sluitende waterbalans. Dit probleem is inmiddels opgelost. Hoogheemraadschap Rivierenland heeft ingestemd met waterbalans en graven van extra water tussen Handelsweg en spoorlijn. Uitwerking in VO openbare ruimte t.b.v. bestek bouwrijp maken. Daarnaast speelt hier ook de netcongestie en code rood van Tennet waardoor voor minimaal 2032 geen groot zakelijke aansluiting kunnen worden gerealiseerd.
TREINSTATION HAZERSWOUDE RD (81)	Geld Organisatie	Er is in 2025 een WoKT aanvraag gedaan door de gemeente Alphen aan den Rijn voor een bedrag van € 34 miljoen. Met PZH moeten afspraken worden gemaakt over de overdracht van dit bedrag, omdat PZH de trekker is van het programma. De raad moet nog een besluit nemen over de 3,2 miljoen bij de behandeling van het MIPWI in 2026. Het is nodig dat de interne projectgroep wordt opgestart. Verder is e.e.a. afhankelijk van de uitkomsten van het governance advies van APPM.
OUDE RAADHUIS ALPHEN AAN DEN RIJN (113)	Tijd	De diensten moeten aanbesteed worden, de aanbestedingsprocedure vertraagd het proces ca 6 maanden. Door het ontbreken van een inkoopadviseur loopt de vertraging verder op. Het is nog niet bekend wanneer het project de beschikking heeft over een inkoopadviseur.

VBK PLANSTUDIE N207 ZUID (124)	Geld	In het Meerjareninvesteringsplan Infrastructuren Wonen (MIPWI) is een apart budget voor N207 zuid vastgelegd. Met de provincie Zuid-Holland is gezocht naar een oplossing om de gespaarde subsidie veilig te stellen voor dit project. Hiervoor is een addendum getekend op de samenwerkingsovereenkomst. In het laatste kwartaal van 2025 werd duidelijk dat de financiële onderbouwing van de verkeersmaatregelen uit beide bestemmingsplannen op de volgende twee punten niet volledig was: 1. de reeds gemaakte financiële onderbouwingen van een aantal verkeersmaatregelen waren van een aantal jaren geleden en moesten worden geüpdatet naar het huidige prijspeil. 2. van enkele verkeersmaatregelen was nog geen ontwerp c.q. financiële onderbouwing en deze zijn in samenwerking met adviesbureau Movares alsnog opgesteld. Deze inhaalslag heeft ertoe geleid dat de investeringskosten voor de 6 verkeersmaatregelen waar de gemeente in het kader van de realisatie en uitvoering van het project N207 Zuid voor verantwoordelijk is nu geraamd zijn op € 16,4 mln. terwijl nu in de begroting een dekking is opgenomen van € 7,6 mln. Op basis van de huidige berekeningen is de komende jaren (2026 – 2031 of langer) additionele dekking van ongeveer € 8,8 mln. nodig (kapitaallasten van €295.000 gedurende 30 jaar). Op dit moment wordt echter nog gerekend aan de kosten en worden potentiële financieringsbronnen onderzocht. Dat betekent dat er nog geen duidelijkheid is over het uiteindelijk benodigde budget en de bijbehorende kapitaallasten.
STEEKTERBRUG (126)	Geld	Provincie heeft gemeente verzocht om de gemeentelijke bijdrage te indexeren en daarmee te verhogen. Besluitvorming wordt voorbereid.
BEDRIJFSVERPLAATSING MEDOCLEAN (133) Herontwikkeling locaties Zuidwijk, Medoclean en Bijkerk	Geld Tijd	Bijdrage van de ontwikkelaar, € 361.161,00 wordt ontvangen wanneer het bestemmingsplan is vastgesteld. Subsidie van de provincie Zuid-Holland is afhankelijk van het doorgaan van het project. Deze subsidie bedraagt € 200.000,00. Voorlopige subsidiebeschikking is ontvangen. Met betrekking tot de subsidie uitstel aangevraagd bij de provincie Zuid-Holland. De bodemsanering op het terrein van Medo Clean is inmiddels afgerond. Vervuiling op het achter terrein wordt onderzocht. De ruimtelijke procedure moet nog doorlopen worden. Initiatiefnemer start met de ontwikkeling van De Pastorie (2x12 appartementen) waarvan de ontsluiting via de achterkant, tussen Zuidwijk en Medo Clean op de Dorpsstraat aangesloten wordt. Aansluitend zal deze ontwikkeling plaatsvinden. Bouwfase 1 kan worden gestart.

COMPLEX STEEKTERPOORT I+II (142)	Tijd	Vanwege netcongestie en afgegeven code rood door Tennet zijn grootzakelijke aansluitingen niet mogelijk tot minimaal 2032. Dit heeft effect op de laatste uit te geven kavel van 1,9 ha (milieucat 3.2).
Buitendorpstraat (153)	Geld	In afstemming met Verwelius wordt een Allonge op de AEO opgesteld met nieuwe financiële afspraken over levering gemeenteground, aanvullende bijdrage in de plankosten o.b.v. artikel 13.2 uit de anterieure overeenkomst, kosten over aanleg riolering en bijdrage bovenwijkse voorzieningen (nieuw termijn bij onherroepelijke watervergunning).
	Tijd	Afhandeling hoger beroep watervergunningen in afwachting van de uitnodiging voor de zitting Raad van State (verwachting vanaf Q2 2026). Hoorzitting bezwaar tegen omgevingsvergunning is geweest. Het advies van de commissie bezwaarschriften moet nog komen.
AEO HERONTWIKKELING DE AARHOF (160)	Geld	Overschrijding als gevolg van juridische inzet voor de beroepszaken en interne uren projectmanager daarvoor.
	Tijd	Tegen dit gecoördineerde besluit is beroep ingediend bij de Raad van State. De ontwikkelaar is nog met Liander in overleg over de wijze waarop er aangesloten moet worden. Op het moment dat de omgevingsvergunning onherroepelijk is kan er pas gestart worden met de bouw en met het uitplaatsen van winkels. Ontwikkelaar is in overleg met de aannemer over de bouwlogistiek en -fasering.
ARNOLDUS VAN OS LOCATIE (171)	Tijd	Beroepsprocedure bestemmingsplan loopt. Start bouw waarschijnlijk naar 2027.
WETERINGPAD (173)	Tijd	De oplevering zal naar verwachting in Q4 2026 plaats vinden. Vertraging is veroorzaakt door toepassing van voorbelasting van de grond.
AEO DE RINGVAART (175)	Tijd	Beroep aangetekend bij de Raad van State. Loopt daardoor vertraging op.
WONEN OP DE TUIN (180)	Geld	De kosten voor projectbegeleiding lopen hoger op dan de exploitatie. Er zullen nog afspraken moeten worden gemaakt om dat er een aantal taken door de gemeente worden opgepakt (muziekvereniging en ontwerp etalage).
	Tijd	Met name doordat de omgevingsvergunning niet was verleend, is de planning wat naar achteren gegaan.
	Informatie	De informatie stond eerst op de i: schijf en is verplaatst naar Teams. Maar het blijkt dat niet alle stukken beschikbaar waren (bijv. met betrekking tot de verkoop van de gronden).
TRANSFORMATORSTATION BARREPOLDER HAZERSWOUDE-RIJNDIJK (182)	Tijd	Vanwege beroepsprocedure en moeizame verwerving (mogelijk onteigeningstraject) aanzienlijke vertraging voorzienbaar. Ingeval van minnelijke verwerving tijdswinst van ruim 2 jaar.

Bijlage 2 Projecten Openbare Ruimte

Op jaarbasis werken we gemiddeld aan 60 á 80 projecten in de openbare ruimte in verschillende fasen, variërend van initiatief tot uitvoering. Een overzicht van alle lopende projecten met de huidige status is opgenomen in het overzicht hieronder. Van deze projecten zijn er verschillende met een hoog risicoprofiel en/of grote afwijkingen. Deze projecten zijn in de rapportage met rood aangegeven en zijn verder in de rapportage nader toegelicht.

Algemene risico's

Naast de risico's die gelden per project, zijn er ook een aantal algemene risico's die een bedreiging vormen voor het realiseren van de gehele omvang van het projectenprogramma. Op dit moment zorgt de krapte op de arbeidsmarkt voor een lage capaciteit en volle planning bij partijen waarmee wij samenwerken in projecten; dit geldt voor zowel nutspartijen, ingenieursdiensten en leveranciers. Ook aannemers hebben het druk, waardoor de aangeboden prijs na aanbestedingen vaak hoger uitvalt dan de prognose op basis van ramingen.

De handhaving van de Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (Wet DBA) heeft gevolgen gehad voor de inzet van externe projectleiders bij gemeentelijke projecten. Om te voorkomen dat sprake is van een verkapt dienstverband, zijn lopende inhuurcontracten omgezet naar inhuurconstructies met een duidelijke opdrachtschrijving en een aantoonbaar zelfstandige positie van de opdrachtnemer of inhuurcontracten via bureaus. Daarnaast is het gelukt voor een aantal rollen vacatures in te vullen. Deze aanpassingen hebben geleid tot wisselingen in de bezetting van projectteams. Hierdoor kunnen kennis, continuïteit en voortgang binnen projecten tijdelijk onder druk komen te staan. In sommige gevallen zijn posities binnen projectteams tijdelijk vacant of kunnen nieuwe projecten nog niet worden opgestart. Daarnaast zijn overdrachtmomenten en inwerkperiodes nodig. Dit kan leiden tot vertraging in de voorbereiding en uitvoering van projecten.

Zoals eerder gemeld hebben de werkzaamheden van nutspartijen een grote invloed op de voorbereidingstijd die nodig is voor projecten. Om deze voorbereidingstijd zoveel mogelijk te beperken wordt met nutspartijen gewerkt aan een platform (Infraplannen.nl) waarin partijen hun plannen kenbaar maken zodat op een eerder moment afstemming plaats kan vinden over capaciteit en planning. Resultaten van het werken met dit platform zullen op midden-lange termijn tot uiting komen in een stabielere planning van projecten.

Door de beide oorzaken van vertragingen in projecten komt de kwaliteit van de openbare ruimte in zijn geheel onder druk te staan. Dit kan leiden tot hogere inspanningen in het reguliere onderhoud.

De geopolitieke situatie in Zuidwest-Azië (beperkte doorvaart door de Straat van Hormuz) en de daarmee samenhangende stijging van brandstofprijzen hebben tot op heden nog geen effect op de kosten van lopende projecten. Voor de toekomst vormt dit echter een risico. Op dit moment kunnen gecontracteerde aannemers nog geen aanspraak maken op kostenverrekening op basis van onvoorziene omstandigheden. Na de publicatie van de inflatiecijfers over het eerste kwartaal van 2026 door CBS is dit mogelijk wel het geval.

Wat opvalt is dat een groot deel van het budget voor reconstructies wordt uitgegeven in gebieden met een slappe bodem (delen Boskoop en zuidelijke delen kern Alphen a/d Rijn). De levensduur van de openbare ruimte in deze gebieden is korter vanwege degeneratie als gevolg van zettingen. Dit betekent dat we in deze gebieden vaker moeten terugkomen voor een project.

Naar aanleiding van de onderbenutting van het reconstructiebudget in 2025 zijn maatregelen getroffen om onderbesteding in 2026 te voorkomen. Op basis van de huidige prognose blijven de bestedingen in 2026 naar verwachting binnen de planning. Dit wordt ondersteund door risico gestuurde planning en monitoring van de grote projecten en door per project te kiezen voor de contractvorm die het beste bijdraagt aan de beheersing van het project.

Projectoverzicht

Voor deze overzichten bij dit onderdeel gelden de volgende duidingen.

Score (Geld, Tijd, Omgeving, Kwaliteit)

	1	2	3
Geld	Budgetafwijking: < €100.000	Budget afwijking: €100.000–€500.000 of > 10% van budget	Budget afwijking: > €500.000 of > 30% van budget
Tijd	Vertraging: < 3 maanden	Vertraging: 3–6 maanden	Vertraging: > 6 maanden
Omgeving/Kwaliteit	Niet significant	Beperkt en/of beheersbaar	Significant en/of moeilijk beheersbaar

Risico's

L	Risicoprofiel is laag en blijft beperkt tot risico's die bij elk project optreden.
N	Risicoprofiel is normaal, het project heeft enkele aandachtspunten die kunnen resulteren in een bijstelling op de aspecten geld, tijd, omgeving of kwaliteit
H	Risicoprofiel is hoog, het project heeft meerdere aandachtspunten die kunnen resulteren in een grote bijstelling op de aspecten geld, tijd, omgeving of kwaliteit

Projecten Openbare Ruimte

Projecten openbare ruimte							
Nr.	Projectnaam	Fase	Geld	Tijd	Omgeving	Kwaliteit	Risico's
1.	Waterrijk Oost – integraal	Nazorgfase	1	1	1	1	L
2.	Fietsbrug Aarkanaal	Realisatiefase	1	2	1	1	H
3.	Reconstructie Rode Dorp	Realisatiefase	1	1	1	1	L
4.	Dorpsstraat, Van der Eijckstraat	Definitiefase	1	2	2	1	N
5.	Burgemeester Smitweg	Realisatiefase	1	1	1	1	L
6.	Westeinde	Realisatiefase	1	1	1	1	N
7.	Da Costasingel	Nazorgfase	1	1	1	1	L
8.	Het verhaal van Alphen	Realisatiefase	1	1	1	1	L
9.	Reconstructie Burgtenbuurt – Ridderveld II	Nazorgfase	1	1	1	1	L

Projecten openbare ruimte							
Nr.	Projectnaam	Fase	Geld	Tijd	Omgeving	Kwaliteit	Risico's
10.	Ophogen Enterij	Realisatiefase	2	2	3	2	H
11.	Reconstructie Beemd, Rietkraag eo	Realisatiefase	1	1	1	1	L
12.	Burggooi Quadriviumlaan	Realisatiefase	1	1	1	1	N
13.	Reconstructie Zambiapark	Realisatiefase	2	1	1	1	L
14.	Barend-Boot-Dorpstr-Zuidstraat, Kerkplein, Burgemeester Colijnstr, parkeerterrein Boomgaard	Definitiefase	2	2	1	1	N
15.	Schrijverswijk	Nazorgfase	1	1	1	1	L
16.	Bruggenprogramma 2025-2029	Vorbereidingsfase	1	1	1	1	L
17.	Rotonde Zijde-Boezemlaan	Nazorgfase	1	1	1	1	L
18.	Oranjebuurt Koudekerk	Ontwerpfase	2	1	1	1	L
19.	Reconstructie Barnsteenstraat en Saffierstraat	Nazorgfase	1	1	1	1	L
20.	Hobbemastraat en omgeving	Realisatiefase	1	1	1	1	L
21.	Oranjebuurt West	Ontwerpfase	2	1	1	1	N
22.	Herinrichting Lindenhovestraat	Vorbereidingsfase	1	2	2	1	N
23.	Julianaplein e.o.	Ontwerpfase	1	1	2	1	H
24.	Zuidegge	Realisatiefase	1	1	1	1	L
25.	Skatepark Europapark	Realisatiefase	1	1	1	1	L
26.	Hondsdijk Dorpstraat	Ontwerpfase	1	2	2	1	N
27.	Van Lennepstraat	Definitiefase	1	1	1	1	L
28.	Herinrichting Aarkade West	Nazorgfase	1	1	1	1	L
29.	Bloemenbuurt	Ontwerpfase	1	1	1	1	L
30.	Van Boetzelaerstraat Oost	Realisatiefase	1	1	1	1	L
31.	Van Boetzelaerstraat West	Ontwerpfase	1	1	1	1	L
32.	Reconstructie Amerikalaan	Vorbereidingsfase	1	1	1	1	L
33.	Weidebloemenbuurt-Zuid	Ontwerpfase	2	1	1	1	L
34.	Doorfietsroute Gouda-Alphen (deel Boskoop)	Ontwerpfase	1	2	1	1	N
35.	Groot onderhoud brug Heijmans Wetering	Realisatiefase	1	1	1	1	L
36.	Verkeersmaatregelen Rijndijk West	Realisatiefase	2	1	1	1	N
37.	Herinrichting kruising Reijerskoop AP van Neslaan	Nazorgfase	1	1	2	1	L
38.	LVO Kalkovenweg	Vorbereidingsfase	1	1	1	1	L
39.	Herinrichting Heerewegh Benthuisen	Vorbereidingsfase	1	2	1	1	N
40.	Groenendijk, Speeltuinpad, Rijndijk, Molenlaan	Definitiefase	2	2	2	1	N
41.	Mozartlaan	Definitiefase	2	2	2	2	N
42.	Weteringpark	Definitiefase	1	1	1	1	L
43.	Akkerwinde-Boterbloemweg-Grashof	Definitiefase	1	1	1	1	L
44.	Groot onderhoud Kadeconstructie Rijndijk West	Definitiefase	2	1	1	1	N
45.	Bushaltes Oranje Nassausingel	Vorbereidingsfase	2	1	1	1	L
46.	LVO Dijkgraaf en Ingeland	Definitiefase	2	1	1	1	L
47.	Vergroening Boskoop-Centrum	Realisatie- en Ontwerpfase	1	1	1	1	N
48.	LVO Zonnedaauw Kalverdans e.o.	Definitiefase	1	1	1	1	L
49.	Snijdelwijk ZO BK	Initiatieffase	1	1	1	1	N

Projecten openbare ruimte						
Nr.	Projectnaam	Fase	Geld	Tijd	Omgeving	Risico's
50.	Inrichting OR Voorzijde Adventskerk	Vorbereidingsfase	1	1	1	N
51.	LVO Zijde	Realisatiefase	1	1	1	L
52.	LVO Beerendrecht	Definitiefase	1	2	1	L
53.	Herstel waterberging De Lansing	Realisatiefase	1	1	1	L
54.	Vergroenen entrees	Realisatie- en Ontwerpfase	1	1	1	L
55.	Begeleiding funderingsproblematiek Nieuwstraat, Biezen, Galerij	Adviesopdracht	1	2	2	N
56.	Deelvervanging wegen	Realisatiefase	1	2	1	L
57.	Deelvervanging groen	Realisatiefase	1	2	1	L
58.	Deelvervanging openbare verlichting	Realisatiefase	1	1	1	L
59.	Deelvervanging straatmeubilair	Realisatiefase	1	1	1	L
60.	Deelvervanging straatreiniging	Realisatiefase	1	1	1	L

Toelichting op rode items

Nr.	Naam project
2	Fietsbrug Aarkanaal – Raadsbrug (Alphen a/d Rijn + Aarlanderveen)
In november 2025 is een aanvullende overeenkomst met de opdrachtnemer afgesloten met strikte mijlpalen: • 31 mei 2026 in gebruik name van de brug; • 31 juli 2026 oplevering. Momenteel vinden er met de aannemer gesprekken plaats over de voortgang van de werkzaamheden aan de brug.	
10	Ophogen Enterij (Boskoop)
Uit de analyse van de schades door zettingen blijkt dat deze zo groot zijn dat een deel van de reconstructiewerkzaamheden opnieuw moet plaatsvinden, nadat de damwand is gestabiliseerd. Er zijn geen mogelijkheden de schades te claimen bij de aannemer van het werk. In juli 2025 is er een inloopavond over de stand van zaken geweest. Daaruit bleek dat bewoners ontevreden zijn over de lange duur van het project en communicatie daaromtrent. De oplossing die in de zomer 2025 gecommuniceerd is met de bewoners, is door de oorspronkelijke aannemer uitgewerkt met het toepassen van palen achter de damwand. Deze bleek dusdanig kostbaar en risicovol, dat er gekozen is te kijken naar alternatieven. In november 2025 zijn bewoners geïnformeerd over twee oplossingsvarianten. In Variant 1 wordt de watergang deels gedempt, waarmee de oever stabiel is. Dit is een duurzame oplossing met relatief weinig kosten. Echter bewoners vinden het dempen van de watergang onacceptabel. Variant 2 is het slaan van een stalen damwand met grotere lengte voor de reeds aangebrachte damwand. Door de grotere diepte staat de damwand stabiel in de ondergrond. Deze oplossing brengt grotere kosten met zich mee, vergelijkbaar met het slaan van palen, maar geeft een strakker beeld en heeft een lange levensduur. Het	

Nr.	Naam project
	aanbrengen van deze damwanden brengt, net als de buispalen, uitvoeringsrisico's met zich mee. Na overleg met bewoners in januari van dit jaar, is in een klankbordgroep met bewoners gekeken naar alternatieven. Dit moet leiden tot een gewenste oplossing die zowel leidt tot een stabiele situatie als gedragen wordt door de bewoners. Het resultaat van de variantenstudie met input van de omgeving zal teruggekoppeld worden aan het college, waarna het herstel van riolering en bestrating kan plaatsvinden. De variantenstudie wordt medio juni 2026 afgerond.
11	Reconstructie Beemd, Rietkraag en omgeving (Boskoop)
	In de vorige rapportage is al melding gemaakt van de grote impact, zowel financieel als in de planning, van de te hoge waarde aan ijzer in het grondwater. Om de uitvoering in de vervolgfasen te kunnen voortzetten moet het grondwater dat vrijkomt door de spanningsbemaling ter plaatse worden gezuiverd. Naast een zuiveringsinstallatie heeft dit door een andere werkwijze consequenties voor de gehele bouwstroom en planning. De oplevering verschuift hierdoor van Q2-2026 naar Q4-2026. De eerdergenoemde budgetverhoging van € 5,6 miljoen is gedekt. Deze past binnen het totaalbudget dat beschikbaar is voor reconstructies vanuit het Gemeentelijk Watertaken Plan en het reconstructiebudget uit de Algemene Reserve.
12	Burggooi: Quadriviumlaan en omgeving (Alphen a/d Rijn)
	De Quadriviumlaan en omgeving wordt gereconstrueerd; het riool en de wegen worden vervangen. Door de diverse nutsbedrijven zijn vooruitlopend werkzaamheden uitgevoerd. Om de aanlegkwaliteit te behalen is eerder de lastige keuze gemaakt om particuliere hagen, die binnen een bepaalde afstand van de erfgrens staan, te verwijderen. Hiervoor is in de eerdere fasen al overleg met de bewoners gevoerd, dit volgt ook in de komende fasen. Niemand is blij met deze situatie, maar er is vanuit de buurt inmiddels wel meer begrip voor het genomen besluit. Daarnaast is eerder, naar aanleiding van een bewonersenquête in 2021, gekozen om een pilot uit te voeren binnen dit reconstructieproject, waarbij bestaande bomen worden voorbereid om deze te handhaven in de nieuwe situatie. Helaas is gebleken dat de proef met het handhaven en liften van de bomen niet het gewenste resultaat heeft opgeleverd. In de raadsinformatiebrief van 15 juli 2025 (Gemeenteraad 25 september, agendapunt 4.1.d) is reeds gemeld dat bij het verplaatsen en omhooghalen van een van de bomen werd geconstateerd dat deze ziek was. Naar aanleiding daarvan is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de conditie van de bomen. Uit dit onderzoek blijkt dat de staat van de bomen, en met name van het wortelpakket, zodanig is dat het liften van de bomen geen duurzaam herstel of behoud kan garanderen. Daarom is besloten de bomen niet te handhaven. Na het aanbrengen van de bestrating zullen nieuwe bomen worden teruggeplaatst.
14	Barend- / Boot- / Dorps- / BC-straat, Kerkplein, Zuidkade en Parkeerterrein Boomgaard (Boskoop)
	Zoals bekend is de oorspronkelijke scope voor de herinrichting van Barendstraat, Bootstraat, Dorpsstraat, Kerkplein, Koninginneweg (deel) en Zuidkade uitgebreid met een deel van de Koninginneweg en de Burgemeester Colijnstraat. Het onderzoek naar een toekomstbestendige riolering is afgerond, in maart zijn de resultaten beschikbaar gekomen.

Nr.	Naam project
	Hieruit blijkt dat voor een ideale situatie de riolering in een groter gebied aangepast moet worden. Dit heeft een wezenlijke impact, in de komende periode wordt gekeken naar alternatieven en een mogelijke fasering.
23	Julianaplein en omgeving (Boskoop)
	Woonforte gaat dit voorjaar de woningen slopen en start rond de bouwvak 2026 met de nieuwbouw. De woningen zijn medio 2027 gereed. In de wijk wordt ook door Liander een nieuwe middenspanningskabel aangelegd. Deze is o.a. nodig om de nieuwe woningen te voorzien van stroom. Vanwege de hoge risico's veroorzaakt door het zettingsgevoelige gebied, de oude woningen en de afstemming met andere partijen in de uitvoering is de kennis van de markt belangrijk in de voorbereiding. Het werk is via een bouwteamcontract op de markt gezet, zodat de toekomstige aannemer mee kan denken hoe de uitvoering het beste kan plaatsvinden. Inmiddels is de bouwteamovereenkomst gegund aan de firma Van Gelder en heeft eind maart de startbijeenkomst plaatsgevonden. Een ander risico is de lage ligging van de Emmakade t.o.v. het naastgelegen water. Mogelijk is door ophoging van de weg een nieuwe beschoeiing nodig voor stabiliteit. Dit kan met een damwandconstructie gerealiseerd worden. De vervanging van de beschoeiing zit nog niet in de projectscope en kan leiden tot aanzienlijke verhoging van de kosten.
35	Groot onderhoud Jachthavenbrug (Alphen aan den Rijn)
	De werkzaamheden aan de Jachthavenbrug zijn in uitvoering. De brug zal in de toekomst door de gebruiker worden bediend. Door het, ter plaatse, aanmelden bij de brug wordt een automatische bediening in gang gezet. De gebruikers van de WVA en bewoners rondom de jachthaven zijn geïnformeerd. Geselecteerde leden van de WVA gaan een cursus volgen om de brug in geval storing of incidentele andere gevallen te kunnen bedienen. Het betreft een cursus tot bedienaar van bruggen.
37	Verkeersmaatregelen Reijerskoop (Boskoop)
	In de vorige rapportage is al aangegeven dat de scope gewijzigd is in verband met de toekomstige vervanging en verbetering van de hoofdriolering. Dit betreft ook de riolering in het aangrenzende gebied (Hamwijck–St.Janshof). In dit kader is besloten om de verkeersmaatregelen eenvoudiger uit te voeren. Het projectbudget is hiermee gereduceerd tot €115.000 (was €415.000). De werkzaamheden zijn inmiddels uitgevoerd. Helaas zijn wij ook geconfronteerd met vandalisme, vermoedelijk door verkeersdeelnemers die minder blij zijn met de maatregelen.
42	Weteringpark (Alphen aan den Rijn)
	Eerder is aangegeven dat samen met het Hoogheemraadschap van Rijnland de mogelijkheid wordt verkend om in het park extra waterberging te realiseren. Dit gezien de veranderende klimatologische omstandigheden (intensievere regenbuien) en schaarse ruimte. Medio dit jaar wordt de uitkomst van de verkenning verwacht en kan met de ontwerpfase gestart worden. Dit heeft gevolgen voor de planning van het project; de oplevering van het project schuift hiermee door naar 2028.
47	Vergroenen Boskoop Centrum (Boskoop)

Nr.	Naam project
	Voor twee locaties (Gouweplein en Kerkplein) is eerder gemeld dat deze wel in voorbereiding zijn, maar dat door het aspect veiligheid meer tijd nodig is. Voor Gouweplein, ruimte voor bereikbaarheid omliggende bebouwing – hulpverleningsdiensten – markt) loopt dit nog. Voor de locatie Kerkplein, waar we gezien de ligging in en nabij een boezemkade met waterveiligheid te maken hebben, is er overeenstemming met het Hoogheemraadschap van Rijnland. De vergroening op de Koninginneweg is inmiddels gerealiseerd.
55	Begeleiding funderingsproblematiek Nieuwstraat, Biezen, Galerij (Boskoop)
	De reconstructie van de Nieuwstraat, Biezen en Galerij wordt 5 jaar uitgesteld (vanaf 2025), deze kan pas plaatsvinden als de (fundering van) woningen voldoende hersteld zijn om veilig te kunnen werken. De bewoners zijn geïnformeerd (via brieven en meerdere inloopavonden) over het belang van inzicht in de staat van hun fundering, zodat zij zo nodig maatregelen kunnen nemen om hun woning constructief in goede staat te houden. Ze zijn of kunnen worden geadviseerd over de mogelijkheden, zowel technisch als financieel. Zo is er landelijk een lening mogelijk tegen rentevoorzwaarden die worden aangepast op basis van het beschikbare inkomen van de aanvrager. De gemeente wordt hierin bijgestaan door het KCAF (Kenniscentrum Aanpak Funderingsproblematiek), die zogenaamde tafelgesprekken houdt met de individuele woningeigenaren als hierom verzocht wordt. Er is een omgevingsmanager aangesteld die in februari 2026 bij de bewoners op bezoek is geweest (deels d.m.v. aanbellen) om te horen waar de zorgen zitten, zodat we als gemeente mogelijk kunnen ondersteunen of adviseren. Nadat bewoners zoveel mogelijk geholpen zijn d.m.v. informeren en adviseren, wordt gekeken naar mogelijkheden om de urgentie bij bewoners duidelijk te maken, die geen gehoor geven aan de noodzaak om het onderhoud van hun woning op orde te krijgen. Urgentie creëren kan mogelijk gebeuren d.m.v. handhaving, zodat de gemeente in staat is in 2030 de riolering te vervangen. Er zijn weinig bewoners die contact zoeken met de gemeente of het KCAF, of van mening zijn dat ze actie dienen te ondernemen. Gedurende 2026 wordt verkend welke vervolgstappen er mogelijk zijn om te komen tot een oplossing, waarmee we als gemeente veilig het riool kunnen vervangen. Dit advies zal in 2026 worden aangeboden aan het college.

Bijlage 3 Financiering

De treasuryfunctie omvat de financiering van beleidsuitvoering en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. Dit vereist snelle beslissingen in een complexe geld- en kapitaalmarkt.

De treasuryfunctie voor decentrale overheden is met name gericht op het beheersbaar houden van de financiële risico's, zoals renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's en het optimaliseren van het renteresultaat binnen de gestelde wettelijke kaders en randvoorwaarden van het gemeentelijk treasurybeleid. Deze kaders zijn vastgelegd in de nota Treasury, leningen en garanties (2023).

Renteontwikkeling

Sinds 11 juni 2025 is de rente van de Europese Centrale Bank (ECB) ongewijzigd op een niveau van 2%, waarmee de dalende trend sinds 12 juni 2024 (met geleidelijke stappen van 0,25 procentpunt vanaf 4%) tot stilstand is gekomen.

Het beleid van de ECB is gericht op prijsstabiliteit in de eurozone, met een inflatiedoelstelling van gemiddeld 2%. Bij hoge inflatie verhoogt de bank de rente om de economie af te remmen, bij lage inflatie verlaagt zij de rente om groei te stimuleren.

De ECB zal de beleidsrente naar verwachting constant houden, ondanks dat de inflatie in 2026 en 2027 waarschijnlijk onder de 2%-doelstelling blijft. De ECB neemt onderschrijding van de inflatiedoelstelling waarschijnlijk voor lief, omdat de inflatie eind 2027 naar verwachting weer op de 2%-doelstelling uitkomt. De prognose in onderstaande tabel komt overeen met de ontwikkelverwachting van de ECB-rente.

RENTETARIEVEN	ACTUEEL d.d. 24-03-2026	PROGNOSE OVER 1 JAAR
3 maands interbancair	2,18%	2,10%
10 jaars rente	3,09%	3,05%

Bron: ABN AMRO, 02-03-2026

Renterisico vlottende schuld (kasgeldlimiet)

Het renterisico op de netto vlottende schuld wordt weergegeven door de kasgeldlimiet uit de wet FIDO. De kasgeldlimiet is het maximumbedrag dat aan kort geld (onder de 1 jaar) mag worden opgenomen. Het doel van deze limiet is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten op korte financiering van gemeenten. De limiet bedraagt voor Gemeente Alphen aan den Rijn in 2026 € 45,0 miljoen (afgerond), zijnde 8,5% van het begrotingstotaal.

De verwachting is dat pas in de 2de helft van 2026 een mogelijk financiering weer aan de orde is. Voor het gehele jaar 2026 zullen we ruim binnen de kasgeldlimiet blijven.

Renterisico vaste schuld (renterisiconorm)

Bij het aantrekken van langlopende financiering stelt de wet FIDO een norm, de renterisico norm. Deze norm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. Dit houdt in dat de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen van de bestaande leningenportefeuille jaarlijks niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

In 2026 wordt voor € 1,3 miljoen aan langlopende geldleningen afgelost. De norm voor 2026 bedraagt € 108 miljoen. Gemeente Alphen aan den Rijn blijft hiermee dus ruim binnen de renterisiconorm.

Schatkistbankieren

De wet FIDO inzake Schatkistbankieren verplicht gemeenten om hun overvloedige middelen op hun rekening courant onder te brengen bij het Rijk. Het verplicht schatkistbankieren voor de centrale overheden heeft als doel bij te dragen aan de vereiste daling en verevening van de schuld van de gehele collectieve sector.

Als gevolg van een wettelijke (BBV) rapportageverplichting over het schatkistbankieren wordt het bedrag aan middelen, dat door de gemeente buiten de rekening schatkistbankieren bij het Rijk is gehouden in relatie tot het drempelbedrag (de norm), per kwartaal gemonitord. Voor Gemeente Alphen aan den Rijn bedraagt in 2026 het drempelbedrag per kwartaal € 10,8 miljoen (=2% van de begrotingsomvang). In het 1e kwartaal van 2026 is de Gemeente Alphen aan den Rijn ruim binnen het drempelbedrag schatkistbankieren gebleven. De verwachting is dat we ook voor geheel 2026 onder het drempelbedrag van schatkistbankieren zullen blijven.

Dividenduitkering BNG en Alliander

Alliander en de BNG keren in 2026 over boekjaar 2025 dividend uit. Deze incidentele opbrengsten worden in de Voorjaarsnota meegenomen.

BNG

De nettowinst van BNG kwam over 2025 uit op € 172 miljoen. Dat is € 122 miljoen lager dan over 2024. De nettowinst is negatief beïnvloed door de lastige marktomstandigheden, het verlenen van korting op impact-leningen, hogere financieringskosten, investeringen in professionalisering van de organisatie en het afstoten van niet-strategische onderdelen. De dividenduitkering voor Gemeente Alphen aan den Rijn bedraagt € 362.164 over het boekjaar 2025. Dat is € 84.010 minder dan geraamd. Dit komt overeen met een dividenduitkering van € 1,41 per aandeel (over 2024 € 2,51).

Alliander

De nettowinst van Alliander over 2025 bedraagt € 287 miljoen. Dat is € 688 miljoen minder ten opzichte van 2024, echter de nettowinst werd in 2024 positief beïnvloed door een boekwinst op de verkoop van Kenter (€ 757 miljoen). Zonder bijzondere posten, zoals de verkoop van het hoogspanningsnet Randmeren in 2025 en Kenter in 2024, bedroeg de nettowinst over 2025 € 219 miljoen (2024: € 197 miljoen), waarvan € 100 miljoen beschikbaar is gesteld als dividend (€ 100 miljoen is ook de maximale dividenduitkeringsmogelijkheid conform het nieuwe dividendbeleid wat in 2025 is ingegaan). Het aandeel in de dividenduitkering voor gemeente Alphen aan den Rijn bedraagt € 1.972.301. Dat is € 438.301 meer dan geraamd (€ 1.534.000).

In 2021 hebben wij besloten om de opbrengsten boven de nu structureel in de begroting opgenomen raming met betrekking tot Alliander, niet als voordeel in de begroting op te nemen, maar te reserveren. De lening die wij hebben aangetrokken voor Alliander kan hiermee in de toekomst worden afgelost.

Bijlage 4 Kredieten

De begrotingswijzigingen die de raad met het raadsbesluit over de Voorjaarsnota 2026 autoriseert, leiden in een aantal gevallen tot bijstellingen van de lasten- en/of batenramingen op investeringskredieten. Deze kredietbijstellingen zijn in onderstaand overzicht opgenomen.

BWN	OMSCHRIJVING	TOELICHTING	LASTEN	BATEN
115	Actualisatie IEXen NJN2025	De budgetten voor de IEX-en worden jaarlijks geactualiseerd.	7.845	7.845
165	Actualisatie IEXen VJN2026	De budgetten voor de IEX-en worden jaarlijks geactualiseerd. Dit zijn de mutaties van de VJN 2026.	322	322
253	OHV Programma 2026	Het restant van de kredieten van voorgaand jaar wordt jaarlijks overgeboekt naar het lopend jaar.	6.571	6.571
255	Invlechting BVO in CR	Op 28 november 2024 is door de Raad van Alphen aan den Rijn ingestemd met de opheffing van de Gemeenschappelijke Regeling BVO Rijn en Braassem per 31 december 2025 en invoering van de centrumregeling (CR) met Kaag en Braassem per 1 januari 2026. Deze begrotingswijziging ziet op de financiële consequenties die voortvloeien uit dit besluit.	598	598
900	Restant kredieten 2025 naar 2026	Dit zijn de restantkredieten van 2025 die overgeheveld worden naar 2026.	11.774	11.774
Totaal			27.109	27.109

Bedragen x € 1.000

Bijlage 5 Reservemutaties

De begrotingswijzigingen die de raad met het raadsbesluit over de Voorjaarsnota 2026 autoriseert, leiden in een aantal gevallen tot onttrekkingen (baten) en/of toevoegingen (lasten) aan reserves. Deze reservemutaties zijn in onderstaande overzichten opgenomen.

De kolom baten bevat de bedragen die aan de betreffende reserve worden onttrokken en zoals dekking voor de verhoging van een lastenraming of een verlaging van een batenraming in de exploitatie worden ingezet. De kolom lasten bevat de bedragen die aan de betreffende reserve worden toegevoegd. Deze toevoeging wordt gedekt door een verlaging van een lastenraming of een verhoging van een batenraming in de exploitatie. De toelichtingen van deze begrotingswijzigingen staan in de programma's.

Voorjaarsnota 2026 reservemutaties per programma (excl. zelfstandige raadsbesluiten)

Programmaplan	BWN	Omschrijving BWN	VJN neutraal		VJN saldo		Bijstelling	
			Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bestuur en democratie	107	Gebiedsgericht Werken W&K		150				150
	125	Overb.rest.mjr. exploitatiebudget uit 2025		80				80
Totaal Bestuur en democratie				230				230
Wonen	115	Actualisatie IEXen NJN2025	-2				-2	
	125	Overb.rest.mjr. exploitatiebudget uit 2025		9.381				9.381
	161	Z3781007 – Implementatie Wet versterking regie volkshuisvesting		227				227
Totaal Wonen			-2	9.608			-2	9.608
Duurzaam	125	Overb.rest.mjr. exploitatiebudget uit 2025		4.797				4.797
	157	Deelname GDS ITC-terrein		500				500
	160	Begrotingsverwerking STROOM (voormalig) Energietransitiehuis		415				415
Totaal Duurzaam				5.712				5.712
Samenleving	125	Overb.rest.mjr. exploitatiebudget uit 2025		3.039				3.039
	138	Neutraal OHV opbrengst SmdB	71				71	
	158	Motie Budget Erfgoed		100				100
	253	OHV Programma 2026				970		970
Totaal Samenleving			71	3.139		970	71	4.109
Economie	3	Haalbaarheidsstudie bedrijventerrein Prinsenschouw						
	125	Overb.rest.mjr. exploitatiebudget uit 2025		1.494				1.494
Totaal Economie				1.494				1.494
Algemene dekkingsmiddelen	254	Aanpassing dividend Alliander en BNG 2025			438		438	
Totaal Algemene dekkingsmiddelen					438		438	
Overhead	124	correctie resultaatbestemming BVO 2025		-213				-213
	125	Overb.rest.mjr. exploitatiebudget uit 2025		340				340
Totaal Overhead				126				126
Eindtotaal			69	20.309	438	970	508	21.279

Bedragen x € 1.000

Bijlage 6 Overzicht per taakveld begroting na wijziging

Taakveld	Omschrijving taakveld BBV	Lasten 2026	Baten 2026
0.1	Bestuur	5.477	30
0.2	Burgerzaken	6.043	2.684
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	179	
0.4	Overhead	57.066	5.547
0.5	Treasury	963	9.594
0.61	OZB woningen	2.254	24.860
0.62	OZB niet-woningen	173	18.218
0.63	Parkeerbelasting		2.697
0.64	Belastingen overig	34	520
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	25	257.761
0.8	Overige baten en lasten	1.483	
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	9.131	350
1.2	Openbare orde en veiligheid	3.648	195
2.1	Verkeer en vervoer	40.148	2.019
2.2	Parkeren	3.895	2.183
2.5	Openbaar vervoer	225	
3.1	Economische ontwikkeling	16.379	10.266
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4.561	6.037
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	303	348
3.4	Economische promotie	1.902	1.844
4.1	Openbaar basisonderwijs	1.460	230
4.2	Onderwijshuisvesting	19.034	
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	7.418	3.431
5.1	Sportbeleid en activering	1.879	654
5.2	Sportaccommodaties	12.081	3.358
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	5.418	509
5.4	Musea	268	5
5.5	Cultureel erfgoed	2.755	145
5.6	Media	4.594	526
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	11.408	362
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	29.286	11.594
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	374	230
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	18.476	74
6.3	Inkomensregelingen	50.974	34.815
6.4	WSW en beschut werk	18.521	3.123
6.5	Arbeidsparticipatie	10.406	1.152
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	4.913	526
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	10.641	
6.712	Begeleiding (WMO)	14.246	540
6.713	Dagbesteding (WMO)	5.395	853
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	18.038	0

6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	118	
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	1.684	
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	11.216	
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	1.653	
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	1.120	
6.791	PGB WMO	530	
6.792	PGB Jeugd	1.047	
6.811	Beschermd wonen (WMO)	5.388	5.759
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	1.696	1.271
6.821	Jeugdbescherming	2.155	
6.822	Jeugdreclassering	1.401	
6.91	Coördinatie en beleid WMO	1.209	20
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	2.776	25
7.1	Volksgezondheid	7.006	700
7.2	Riolering	15.557	17.264
7.3	Afval	13.959	17.077
7.4	Milieubeheer	20.162	4.917
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	1.775	1.522
8.1	Ruimte en leefomgeving	10.531	4.298
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	26.320	32.008
8.3	Wonen en bouwen	14.639	13.115
Exploitatie		543.414	505.255
0.10	Mutaties reserves	65.886	89.124
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-8.584	6.337
Reserves		57.302	95.461
<i>Totaal inclusief resultaat van baten en lasten</i>		<i>600.716</i>	<i>600.716</i>

Bedragen x € 1.000

Bijlage 7 Begrotingswijziging

Gemeenteraad

Dienstjaar	2026
Volgnummer	...
Zaaknummer	3796515
Onderwerp	Voorjaarsnota 2026

De raad van gemeente Alphen aan den Rijn besluit de Programmabegroting 2026 als volgt te wijzigen:

VJN-mutaties op de exploitatiebudgetten 2026 incl. zelfstandige raadsbesluiten

Begroting 2026 Programmaverantwoording	Raad		VJN neutraal		VJN saldo		Bijstelling begroting	
	Lasten 2026	Baten 2026	Lasten 2026	Baten 2026	Lasten 2026	Baten 2026	Lasten 2026	Baten 2026
1. Bestuur en democratie	0	0	520	0	303	57	823	57
2. Wonen	19	19	17.661	6.839	367	0	18.046	6.858
3. Duurzaam	20	0	11.000	5.454	3.837	0	14.857	5.454
4. Samenleving	7.268	-376	14.852	11.035	1.743	0	23.863	10.658
5. Economie	125	0	13.141	11.469	0	0	13.266	11.469
6. Betaalbaarheid	2.651	0	-1.955	182	-4.586	2.463	-3.890	2.645
Totaal exploitatie	10.083	-358	55.218	34.979	1.664	2.520	66.965	37.141

Bedragen x € 1.000

Mutaties investeringen (kredieten) 2026

Thema naam	BWN	Omschrijving BWN	Lasten 2026	Baten 2026
IEX	115	Actualisatie IEXen NJN2025	6.714	6.714
	165	Actualisatie IEXen	-607	-607
<i>Totaal IEX</i>			<i>6.107</i>	<i>6.107</i>
Investeringsen	115	Actualisatie IEXen NJN2025	1.106	1.106
	165	Actualisatie IEXen	524	524
	253	OHV Programma 2026	6.571	6.571
	255	Invlechting BVO in CR	598	598
	900	Restantkredieten 2025 - 2026	11.774	11.774
<i>Totaal Investeringsen</i>			<i>21.372</i>	<i>21.372</i>
Overige investeringen	115	Actualisatie IEXen NJN2025	25	25
	165	Actualisatie IEXen	405	405
<i>Totaal Overige investeringen</i>			<i>430</i>	<i>430</i>
Eindtotaal			27.109	27.109

Bedragen x € 1.000

Balansmutaties Voorjaarsnota 2026 (excl. zelfstandig raadsbesluiten)

			VJN neutraal		VJN saldo		Totaal VJN	
Thema	Nr	Omschrijving	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Afschrijvingen								
	0000	Afschrijvingen	0	0	0	753	0	753
Totaal sfschrijvingen			0	0	0	753	0	753
Reserves								
	0100	Algemene reserve	3.127	-2	0	1.387	3.127	1.386
	0211	Reserve deelneming Alliander	0	0	0	438	0	438
	1100	Reserve Grondexploitatie	175	0	0	0	175	0
	1110	Reserve Plankosten	42	0	0	0	42	0
	1140	Reserve Veiligheid	230	0	0	0	230	0
	1310	Reserve Economie	1.093	0	0	0	1.093	0
	1320	Reserve Greenport	1.144	0	0	0	1.144	0
	1500	Reserve Nieuw en anders	8	0	0	0	8	0
	1562	Reserve Vrije tijd water en groen	420	0	0	0	420	0
	1563	Reserve Erfgoed	238	0	0	0	238	0
	1622	Reserve Participatie	11	0	0	0	11	0
	1640	Reserve Vastgoed	234	0	0	0	234	0
		welzijnsaccommodaties						
	1720	Reserve Duurzaamheid	4.165	0	0	0	4.165	0
	1811	Reserve Plattelandsbeleid	7	0	0	0	7	0
	1850	Reserve Herstructurering	120	0	0	0	120	0
		bedrijventerreinen						
	1964	Reserve Organisatieontwikkeling	53	0	0	0	53	0
	1992	Reserve Jaaroverschrijdende budgetten	500	0	0	0	500	0
	2000	Reserve Dekking afschrijvingslasten	0	0	0	0	0	0
	2130	Reserve Bovenwijkse voorzieningen	0	0	0	0	0	0
	2200	Reserve Wonen en Infra	4.009	0	0	0	4.009	0
	2312	Reserve vrijval kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
		kunstgrasvelden						
	2327	Reserve Bodemzaken	100	0	0	0	100	0
	2400	Reserve Onderwijshuisvesting	370	71	970	0	1.340	71
	2821	Reserve Vastgoedmanagement	345	0	0	0	345	0
	2900	Reserve Automatisering	-47	0	0	0	-47	0
	9017	Reserve Omgevingswet en -visie	3.967	0	0	0	3.967	0
Totaal Reserves			20.309	69	970	1.826	21.279	1.895
Voorzieningen								
OVP	0234	VO234 Capaciteit klimaat-en energiebeleid SISA F28	40	0	0	0	40	0
	0267	VO267 SPUK Regiodeal Sierteeltregio SiSa J15	0	4.099	0	0	0	4.099
Totaal overlopende passiva			40	4.099			40	4.099
Totaal			20.349	4.168	970	2.579	21.319	6.747

Bedragen x € 1.000

Bijlage 8 Lijst met afkortingen

Afktorting	Omschrijving
ABBA	Archeon, Boskoop, Bentwoud en Avifauna
AED	Automatische Externe Defibrillator
BCF	BTW-compensatiefonds
BSD	BoerSlides & Disco BV
BUIG	Bundeling uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BVO	Bedrijfsvoering organisatie
CDOKE	Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid
CIV	Centrum voor innovatief vakmanschap
COELO	Centrum voor onderzoek van de economie van de lagere overheden
DT	Directie Team
DVG	Dienstverlenende Gesprekken
ECB	Europese Centrale Bank
EDBA	Economic Development Board Alphen aan den Rijn
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GOVI	Gemeentelijke Omgevingsvisie
Hbo	Hoger beroepsonderwijs
HDM	handreiking Duurzame mobiliteit
IBOR	Integraal Beheerplan Openbare Ruimte
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IDO	Informatiepunten Digitale Overheid
IHP	Integraal huisvestingsplan
ITC-PCT	International trade center - Pot- en containerteelt
JIP	Jongeren informatiepunt
JPA	Jongeren Punt Alphen aan den Rijn
LKS	Loonkostensubsidie
Mbo	Middelbaar Beroepsonderwijs
MFA	Multifunctionele accommodatie
MIPWI	Meerjaren Investeringsplan Woningbouw en Infrastructuur
MJOP	Meerjaren onderhoudsplan
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MOR	Melding Openbare Ruimte
MPG	Meerjarenperspectief grondexploitaties
MRDH	Metropoolregio Rotterdam-Den Haag
MVI	Maatschappelijk verantwoord inkopen
NHG	Nationale hypotheekgarantie
NIP	Nationaal isolatieprogramma
NOVI	Nationale Omgevingsvisie
NME	Natuur- en milieueducatie
NPO	Nationaal programma onderwijs
NVRD	Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement
OV	Openbaar vervoer
P&R	Parkeer en Reis

Afkorting	Omschrijving
PMD	Plastics, metalen verpakkingen en drinkpakken
PReT	Platform Recreatie en Toerisme
PZH	Provincie Zuid-Holland
RES	Regionale Energiestrategie
RIA	Regionale InvesteringsAgenda
SAAS	Software as a Service (software staat niet meer op locatie maar in the cloud)
SMP	Soortenmanagementplan
SOZ	Serviceorganisatie Zorg
SPUK	Specifieke uitkering
SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten
SW	Sociale Werkplaats
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VE	Voorschoolse educatie
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Vo	Voortgezet onderwijs/ Voorlopig ontwerp
VOA	Vereniging Ondernemingen Alphen aan den Rijn
VvE	Vereniging van Eigenaren
Wlz	Wet langdurige zorg
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOZ	Waardering onroerende zaken
WSW	Waarborgfonds sociale woningbouw

Colofon

Alphen aan den Rijn

Gemeente Alphen aan den Rijn
Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon 14 0172
gemeente@alphenaandenrijn.nl
www.alphenaandenrijn.nl